

TR

John Adams Library.

IN THE CUSTODY OF THE
BOSTON PUBLIC LIBRARY.

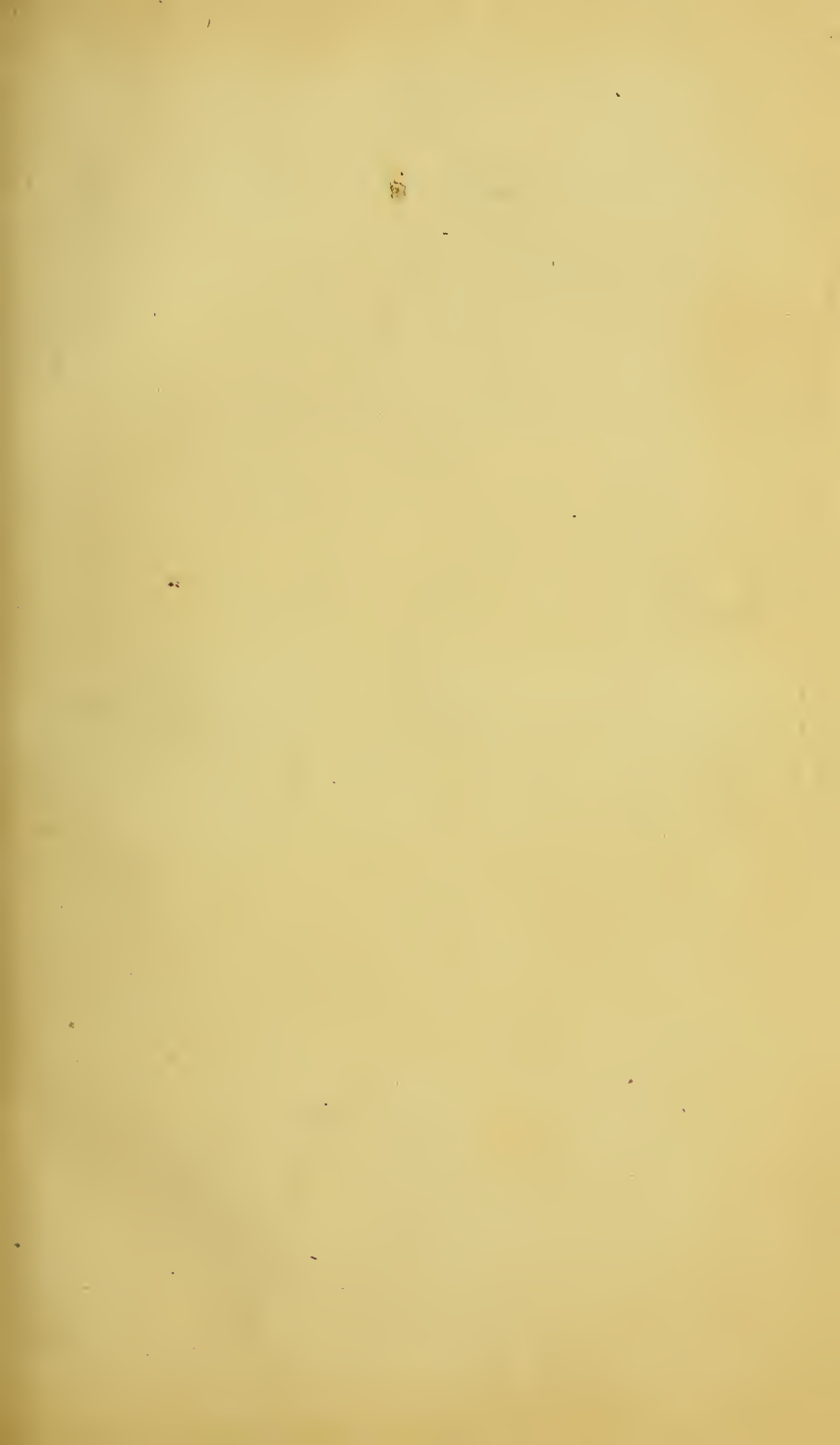

SHELF N^o

★ ADAMS

★ 220 11

v.1

Au Grand Ami
de l'Humanité & de la Liberté,
Son Excellence
Monseigneur John Adams.

de Son Très humble Serviteur

Pieter Bluffé' Editeur.

LAUWERBLADEN

V O O R D E

Z O N E N D E R V R I J H E I D.

E E R S T E D E E L.

Digitized by the Internet Archive
in 2009

E E R K R O O N
OP DE HOOFDEN
DER DOORLUCHTIGE
S T A E T S M A N N E N ,
B U R G E R V A D E R E N ,
Z E E H E L D E N ,
E N A N D E R E
P E R S O N A E D J E N ,
DIE HET NEDERLANDSCHE GEMEENEBEST, DOOR
GETROUWE DIENSTEN EN EDELE DADEN,
AEN ZICH VERPLIGTEN;
DOORMENGD MET ANDERE
VADERLANDSCHE DICHTSTUKKEN.

T E D O R D R E C H T ,
B I J A . B L U S S É & Z O O N ,

MDCCLXXXII.

x^p ADAMS 220.11

v. 1

— — — — — daar de Neêrlanders, inzonderheit de noortlykste, zachtgangers in den aart zyn, en gewoon hunne zaaken met dubble zorg te beleggen. Maar, hoewel dit volk zich anders uit der maate veel laat vergheven, staat te weeten, dat aan zyn geduld, eyndtlyk te berste getreeden met het roeren der vryheit, geen houden meer oft beelen is; zulx het, nocht overmaght, nocht eenigberley backlykheit aanzierende, door vlam en door spietsen streeft; en de gebooghe moedt, ontsluitende ten laatste den dwinger, hem met des te wakkerder slagb voor de scheenen springt. — — — — —

P. C. HOOFDS, Nederlandsche
Historiën, zesde boek.
Amsteldam, 1656. bladz. 219.

D E N

DOOR WAARE DEUGD

UITMUNTENDEN

E N

DOOR DE

ZUIVERSTE VADERLANDSLIEFDE

ROEMWAARDIGSTEN

H E E R E ,

DEN WELEDELEN GESTRENGEN HEERE

M^r. CORNELIS DE GYSELAAR,

R.AAD EN PENSIONARIS

DER STAD

D O R D R E C H T ,

STANDVASTE ZUIL

V A N

S T A D E N S T A A T ,

HET VERTROUWEN, DEN LUSTEN

DE LIEFDE DER OUDSTEN

EN DES VOLKS,

WORDEN DEEZE BLAADEN,
TER EERE
DER BATAAFSCHE TROUW EN DEUGD'
VERVAARDIGD,

UIT DE ZUIVERSTE HOOGACHTINGE, EN MET
DEN SCHULDIGSTEN EERBIED, ONDER
DEN HARTELIJKSTEN TOEWENSCH
VAN EEN UITGEBREID, GELUKKIG
EN ALTOOS ROEMRIJK LEVEN,

T O E G E W I J D

D O O R

ZIJN WELED: GESTRENGENS

GEHOORZAAME DIENAARS

A. BLUSSÉ EN ZOON.

B E R I C H T.

*H*et oogmerk, 't welk wij ons met het uitgeven van dit Werk voorstelden, is blijkbaer genoeg uit de Schetsse der Lauwerbladen voor de Zonen der Vrijheid, in het voorleden jaer het Algemeen aengeboden; namelijk, om onze kunstlievende Landgenooten aentesporen tot het vlechten van Eerkroonen voor de doorluchtige Personaedjen, die ons Vaderland, door getrouwe diensten en edele daden, aen zich verpligt hebben, in het wederstreven van een' valschen en trouwloozen Bondgenoot, die ons Gemeenebest niet alleen altoos gruwelijk mishandeld heeft, maer ons nu op nieuw, tegen de duidelijke letter der verdragschriften, geweldadig aenvalt, ons op eene onregmatige wijs het oorlog verklaert, en door verfoeijelijke roofgedrochten velen onzer wettige bezittingen ontnieemt. Hoe langzaem de verzochte Dichtstukken ons toegezonden wierden, gelukte het ons eindelijk een genoegzaam aental derzelve te ontvangen, om eene schikking wegens het eerste Deel te maken,

ken, en het der weerd' medetedeelen. De oorzaak dat het dus traeg te voorschijn komt behoeven wij niet alleen aen de drukpers toeteschrijven; maer zij is insgelijks gelegen in het beschaven van sommige dichtstukken, die niet wel door den beugel konden, zonder eenige verschikkingen te ondergaen, waertoe ons de behoorlijke vrijheid gegeven wierd. Doch deze vrijheid was ons ongeoorloofd, ten aenzien van andere Dichteren, in wier stukken eenige geringe verandering noodig was, en waerover wij genoodzaakt waren hen te onderhouden. Dit gaf ook veel aenleiding tot den langzamen voortgang van het Werk, door het over- en wederschrijven, en het behoorlijk tijd geven om de aenmerkingen te laten overwegen. Gaerne bekennen wij van voornamen mannen gegronde tegenbedenkingen, en beter veranderingen, dan wij opgegeven hadden, ontvangen te hebben: maer bij allen ging dit zoo glad niet; en dit is zelf de oorzaak dat 'er eenige geringheden, tegen de kieschheid strijdende, zijn ingeslopen. Deze zijn echter, zoo wij vertrouwen, van zoodanigen aert niet, dat zij van velen niet verdedigd of over het hoofd gezien worden, of dat men daerom zakelijke dichtstukken behoeve te verwerpen. Om nothans, in het vervolg, alle traegheid te vermijden, verzoeken wij de Dichters dat zij ons wat meer vrij-

vrijheid gelieven intewilligen; niet dat ons oogmerk is hunne stelsels te hervormen, hanne spelling, woordgronding en woordvorming naer de onzen te schikken, of eenige verandering in de denkbeelden te brengen: geenszins; wij weten dat in onze tael tot nog toe geene eenparigheid plaats heeft, en dat dezelve niet dan door eene achtbare hand, volgens het zeggen van den kundigen TEN KATE, kan ingevoerd worden. Ieder heeft derhalve, in een bijzonder Werk, volkomen vrijheid, mits hij zich zelve altoos gelijk zij; en dus heeft men hierin geene de minste verandering van ons te verwachten. Maer bespeuren wij duidelyk, dat iemand geen vasten stelregel heeft; dat hij de wezenlijke gronden, van alle schrijveren eenparig staende gehouden, hier en daer verwaerloost; dat hij meent redenen te hebben om zich slecht uitte drukken, en dit bij ons voor gangbare munt tracht te staven; wij denken dan bevoegd te zijn om de feilen wegtencmen. Ontmoeten ons echter sommige zaken van aengelegenheid, waerin het ongeoorloofd is iets te verschikken, wij zullen over dezelve met de Dichteren raedplegen.

Wat den inhoud van het Werk belangt, wij hebben, na eene opwekking aen de Vaderlandsche Zangers, eenige algemeene stukken, die geene betrekking op bijzondere gevallen,

len, maer alleen op den algemeenen toestand van het Vaderland hadden, vooraf laten gaen, en daerop de gebeurtenissen der Heeren CRUL, OORTHUIS en MELVILL, den Zeeslag op Doggersbank, onder bevel van den Heer ZOUTMAN, de Rouwklagt en andere Dichtstukken op den dood van den Baron BENTINCK, doen volgen; 't welk wijders vergezeld en besloten wordt door een Verjaerveers en een Bijchrift op de Heeren Burgemeesters TEMMINCK en HOOFD, en eenige andere stukjes, die wat algemeen of te laet ingekomen zijn, om op hunne plaets gevoegd te kunnen worden. Wij betuigen den Dichteren, voor hunne toegezonden veerzen, onzen hartgrondigen dank, en hopen dat dezelyen, tot hun en ons genoegen, den lezeren behagen en met vermaek ontvangen zullen worden; dewijl zij niet anders strekken, dan om den roem van ons Vaderland en deszelfs opregte Beminnaren te verbreiden, en de onregtvaardigheid van onzen eerloozen vijand aentetoonen. De tijd, de plaets en gelegenheid hebben ons niet toegelaten van alle de ons toegezonden Dichtstukken gebruik te maken; wans behalve dat sommigen te laet ingekomen zijn, vereischten anderen zulk eene beschaving, dat wij het veiliger achtten dezelyen, mischien tot een volgend Deelje, uittestellen: ook zouden zij het tegenwoordige te veel hebben doen uiddijen.

Ver-

Vermits ons voornemen is telkens , om de zes maenden , zonder ons echter aen eenen juisten tijd te willen verbinden , weder een Stuk uittegeven , wanneer ons daertoe de noodige stoffen worden aengereikt , verzoeken wij de Dichters , welken de Vaderlandsliefde ontvonkt , ons de behulpzame hand te willen leenen , in het vereeuwigen der gewigtigste gebeurtenissen , waerdig om der nakomelingschapp' in destige veerzen voorgesteld te worden : dus zijn , bij voorbeeld , de Vereeniging met Amerika , thans benevens ons tot een nieuw Gemeenebest gevormd , de Lof der Edele en Vrije Friezen , der brave Regeerderen van de stemhebbende Steden , in dit en andere Landschappen , die onze dierbare Vrijheid , tegen allerlei dwingelandij en onderdrukking , willen verdedigen , der wakkere Staetslieden en dappere Zeehelden , die 's volks regten en onze vrije vlag trachten voortestaen , der edelmoe- dige Vaderen TEMMINCK , VAN BERCKEL , BIKKER , PALLAND , ZUYLEN VAN NYEVELT , NYENHEIM , DE CAPELLEN en meer anderen , die niet schroomen hun belang aen 's lands welstand opteofferen , om de trouwe en welmeenende onderzaten , tegens allerlei geweldenarijen , het zij van hooge of lage Standspersonen , de hand boven het hoofd te houden , en het voorheen woedende doch nu reeds vernederde Albion alle afbreuk te doen , in wederwill' dier ontüerten , die

hez

het zelve, ten nadeele van hunne eigen Landgenooten, alle mogelijke hulp pogen te bewijzen.

Om de *Vaderlandsche Dichters* meer en meer aentemoe-
digen, om onze *Bundels* met hunne kunststukken te ver-
waerdigen, is ons oogmerk, bij het uitgeven van de volgen-
de *Deelen*, telkens een *Onderwerp*, het zij den *Lof* van
een' *Man* van den *Tabberd* of den *Degen*, of eenige an-
dere stoffen, voortstellen, en het beste *Dichtstuk*, daer-
over bij ons ingekomen, met een waerdig *Werk* te bekroonen.
Voor het volgende *Deel* verkiezen wij den *Lof* van den
Overijsfelfchen Ridder, Jonkheer JOHAN DERK BARON
VAN DER CAPELLEN tot den Pol, en beloven den
Dichter, die het beste den roem van dien waerdigen
Man, in een *Dichtstuk* van niet boven de vier hon-
derd regelen, in *Nederduitsche* veerzen opzingt, tot een
geschenk de *Vaderlandsche Historie* van den Heer JAN
WAGENAER, 21 *Deelen*. En voelt zich ook ijder, die
door liefde tot het *Vaderland* en de edele *Dichtkunst* ge-
dreeven wordt, niet aengespoord tot het ophessen van den
Lof diens eerlijken en opregten *Barons*, die, om het voor-
staen van de gegronde handvesten, het handhaven van de
regten der nuttigste, schoon bij sommige verachtste, *Leden*
der *samenlevinge*, en het wederstreven van de hatelijke
Dros-

Drostendiensten der Huislieden, reeds voor anderhalve eeuw afgekocht, uit de Landschapsvergaderingen van Overijsel geweest is, niettegenstaende zich eerst de Stad Zwol, en naderhand de Steden Deventer en Kampen, met weinige Heeren uit de Ridderfchap, daertegen verzet hebben. () Deze zaak zal der nakomelingschapp' doen zien dat de stem der Vrijheid luttel geldt bij vele lieden, die het waer belang des Vaderlands niet regt beschouwen, en uit verschillende inzigten tegengesteld handelen.*

Gelukkig nogthans is ons Vaderland, dat zulke denkbeelden niet overal gekoesterd worden, en dat men nog stof vindt om den Lof van vele Overheden en andere Personaedjen, die den voornoemden Baron gelijken, deftig optezingen. De Uitgevers meenen dat men op deze wijs best aen den titel dezes Boeks, en het oogmerk der Kunstgenooten, zal beäntwoorden, en verzoeken derhalve nogmaels de gunstige medehulp van alle bekwame Dichteren en Dichteresfen, welken zij verwachten dat dit Werk, op alle mogelijke wijzen, zullen helpen bevorderen.

(*) Wanneer men van het ongelijk, den genoemden Baron aengedaen, een juist onderricht begeert, leze men de merkwaardige Verzameling van stukken, onder den titel van DE REGENT JR. JOHAN DERK VAN DER CAPELLEN, Heer van den Pol, uitgegeven te Leyden bij L. HERDING, 1779 en verv.

I N H O U D.

	Bladz.
<i>Aen de Vaderlandsche Zangers</i> , door B. FREMERY.	1
P. H. MARRON, <i>Ad Nemesin</i>	5
<i>Aen de Wraskgodin</i> , door J. P. VAN HEEL.	9
<i>De Liefde voor het Vaderland</i> , door J. DE JONGH DE JONGE. . .	13
<i>Dichtgedachten, bij de beschouwing van 's lands deerniswaardigen toestand,</i> door J. VERVEER.	20
<i>Aen den Hollandschen Leeuw</i> , door B. FREMERY.	41
<i>Eerspoor aan de Nederlanders, ter verdediging van hunne Vrijheid en Zeevaar-</i> <i>dije</i> , door A. BLUSSÉ.	43
<i>Elk zij den Staet' een Held</i> , door G. MANHEER.	54
<i>Aan het Vaderland</i> , door JAN A. BACKER.	58
<i>Tafereel van Vaderlandsliefde en Menschenminn'</i> , door A. BLUSSÉ. . .	67
<i>Aan het Vaderland, ter gelegenheid van den dood van den dapperen Zeeheld</i> <i>W. Crul</i> , door J. F. PARVÉ.	87
J. H. HOEUFFT, <i>Honori & Meritis G. Oorthuis</i>	88
<i>Eerdicht voor den dapperen Kapitein G. Oorthuis</i> , door P. VAN BRAAM. .	89
J. H. HOEUFFT, <i>In Laudem Strenui sed infortunati Herois P. Melvill</i> . .	90
<i>Tot lof van den dapperen Kapitein P. Melvill</i> , door P. VAN BRAAM. . .	91
<i>Op den Vice-Admiraal Zoutman</i> , door ADRIANA v. OVERSTRATEN. . .	92
<i>Lierzang aan de Vaderlandsche Zeebelden, ter gelegenheid bunner Overwinning,</i> door J. JORDENS.	93
J. H. HOEUFFT, <i>Epinicion, quum anglorum Classis in fugam esset versa</i> <i>ductu & auspiciis J. A. Zoutman</i>	105

<i>Triumphgalm , bij het vlugten der Engelsche Vloot , voor den wakkeren Zeeheld ,</i>	
<i>J. A. Zoutman , door J. P. VAN HEEL</i>	168
<i>Aan mijne Medeburgers , ter gelegenheid der Overwinning , behaald door 's lands</i>	
<i>Vloot , door J. DE KRUYFF</i>	111
<i>Zegezing op de Vaderlandsche Zeehelden , door A. LOOSJES</i>	113
<i>Ter gelegenheid van den roemrijken Zeeslag , door F. A. DE HARTOGH</i>	121
<i>Zegezing op denzelven , door J. VAN HOEY</i>	127
<i>Aen de Britten , ter zelfde gelegenheid , door F. LENTFRINCK</i>	130
<i>Op den Batavier , ter zelfde gelegenheid , door F. VAN AKEN</i>	133
<i>Op den roemruchtigen Zeeslag , door S. HERINGA</i>	136
<i>Welkomstgroot aan Nederlands Zeehelden , door C. WEBBERS</i>	138
<i>Op Zijne Excellentie J. A. Zoutman , door D. VAN STOLK</i>	140
<i>Rouwklagt over den dood van den Schoutbijnacht W. J. G. Baron Bentinck , door</i>	
<i>F. LENTFRINCK</i>	141
<i>Grasschrift voor denzelven , door J. P. VAN HEEL</i>	145
<i>D. M. Gualtheri. Jani. Gerardi. Baronis. de. Bentinck , autore J. H. HOEUFFT</i>	146
<i>Ter gedachtenis van W. J. G. Baron Bentinck , door P. LEUTER</i>	147
<i>D. M. Strenuissimi Herois G. J. G. Bentinckii , autore P. H. MARRON</i>	148
<i>Ter gedachtenis van W. J. G. Baron Bentinck , door P. LEUTER</i>	149
<i>Ter gedachtenis van denzelven , door G. J. LONCQ</i>	150
<i>Op den dood van denzelven , door J. JORDENS</i>	153
<i>Ter gedachtenis van denzelven , door W. KAMP</i>	154
<i>Vreugdegalm voor den Welcd. Groot Achth. Heere Mr. E. de Vry Temminck , op</i>	
<i>deszelfs 81ste Verjaardag , door D. ERKELENS</i>	155
<i>Bijtschrift onder de beeldtenis van den Welcd. Groot Achtbaren Heere H. Hoofd ,</i>	
<i>Danitsz. , door F. LENTFRINCK</i>	161

<i>Op de beeldtenis van den Ridder van Kinsbergen , door D. VAN STOLK.</i>	161
<i>De ware Heldendoud , gebleken in het gedrag van den Schoutbijnacht W. Crul , do Kapiteinen Volbergen , Melvill en Oorthuis , en den Kommandeur Janfen , door AGNITA VAN DYCK.</i>	162
<i>Spoor aan de Helden der Doggersbank , bij de uitdeeling der Erpenningen , door L. VAN OYEN , A. Z.</i>	167
<i>Op den Kapitein G. Oorthuis , ter gelegenheid van deszelfs gevecht ; door L. VAN OYEN ; A. Z.</i>	169
<i>Ter gelegenheid der Geldzaming voor de gekwetsten , en de weduwen en wezen der ge- sneuvelden op den 5den van Aug. , geopend te Groningen , door G. J. G. BACOT.</i>	170
<i>Ter sluiting derzelfde Geldzaming , door G. J. G. BACOT.</i>	171
<i>De onrechtvaardige Brit , geen Geloofsgenoot , door G. PAAPE.</i>	172
<i>Het Schrikgedrocht , door A. VIS.</i>	174
<i>Vaderlandsche Gedachten , door J. VAN LIL.</i>	175
<i>Aan Nederland , door W. VAN LOO.</i>	178

A E N D E
V A D E R L A N D S C H E
Z A N G E R S.

Bataeffche Dichters, wier kunstnutte en loflijke ijver
Van wakkren zanglust' brandt,
Grijpt naer de heldenlier; spant nu heur snaren stijver;
Gij zingt voor 't Vaderland!
Voor 't Vaderland! wat stof voor regtgeäerte zangren,
Beziel met vrijheidminn'!
Zij zou het koelst gemoed met Febus vuur bezwangren.
Mij blaest zij ijver in.

A

Die

Die scherpe spoorflag doet den zwaksten dichter draven,

Door Peans moeilijk perk:

Hij voert den stouten geest der kloeke letterbraven

Ver boven 't steile zwerk.

En zoude ook niet uw hart van godlijk zangvuur branden,

o Kunstgeheilgd Koor?

Reeds vliegt de geur van uw welriekende offeranden

Apolloos tempel door.

Reeds luistren wij verrukt naer de edle heldentoonen,

Die uw symbalen staen:

Hoe lieflijk klinken zij voor ware vrijheidzonen,

Die naer laurieren staen!

Dichtloovers, letterveil en kunstgebloemt' versieren

Niet min eens krijgsmans kruin,

Dan bloedig oorlogsloof en blinkende cerlaurieren,

Geplukt in Mavors tuin'.

Wat haelt, in rijken glans', bestendigheid van groenen,

Of grootheid van waerdij',

Bij keuriggeschakeerde en prachtige festoenen

Van gouden poëzij'?

Uw fchitterende kunst, verheven Zangkoralen,

Vlechte ijvrig bloemen faem,

En doe ze op 't waerdig hoofd van Batoos neven pralen,

Tot luister van hunn' naem.

Die gloriekransen zijn het edelste en begeerlijkst,

Om hunne' pronksieraên :

Dit zijn de lauwers, dit de kroonen, die het heerlijkst

Op heldenschedels staen.

Houdt dan niet op met hen te strenglen voor Bataven,

Die 't vrije Leeuwendael

Befchermen, en zijn regt, gezag en aenzien staven,

Met kragt' van tael' en stael' ;

'k Meen de achtbre Vaders, die, met edelmoedig dingen,

Hun vrijheidzucht doen zien ;

'k Meen de Oorlogshelden, die, met bliksemende klingen,

Den staet' hunn' bijstand biên.

God, die de trouw bemint, will' beider doel bekroonen

Met onbegrensd geluk ;

Opdat de kloekheid van 's lands Vaderen en Zonen

Ons aen 't verderf ontrukk',

Ontrukke aen 't eindloos tal van rampen en ellenden,

Die ons de ontrouwe Brit,

Die valsche Bondgenoot, ontäert poogt toetewenden,

Naer zijn verfoeilijk wit.

Zoo keer' het gruwzaam leed, dat snoodäerts ons bereiden,

Op hunnen eigen kop!

Zoo strekk' de booze strik, dien ons verraders spreiden,

Hunn' eigen hals' ten strop!'!

Zoo moet' het Britsch gedrocht voor Hollands zeeleeuw vallen!

Zoo scheppen we, als welëer,

Een lieve vredelucht in Batoos vrije wallen,

Of ploffen met hun neêr!

ROTTERDAM,
1781.

BAREND FREMERY.

* * *

* *

A D

N E M E S I N.

Vlrix protervae Diva superbiae,
Rhamnunte quondam culta, Jovis genus,
Quo tardior provecta gresu,
Hoc magis ô sceleri tremenda;

In vota dudum te Batavus vocat.
Vocabat olim; tuque aderas favens:
Et una nunc in te precantis
Spes manet, et columen salutis!

Viden^r tumescant Britones ut feri,
Pingues rapina caerula concitant
Dum regna Neptuni, nefandis
Undique gens odiosâ furtis?

Procaciae lex nulla nec est modus;
 Effraena spurcis involat unguibus,
 Harpyia qualis dira, merces,
 Peste magis metuenda nautae.

Quot non inermes vel media abstulit
 Sic pace puppes, nescia foederum,
 Saevis, (inauditum,) misellos
 Verberibus lacerans magistros!

Jamque ipsa Pacis vincula pervicax
 Disrupit, ausis forsitan impiis
 Ut ne quid obstet, si profundum
 Excutias populis veternum.

At illa Mauro nec ratio est truci
 Nigris in armis litus ad Africum,
 Rodneja qualis nil caventes
 Clasfis iit populata terras.

Horret pudendos mens memorans dolos,
 Ferverque mota bile tumens jecur,
 Nullo resolvendum piaclo
 Flagitium quoties recurrit.

Tu, Diva vindex, indociles, age,
 Contunde fastus, nequitiam et doma;
 Tu redde Ruterisque Belgis
 Heiniadasque Galeniosque:

Ultoribus queis debuit integram
 Nuper salutem Patria, te duce:
 Hos tu scelesto, (nec negârît,)
 Esse flagrum dederas latroni.

Quin jam finistrum detonat ad latus
 Vectus corusco Juppiter alite,
 Faustumque, lethargo soluti,
 Accipimus, veneramur omen.

Ardet cadentem mascula publicam
 Fulcire pubes rem, posito metu;
 Nec parca vitae, dum fugato
 Strenua sumat ab hoste poenas.

Satis querelis jamque minis datum.
 Decus Briëllae conspicuum tuae,
 OORTHVSE, salve! tu cupitos
 Primus, ïo, ingrederis triumphos!

MELVILLIVM si fors inimicior
Secuta, laus nec destituit sua :
 Ipsa decorum clade, Victor
 Obstupuit simul et probavit.

Beata, tantos, Patria, dum viros
Sinu tueri contigerit tuo,
 Britannicos contemne flatus,
 Atque animos generosa fume.

C1919CCLXXXL

P. H. MARRON,

A E N D E

W R A E K G O D I N.

Geduchte Wreekster van den hoogmoed' der trouwloozen!
o Dochter van Jupijn, wie Rhamnus hulde deed,
Te ontzagchelijker voor 't gefolterd hart' der boozen,
Naermate uw wisse stap hen trager tegentreedt!

Sints lang smeekt u de Belg, bij plegtige offeranden,
Om de onbeperkte hulp, die gij hem eertijds boodt:
Hij wacht het eind' zijns leeds van uw gestrengte handen;
Gij zijt de steun zijns heils, zijn toevlugt in den nood'.

Zie hoe de ontmenschte Brit, zoo haetlijk in elks oogen
Door zijn baldadigheid, van vuige trotschheid zwelt,
En, vetgemest met roof, door onbesuisd vermogen,
Het blaauwe pekelvlak, Neptunus rijk, ontstelt.

De dartle Wrevelmoed, niet langer intetoomen,
 Durft zijn' bemorschten klauw, voor Nereus onderdaen'
 Meer dan 't vernielend vuur der wreede pest' te schroomen,
 Gelijk een vloekharpij, aen vriend en vijand slaen.

Bij 't bloeijen van den vrede, in weêrwill' der verbonden,
 Wordt eerloos kiel bij kiel zijn roofnest ingeslept;
 Terwijl zijn snood gespuis, volleerd in helfche vonden,
 't Rampzalig bootsvolk zelfs met felle geeslen zweept.

In 't eind' gezind zijn woên den vollen toom te vieren,
 Verbreekt zijn ruwe vuist de zachte vredekoord,
 Opdat zijn roofvloot vrij de vlag kon laten zwieren,
 Wen gij den diepen slaep der weereldvolken stoort.

De woeste Moor, die steeds, langs de Afrikaensche stranden,
 Met pijl' en moorddolk' zwerft, woedt nimmer als de vloot,
 Die Rodney, 't heilloos hoofd der Britsche dwingelanden,
 Aenvoerde op 't weerlooze oord van eenen Bondgenoot.

Hoe ijst mijn ziel, denkt ze aen die godvergeten trekken;
 Terwijl mijn boezem klopt, mijn bloed in de adren kookt,
 Wen mij die cuveldaed, nooit streng genoeg te wreken,
 Voor de oogen zweeft, en 't vuur der gramfchapp' in mij stookt!

Kom,

Kom, fiere Wraekgodin, betoom die zeefchoffeerders;
 Beperk den hoogmoed van 't vermete Engeland;
 Schenk ons, in HEINEN, in DE RUITERS, landverweerders;
 En fla, door TROMPEN, weêr de dwinglandij aen band.

Den moed' dier Heldenschaer', door uwe kragt gedreven,
 Was 't kwijnend vaderland zijn jongst behoud verplicht:
 Gij hebt dien (zelf de Brit moet dit getuignis geven)
 Ter scherpe geesling' van dien zeetiran geflicht.

't Gaet wel; ter linkerzij' hoor 'k Jovis donders kraken,
 Die hij, gezeten op zijn' arend, nedervelt:
 Dit doet den Batavier uit zijnen slaep' ontwaken;
 Hij eert het godlijk merk, dat hem geluk voorfpelt.

De mannelijke jeugd verbant het laffe vreezen,
 En vliegt ter schoring' van het waggelend staetsgevaert';
 Haer leven zal den lande een willig offer wezen,
 Gaet slechts daermeê de straf des norschen Brits gepaerd.

't Is vruchtloos strijden met bedreigingen of klagten:
 o OORTHUIS! dappre Held! o glorie van den Briell!
 Gij moogt, met dubbel regr, de welkomstgroet verwachten,
 Bij de eerste zege, elks wensch, die u te beurte viel.

Moest een mingunstig lot den braven MELVILL treffen,
 Dit grievende ongeval bezwalkt zijn' luister niet:
 Zijn neêrslaëg moet' zijn' roem ten hoogsten topp' verheffen;
 Daer de Overwinnaer zelf die met verbazing' ziet.

Gezegend Vaderland! teelt ge altoos zulke mannen,
 Veracht dan vrij den Brit en zijne snorkerij:
 Wil nooit den ouden moed uit uwe ziel' verbannen;
 Die edle dwinglandschrik blijve u standvastig bij.

Het Latijn van den Heer P. H. MARRON

vrij naergevolgd.

ROTTERDAM, 1782.

J. P. VAN HEEL.

* * *

* *

D E

L I E F D E

V O O R H E T

V A D E R L A N D.

Natuurtrek tot het land, waarin wij 't licht aanschouwen,
En waar wij, door geboorte of ander burgerrecht,
Onze outers ongestoord bij onze haardsteên bouwen,
Hoe gretig kuscht ons hart de banden, die gij legt!
Is 't noodig dat we, om u rechtäartig uit te drukken,
't Geschiedboek open slaan, door alle de eeuwen heen,
En staren op Romeinsche en Grieksche heldenstukken
Als of slechts daar uw glans met vollen luister schein?
Mijn dierbaar vaderland was met u ingenomen,
Van dat de Batavier, in dit aâlöud gewest,
Zijn vrijheid gelden deed bij 't weereldwingend Romen,
En op CIVILIS deugd haar' grondslag heeft gevest.

Die

Die vrijheid, opgewiegd bij schaarschgestilde stormen
 Van binnenlandschen twist en buitenlandsch geweld,
 Onheilen, die al veel den stouten landäart vormen,
 Werd meenigwerf belaagd, maar nimmer neêrgeveld.
 Zij vond, geteisterd door den overmoed der Graven,
 Wier hebzucht telkens wies, bij 't groeijen van hun magt,
 Zich steeds in 't hart gesterkt, door de eedle zorg der braven
 Die gloriezuilen van 't gelukkig nageslacht.
 Maar toen ze, in 't hoogst gevaar, den doodsfnik scheen te geven,
 Te stikken aan den damp der snoodste dwinglandij,
 Vond ze, in het schijnbaar eind van haar zieltoogend leven,
 Aan vader WILLEMS deugd een heilzame artzenij.
 Verruklijk tafereel van die doorluchte dagen,
 Verheerlijkt door de zucht voor 't lieve vaderland,
 Geen eeuwen zullen u aan ons gezigt ontdragen;
 Zoo sterk is 't jongste kroost aan uw waardij verpand.
 Ja, Held der vrijheid! tot haar redding toegeschoten,
 Europa heeft uw deugd bewonderd en ontzien;
 De Spanjaard heeft 'er 't hoofd zoo heftig opgestooten,
 Dat hij 't verdrukt gewest de vrijheid aan moest biên.
 En gij, o *Eedlenschaar*, met uwen BREDERODE!
 Gij hebt 's lands heilig recht aan Brusfels hof bepleit;
 Duld dat de erkenenis uw namen nog vergode;
 Die pligt toch is de stem van onze dankbaarheid.

Helaas! hoe zien we uw zorg voor 's vaderlands belangen

Gefolterd in 't verdriet van onverlichtbren rouw;

Daar huichlaar Balthasar een boosheid durft vervangen,

Die, buiten hem, alleen op Judas roemen zou!

De vrijheid schrikte op 't zien van zulk eene offerände;

„Ach, riep ze, zal mijne eer op zulke prijzen staan!

„Gewis, dan lagcht eerlang de vijand in mijn schande,

„Nu 't hem gelukken mogt mijn toevlugt neêr te slaan.”

's Lands eendragt, pas gevormd om 't heil der vrije staten

Te sturen met een' arm, door WILLEMS hand geleerd,

Zat raadloos bij zijn lijk, van allen troost verlaten,

En bijkans door 't geweld der wanhoop overheerd.

Verbijstrend schilderij! nog doet ge onze aandacht staren

Op 't haglijkst tijdverschiet, daar 't worstlend vaderland

Gefchokt wordt als een kiel, die stuurloos, door de baren,

Langs klip en banken zeilt, en echter nergens strandt.

Ginsch knakt Leicesters trots de trouw der Bondgenooten,

En streelt met dat vergrijp den wensch der Britsche kroon:

Hier wil de Kastiljaan 's lands heil aan duigen stooten,

Verhit op wederwraak van ingebeelden hoon.

Maar de Almagt hoort toch nooit de oprechtheid vruchtloos klagen;

Zij paarde in BARNEVELD de deugd aan 't staatsbeleid,

Waarvoor wij 't heinlijk doel van loosverborgen lagen

Allengs verkeeren zien in rook en ijdelheid.

Ook schonkze aan MAURITS jeugdvorst Willems strijdbren degen,
 De Nederlandfche zucht van die vergode ziel,
 En 's volks erkenenis, ten vaderlijken zegen,
 Waarop de Spaanfche woede eerlang in onmagt viel.
 Toen trad, in 't vrij gewest, de fiere koopvaardije
 Met grootfcher luister aan, dan ze immer hier verfcheen;
 Nu fchiep zij de Oost- en fraks de Westermaatfchappije,
 En zag de statenvlag geducht in alle zeên.
 Sints bloeide in ijder oord het heil der zeven landen;
 Hun welvaart blonk eerlang gelijk de middagzon:
 Ach! moest dat zegnend licht de wangunst doen ontbranden,
 Niet slechts op Frankrijks troon, maar zelfs in Albion!
 Hier geesfelt Lodewijk de vrijgevochten staten;
 Ginsch voelen ze all' de kracht der Britfche ondankbaarheid,
 Daar Karel, weêr getroond bij 's vaders onderzaten,
 Beloofde gunst betaalt met eerloos onbefcheid.
 Dan, Hemel! al het leed van die benaauwde jaren
 Staat mogelijk zoo doodsch in 's lands gefchiedtaafreel,
 Om ons der heldendeugd te fchooner te openbaren;
 Zoo treft uw wijs bestuur zijn doel in ijder deel.
 't Beroerde Leeuwendaal zag reeds drie pijlen vallen;
 De vrijheid had van fchrik haar doodverw al gezet,
 Toen's derden WILLEMS moed, in Hollands veege wallen,
 Zijn zwijmend vaderland heeft uit den nood gered.

Maar,

Maar, op het pekerveld, waar Gal en Brit zich paarden,
Tot wisfer ondergang der nijvre koopvaardij,
Dàar pronkte de eerlouwrier om onze scheepsstandaarden;
Daar zonk de waterstaf der Britsche heerschappij;
Daar rees de onsterfelijkheid voor RUITER, TROMP, VAN GALEN,
VLUG, BRAKEL, SCHRAM, VAN GENT, den edelen DE WITT,
En zoo veel HELDEN als op onze zeerol pralen,
Waarbij de dankbaarheid nog opgetogen zit.
De drift voor de eer des Staats schiep helden uit matrozen,
En mannen uit de jeugd, op 's lands geduchte vloot,
Wier fierheid nimmer schrikte of wist van schandlijk blozen,
Maar telkens stoutter werd, bij 't grimmen van den dood.
De vijand schuwde in 't einde onze achtbre zeekasteelen,
En leende moedeloos zijne ooren naar den vreê,
In wiens onschatbaar heil ons Neêrland ruim mogt deelen,
Toen 't vrijen adem schepte op de onbeheerde zee.
't Is waar, de ontrouwe Brit heeft rasch zijn' pligt vergeten;
Die wiste nabuur kent geen wetten dan 't belang;
Als dit *te wapen* roept, zijn woord en trouw versleten,
Schoon 't vorstlijk zegel zelf aan die verbonden hang'.
Maar is onze eerezucht ook verstorven met de vaadren,
Wier moed de vrijheid redde in 't hagchelijkst gevaar?
o Neen, wij kweeken nog het zelfde bloed in de aadren,
En volgen, in den nood, die dappere oorlogsfchaar.

Dat bleek, toen de eerfteling van onze heldenzielen
 Ten offer ftrekte aan de eer der langgehoonde vlag:
 Ja, KRUL! in 't martlend vuur met drie van 's vijands kielen,
 Hebt ge eeuwig ons verpligt aan uwen jongften dag.
 Dat toonde ons OORTHUIS, die den Brit de vlag deed ftrijken,
 En 's vijands zwellend hart den hoogmoed heeft verleerd.
 Het dankbaar vaderland waardeert die grootfche blijken,
 Daar 't volk, met de overheid, hun deugd erkent en eert.
 Dat tuig' de *Doggersbank*, waar ZOUTMAN, met zijn HELDEN,
 Een talrijke overmagt van vijanden verjaagt:
 Ons nakroost zal den lof dier landbefchermren melden,
 Gelijk de erkentnis nog van *Ruiters* eeuw gewaagt.
 o Dierbre Heldenftoet! die zeeflag voerde uw namen
 Naar 't blozend krijtgebergte, uw' roem naar 't vaderland:
 Verwondring, dankbaarheid en eerbied fpenden famen,
 Daar ze u de welkomstgroet toegalmden van ons strand.
 o BENTINCK! mogt gij pas die glorie overleven;
 De landzaat wijdde uw' naam terftond de onfterflijkheid:
 De vrijheid zuchtte reeds, benard dat ze u zag sneven,
 En bij uwe uitvaart heeft ze in u een' zoon befchreid.
 Die nooitgefmoorde Liefde, o brave landgenooten!
 Zien we eeuwen achteréén 't historieblad beftaan:
 De vrijheid heeft met haar al lang 't verbond gefloten,
 Om tevens beide, of nooit, 's lands rechten af te ftaan.

Hoe!

Hoe! zou de Batavier dien eedlen aart verzaken,
 En 't bloed der vaderen, met zoo veel roems gestort,
 Op 't afgevallen kroost een wrekende aanspraak maken?
 Ik bloos — tot zulk een' val zij 's aardrijks duur te kort.
 De zucht voor de oude deugd is 't anker, waar we op hopen;
 En zoo 'er, hier of daar, een ziel uit zwakheid dwaalt,
 't Belang van 't vaderland zal haar tot inkeer nopen,
 Of krimpen doen van wee, als 't in haar' boezem straalt.
 Zoo zegeviere eerlang de moed van uwe zonen,
 o Vrijheid! 't zij ze aan 't roer van 's lands geschokten Staat,
 Of in de maatschappije, uw edel kenmerk toonen,
 Terwijl de bastaardij haar laagheid zelf verraad.
 Beschikker van het lot der ondermaansche rijken!
 Zoo onze zucht uw oog niet ongevallig is,
 Laat die onschatbre gunst in Neêrlands redding blijken;
 Eén lichtstraal uit uw' troon verdrijft de duisternis.

ENKHUIZEN,

1781.

J. DE JONGH DE JONGE.

* * *

* *

DICHTGEDACHTEN,

BIJ DE BESCHOUWING

V A N

'S LANDS DEERNISWAERDIGEN TOESTAND,

NA DE OORLOGSVERKLARING DER ENGELSCHEM,

in 1780.

V ernielende Oorlog, uit den afgrond' losgebroken,
Zwaait dan zijn zwaveltoorts, door Pluto aengeftoken,
Die vaek haer helfche vlam in vreëolijven fticht,
Der Nederlandfche Maegd' in 't fchuldlooze aengezigt,
En ijlt van 't krijtgeberg't, den kreits' der moordenaren,
't Verblijf van monfteren, gevloekte zeebarbaren,
Verradren, tuk op roof, naer ons onweerbaer ftand,
En fhrokt 's lands fchatten in het vratige ingewand.
Waer zich dat ondieer wendt, op Nereus zoute plasfen,
Waer 't, met zijn woest gevolg, in 't harnas opgewafen,
Zijn barsch gelact verftoont, en onmeëdoogend woedt,
Wordt ftirks de kille zee een ftroom van rookend bloed;

Ter-

Terwijl de baren, om dit schrikgedrocht te ontwijken,
 Haer' loop verhaesten, doch van vrees' weldra bezwijken.
 Zijn dobberende koets, door 't norsch geweld geleid,
 Gevolgd door wreedten moord en snoode onmenschlijkheid,
 Wordt voortgetrokken door zeeleeuwen, waterdraken,
 Die, uit hunn' open muil', 't verterend sulfer braken,
 En, met hun klauwen, 't vocht van de aangeperschte vloên
 Der onbevlekte zonne in 't aenzigt spatten doen.

Hier wordt de vrijheid in het zwalpend nat bedolven,
 En duikt, met nekk' en hoofd', in de opgeruide golven,
 Beschaemd dat thans de Brit haer zuivere eer befmet,
 En op haer blanke borst den vuilen boksvot zet.
 De reine Godsdienst laet bedrukte tranen vlieten,
 Daer de onbefuisde krijg, in 't ijslijk bloedvergieten,
 Zich nog op haer beroept, haer' edlen naem bevekt,
 En midlerwijl vast rooft, aen elk ten beul' verstrekt,
 En zijn bebloede vuist doemwaerdig op durft steken,
 Om de eeuwige Almagt' hulp en zegen aftesmeeken,
 Voor waepnen, door geweld en tirannij gesmeed,
 Gewet door roof en dwang, die, onverzaedlijk heet
 Op 'snaestens goud, in spijt van 's volks gewijde regten,
 Den wereloozen Staet, op 't onvoorzienst, bevechten.
 Zoo wordt de groote naem van een' geduchten God
 Op 't gruwelijkst misbruikt, door 't snoodste moordrenrot.

Hier staet menschlievendheid, met roodbekreten oogen
 En losse vlechten, diep in 't smeltend hart' bewogen
 Met all' de ellenden, die 't gevoellooze Oorlog teelt,
 Dat thans zijn bloedrol op de ontfelde vloedden speelt:
 Zij jammert, en met haer gansch Nederland te gader,
 Bij 't lijk des dappren KRULS, die 't bootsvolk tot een' vader,
 Den overvallen Staet' ten steun' en waerborg' was;
 Maer die, gesneuveld, neen! wat zegge ik? die, door 't ras
 Van waterhonden, wreed beroofd van 't lieve leven,
 Het zuchtend volk geen' troost, den Staet' geen hulp kan geven:
 Zij schreit bij 't overschot van haer' geliefden Held,
 Alleen door de overmagt, op 't bed van eer', geveld,
 En, langs het gloriespoor, ter starren ingevaren,
 Om, bij den Troonmonarch, den Vorst der legerscharen,
 Die rasch de sterkten van den trotschen hoogmoed slecht,
 Vergoeding te eischen voor 't verkragte waterregt,
 En 't gloeiend wrackvuur op de monsters neêrtesmeeken,
 Die eerloos wet en pligt verguizen en verbreken,
 Geen' Bondgenoot ontzien, de menschlijkheid vertreên,
 En zich bevestigen door onregtvaerdigheên.
 Ginsch hoort zij 't naer gegil van eene ontroerde moeder,
 Die haren dierbren zoon, den liefdenrijken hoeder
 Haers veegen ouderdoms, door 't moordzwaard ziet vergaen,
 En zich, door zijnen dood, met rouw' en ramp' belaên.

Het mededoogen zucht, bij 't hooploos handenwringen
 Derteedre huwlijksminn'; 't ziet hare lievelingen,
 Door de oorlogsdwinglandij, barbaersch vanéén gerukt,
 In stalen keetenen der flavernij' gedrukt,
 Of, door den wreedsten dood, aen 't minnend hart ontogen
 Het ouderlooze kroost vermoeit het Alvermogen,
 Door kermen en gebeên, daer 't 's vaders lot beschreit,
 En wraek eischt voor den troon van Gods regtvaerdigheid.

De nijvre koopvaerdij, door Batoos wakkre neven,
 In 't vlijtig Leeuwendael, ten glorietrapp' verheven,
 Doch thans in 't stof gebukt, versmelt in droef geweên,
 Bij 't naer beschouwen van de doodsche en stille steên,
 Waer ze eertijds, bij 't gewoel van koopen en vertieren,
 Het lonkende geluk langs markt en straet zag zwieren,
 Waer giftgrage overvloed, uit haren rijken schoot',
 Den noesten handelaer' den loon zijns arbeids bood.
 Hier ziet zij, om zich heen, de zuchtende armoê waren,
 Die magtloos is om 't brood voor 't droef gezin te gaëren;
 Daer 't grievend winstgebrek de gulle mildheid fluit,
 En 't werkloos koopkantoor de schrale geldkist fluit.
 Zij, die door naerftigheid, voor huis en huisgezinnen,
 Voorheen den sobren kost met moeite konden winnen,
 Zien, nu de woeste krijg den nutten handel drukt,
 Zich hun gering bestaen meêdoogenloos ontrukkt,

En treuren bij den galm der jammerende klagten
 Van 't kroost, dat ze, uit gebrek aen laefnis, zien verfmachten;
 Terwijl het, in zijn teedre en prille onnoozelheid,
 Het ouderlijke hart vergeefs om voedsel vleit.

Ginsch zit de zeevaerdij aen onze dorre stranden,
 Waer weinig weerloos volk, ten blaem' der vrije landen,
 Den zwakken toestand van ons vaderland ontdekt,
 En schier het Britsch gespuis van zelf tot plondring wekt.
 Van hier weidt haer gezigt langs de uitgebreide baren,
 Doch ziet, hoe zeer zij op het blaeuw verschiet moog' staren,
 Geen vaderlandsche kiel zich, door de onvrije vloën,
 Als eertijds, rijk bevracht, naer Hollands havens spoën.
 o Neen! wie voelt het bloed niet in zijne adren koken?
 Wat Batavier wordt niet in ijervuur ontstoken?
 Waer zal mijn landgenoot dien wreeden hoon ontvliën?
 De Brit wil in geen zee een' statenwimpel zien.
 Kunt gij een' plonderaer die smaedtael hooren spreken,
 En vliegen niet naer 't stael, om Neêrlands leed te wreken?
 Kunt gij gedoogen dat het roofzieke Albion,
 't Welk uwe magt welëer bestreed en overwon,
 Een schuim, waervan uw arm het pekkel wist te schuimen,
 Verraders, die gij vaek den oceäen deedt ruimen,
 En in hun moordhol dreeft, gelijk een rooversrot,
 Dus op uw glorie treedt, en met uw aenziën spot?

Te lafvertreden Volk, beledigde Achterneven
 Dier groote helden, die hun goed en bloed en leven,
 Kloekmoedig waegden voor de langgenoten rust',
 Die in uw ziel', naer 't schijnt, het krijgsvuur heeft gebluscht;
 Hoe! laet gij 't sneedst gebroed uw rijke wingewesten,
 Goudmijnen voor den Staer', dus onbedacht ten besten?
 Is 't waer, biedt gij die zelfs, wat moedeloos bestaen!
 Indien 't gerucht niet faelt, den Britschen vlootvoogd' aen?
 Zijt gij het zelfde volk, dat zich, in vroeger tijden,
 Van Spanjes dwinglandij' zeeghaftig kon bevrijden,
 En zich ontwrong aen 't juk, voor uwen hals' gesmeed?
 Zijt gij het zelfde volk, dat voor de vrijheid streedt,
 Toen ge, in 't vergramd gezigt' van 't heir der Kastiljanen,
 U zelf', door stroomen bloeds, het gloriespoor kost banen,
 En Flips, spijt kroon en magt, spijt heillooze eigenbaet,
 U moest erkennen voor een' vrijgevochten Staet'?
 Zijt gij het zelfde volk, dat, in die veege stonden,
 Niet in uitheemsche hulp' uw redding hebt gevonden,
 Maer in uw' eigen zwaerd' en de edle onwrikbaerheid,
 Die, voor der helden kruin', een' krijgstriümfkrans breidt;
 Een volk, dat woedend, door 't zien schenden van zijn regten,
 Zich, tot verwondering der weerd', vrij kon vechten;
 Terwijl 't, ontbloot van goud, den steun' der oorlogsmagt',
 Door moed, alleen door moed, zijn' vijand onderbragt.

Zoo de eerste Oranjevorst, die trouwe Burgervader,
Wiens tombe ik nooit dan met een heilige eerbied' nader,
Terwijl mijn dankbaer hart van reine erkentnis brandt,
Voor 's Helds bewezen hulpe aen 't bange vaderland;
Zoo de eerste Willem, uit de gouden gloriezalen,
Nog op den Batavier 't verheerlijkte oog liet dalen,
En vond' zijn groote ziel geen' voetstap van den moed,
Noch van de dapperheid, die, in den tegenspoed',
Bij 't vreeslijk barnen van de bruischende oorlogsbaren,
De ranke kiel van Staet voor stranden kon bewaren;
Hoe zou die weêrgaélooze en onverwinbre Held
Zich schamen, dat zijn arm dien landzaet van 't geweld
Der Spaensche tirannij' zoo kloek had vrij gestreden!
Daer 't nu ontäerte volk, verslaefd aen vuige zeden,
Europaes Wilden, in hun woên, geen' weêrstand biedt,
Hoe zeer 't zijn' ondergang angstvallig nadren ziet,
En, van den zwijmelwijn' der zorgeloosheid dronken,
Te vast aen de ijzren boei der vadzigheid geklonken,
Zijn redding thans alleen van vreemden bijstand' wacht,
Wel minzaem toegezegd, maer spaerzaem aengebragt;
Terwijl uitheemschen zelfs Civilis bastaerdzonen,
Om die lafhartigheid, in 't aenzigt' durven hoonen,
En hun verwijten dat de lasse werkloosheid
Vergeefsch van overzee beloofde hulp verbeidt,

Zoo lang zij (wie moet niet van spijt' en schaemte blozen?)
Hare eigen veiligheid nog blijft verroekeloozen.

Is dan, ter neêrgedrukt en zinkend Vaderland!
De lieve vrijheid, dat gewijde en dierbre pand,
Niet meer het voorwerp van uw eertijds ijvrig poogen?
Zult gij, voor Albion verachtlijk neêrgebogen,
Min smerts gevoelen, in die vuige slavernij',
Dan gij bezuren moest van Leons dwinglandij'?
Ja, schreeuwt het blind gemeen, zij, die ons thans bestrijden,
Zijn Christnen, die met ons het waer geloof belijden,
En, vrij van beeldendienst', de heilleer' toegedaen,
Met ons des satans rijk en 's pausen magt weêrstaen;
't Zijn immers onze trouwe en oude Bondgenooten,
Die, door hun vriendschap, ons gezag en heil vergrooten:
Is 't dus niet zaliger in hunnen schoot te vliên,
Dan zich, door 't papendom, op nieuw beheerscht te zien?
Misleide Schaer! gij zult, in de ongelukkige uren,
Wanneer de Britsche vlag op uw verwonnen muren,
Tot uw volstrekt bederf en onuitwischbre schand',
't Geen God nogthans verhoede! in 't einde eens word' geplant,
Den waren helfchen aert van die hervormden leeren,
En u mischien zoo wreed of wreeder zien beheeren,
Dan toen, in vroeger tijd', het Kastiljaensche juk
U deed verzuchten in benaeuwden zieleddruk':

Dan,

Dan ziet gij hier, in steê van strenge bloedplakkaten,
 Granvelles wapentuig, de zuchtende onderzaten
 Geplaegd met bill' bij bill', bekrachtigd door een' vorst,
 Die slechts in loutren waen de gouden rijkskroon torscht,
 En, in de kennisf' van regeren onbedreven,
 Geene edle prikking voelt, om 't duur belang en leven
 Van zijn te onvreden volk manmoedig voortestaen:
 Dan ziet ge uw schouders met ondraegbren last' belaên,
 En u, door 't valsch gezag van omgekofte grooten,
 Van uw bezittingen, in schijn van regt, ontblooten;
 Dan zuigt de gierigheid, op uwe schatten zoet,
 Met haer' besmetten muil', u 't laeuwe hartebloed
 Ten laetsten druppel' af, en baert u erger lijden,
 Dan toen de Batavier, in Neêrlands donkre tijden,
 Op 't rookend moordschavot, zijn' hals voor 't slagzwaerd boog,
 Of, door het martelvuur, dit jammerdal ontvloog.
 Wilt gij, Verdooden, met opmerkzaamheid beschouwen,
 Hoe min de snoode Brit uw slechtgegrond vertrouwen
 En uwen lof verdient, slaet dan oplettend gaê
 De bittere rampen van 't verdrukte Amerika:
 Daer ziet ge uw vrienden, die verachte zeebarbaren,
 Gerugsteund door een' hoop van snoode moordenaren,
 Of liever door een rot, dat, aen zijn land ontruikt,
 Onwillig 't heilloos zwaerd in 't hart zijns broeders drukt,

Door

Door flaven, die, verkoft van hunne ontäerte vorften,
 Gedrochten, die naer 't goud met heet verlangen dorften,
 En, voor dien bloedprijs', hunn' gepresten onderdaen,
 Om een' gevloekten loon, naer 't moordältrac doen gaen:
 Op dat ontroerd tooneel ziet ge uw geloofsgenooten
 Hunn' eigen landzaet wreed van have en goed ontblooten:
 Daer schreeuwt het schuldloos bloed om wraek, in't hoogst gericht,
 En spat u, waer gij treedt, in 't angstige aengezigt:
 Daer vindt gij proeven van de Britsche onmenschlijkheden,
 In 't uitgeplonderd land, de alömverwoeste steden
 En 't afgelolterd volk, welks onverschrokken hart
 De vreeslijke overmagt der dwingelanden tart,
 En in zich zelf op nieuw den krijgsmoed voelt herleven,
 Die ons het duur geschenk der vrijheid heeft gegeven,
 Doch nu, met haer verdrukt, in onzen bangen staet',
 Mischien na korten tijd, helaes! geheel vergaet.
 En wilt gij weten hoe die oude en brave vrinden
 Ons vreedzaam vaderland altoos getrouw beminden,
 Slaet dan 't geschichtboek op; daer vindt gij blijk bij blijk,
 Hoe hun heerschzuchtig, hun roofgierig koningrijk,
 Naijvrig van 't geluk der Hollandsche onderzaten,
 Ons handeldrijvend oord, dees' vrijgestreden Staten,
 Nu eens door snoode list, dan door verwoed geweld,
 Wreedäertig tegenstond, op 't doodlijkst heeft gekweld,

En ons ten geesfel' strekte, op de uitgebreide baren.

Nauw had Leicester, 't hoofd der hoofche huichelaren,
 De nijdige afgezant van valsche Elizabeth,
 Zijn' eereloozen voet op Batoos erf gezet,
 Of hij, in steê van zich door 't heir der Kastiljanen,
 Met Neêrlandsch legermagt', een' weg naar roem te banen,
 Beöogde om, met behulp' der norfche geestlijkheid,
 Die vaek, in staet' en kerk', het zaed van onrust' spreidt,
 Het smeulend twistvuur op het felst te doen ontbranden,
 Vertrad, als wreede Flips, het regt der vrije landen,
 En deed de hef des volks, beguicheld door den schijn,
 Aen zijn verraderij alöm deelächtig zijn.

Hier liet hij 't Geldersch bloed*, om bloode krijgstucht, stroomen;
 Daer zag men hem een' schelm †, de hand' des beuls ontkomen,
 Een' Brit, die, om gewin, den voormuur van den Staet
 Lafhartig ruimde voor den Spaenschen rooffoldaet',

En

* Toen de Heer van Hemert, een jong Geldersch Edelman, door den magistraet en de meeste stemmen overgehaeld, de stad Grave, uit bloeheid en een overijld besluit, aen de Spanjaerds bij verdrag had overgegeven, werd hij, door Leicester, wien de kriegsraed het vonnis had overgelaten, ten zwaerde verwezen, en staende onthoofd, schoon zijne achtbare vrienden genade voor hem verzochten.

† Den Engelschen hopman Wultz, die de stad Aelst in Vlaenderen aen de Spanjaerds verkocht had, en nu bij de vijanden diende. De Graef van Hohenloo, die hem gevangen kreeg, zond hem aen Leicester, die hem niet allcen in vrijheid stelde, maer ook onder zijne lijfbende aennam. Dit werd van Hohenloo zeer euvel opgenomen; dewijl men den Heer van Hemert deszelfs flaeuwhartigheid niet den halze had doen boeten, daer men nu een' openbaren verrader met ongewone gunste en eere streelde. Zie HOOFTS *Ned. Hist.* 24ste *Boek*. Diergelijken snooden en ontrouwen handel begingen ook de Engelsche overften Stanlei en Jork, die de stad Deventer en de Schans bij Zutphen verrieden, en aen de Spanjaerds overleverden. HOOFTS 25ste *Boek*.

En tegen 't vaderland het zwaerd had uitgetogen,
 In steê van aen de galg, in 't krijgsbewind verhoogen.
 Nog schaemt de Mijterstad * zich haer verfoeid gedrag,
 Toen ze, op den vuigen raed en 't ongegrond gezag
 Des nieuwen landvoogds, tuk op 't onbeperkt regeren,
 Haer wettige overheid onëdel durfde ontëeren,
 En zich bevljigtde om haer vrije heerschappij
 Eerloos verruuld te zien voor Englands dwinglandij'?
 Hier zocht de veinsäert, in het woên der burgertwisten,
 Bemoedigd door de hulp van lage Reingoudisten,
 In schijn' van voor 's lands heil trouw in de bresf' te staen,
 Zijn' Judasklaeuw aen 't lijf der edelen te slaen;
 Terwijl zijn meesteres ontwerpen durfde smeden,
 Om met den Asturier' in een verdrag te treden,
 En ons te dwingen tot een schandlijk vreêverbond,
 Alleen op haer belang en Spanjes trots gegrond.

De ontrouwe Karel, van zijn' wanklen troon' gestooten,
 En uit het rijk gejaegd, door muitgezinde grooten,
 Zag zich, in Nederland, gedekt voor Kromwels haet',
 En openlijk beschermd, ten koste van den Staet:
 Dan naeuwlijks was hij weêr in 't rijksbewind getreden,
 (Hoe loont de ondankbre Brit bewezen vriendlijkheden!)

Of

* Het wangedrag van Leicester in Utrecht is uit de Historiën genoegzaam bekend; gelijk dezelve ook getuigenis dragen van den gevaerlijken aanslag der Leicestersgezinden op Leiden, wacrover verschicden personen onthoofd wierden.

Of 't zuchtend vaderland wordt, door de helfche magt
 Diens valschen vriends, bestookt en in het naeuw gebragt.
 Die zelfde snoodäert, door een wufte vrouw * gedrongen,
 Schond, na een' korten vreê, zijn huichlaers hart' ontwongen,
 Door 't wraekvuur, dat de Belg op Chattams kust ontfak,
 Dien vreeselijken gloed, die 't Britsch geweld verbrak,
 Op nieuw 't gemaekt verdrag, verbond zich met de Gallen,
 Om, dus verëenigd, ons doldriftig te overvallen,
 In dat rampspoedig jaer †, toen 't hijgend Nederland
 De lelievanen op zijn muren zag geplant,
 Het Munstersche oorlogsheir en Lodewijks banieren,
 Op zijn' beheerden grond, alöm zag zegevieren;
 In dat benaeuwde jaer, 't welk eeuwig ons bevekt,
 En in 't gevoelig hart' nog wee en ijzing wekt;
 Toen een gevloekte haet, gestookt door valsche grooten,
 De wakkre Palinuurs van 's lands gevreesde vloten,
 Het beste Broederpaer, De Witten, aen wier ziel
 't Gemeen belang meer dan hun eigen heil beviel,
 Opöfferde aen een' hoop van schelmsche moordenaren,
 En, door de klaeuwen van die helfche bloedbarbaren,
 Zoo wreed mishandlen liet, dat zelfs de woestheid beeft,
 Wanneer geschichtkunde ons een schets dier gruwlen geeft.

't Is

* Henriette Stuart, Hertogin van Orleans, die haren Broeder Karel den II den, Koning van Engeland, overhaelde tot een afzonderlijk verbond met Frankrijk, ten naedele van onzen Staet. † Het jaer 1672.

't Is waer, ons droef gemoed mogt, sints die veege tijden,
 Zich in den zachten glans' der vredezonnen' verblijden;
 Voor 't minst schein Albion, (helaes! 't was loutre schijn)
 Benepen Leeuwendael, uw bondgenoot te zijn:

Maer bleeft ge ontheven van zijn stoute strooperijen?
 Moest gij van zulk een' vriend' geen grover sinnedheên lijên;
 Dan ooit het Oorlog aen den bittren vijand toont,
 Wen 't plondering en roof met roof en plondring' loont?
 Beschreide Koopvaerdij, wil hier voor mij getuigen!

Moest ge uwen blanken hals niet voor Brittanje buigen;
 Zaegt ge, op de vrije zee, het Engelsch roofgebroed,
 Aen 't hof der Georges in zijn dieverij' gevoed,

U niet, spijt eed, verbond en 's volks gewijde regten,
 In weêrwill' van den vreê, bestelen en bevechten?

Gij zelfs, die nog, God weet, om welke ontäerte reên,
 Dien wrevlen overbuur, in zijne onmenschlijkheên,
 Tot zielegrievend leed der ware Batavieren,
 Laeghartig kroonen durft met uwe loflaurieren;

Gij zelfs hebt, meenigmael, uw welgegronde klagt
 Voor 't oog der Vaderen van 't vaderland gebragt,
 Wen gij, op 't onvoorzienst, uw rijkgeladen schepen
 In 't hol dier roovren, met geweld, zaegt binnenslepen,
 En moet, hoe zeer in 't net van eigenbaet' verward,
 Hier mijn getuigen zijn, ondanks uw trouwloos hart,

Dat zich in onzen ramp' baldadig durft verblijden,
 En gaern 't Gemeenebest aen vuig belang zou wijden.
 Nog eens, benadeeld Volk van 't kwijnend Leeuwendael,
 Sla Neêrlands jaerboek op, ontrol 't geschichtverhael,
 Zoo blijkt u zonneklaer, dat Heidens noch Barbaren,
 In roof- en plonderzucht', den Britten evenaren.
 Dan neen, waertoe het oog op vroeger tijd gevest?
 Beschouw den puinhoop van uw bloeiendst wingewest,
 't Beroofde Eustatius, door Rodney overrompeld,
 En mogelijk voor altoos in 't diepst verderf gedompeld,
 Besprongen als een kudde, ontbloot van trouwe wacht',
 En door de woede van een hongrig dier geslagt.
 Zie daer den burger' zijn' gewonnen schat ontstolen;
 Zie hem, geheel beroofd, in bittere armoê dolen:
 Wat moet hij wreeden hoon van snoodaerts ondergaen,
 Die aen zijn gade en kroost de onreine klacuwen slaen!
 Zie daer een' lafaert, op de minste krijgsgेरuchten,
 Met zijn' onschatbren buit, naer andere oorden vlugten;
 Gelijk een' blooden dief, die 't streng gericht'e ontvliedt,
 Wanneer Geregtheid zijn' boozen gang bespiedt.

Gij, Ongelukkigigen, die in die bitsche honden
 Uw scherpe geesfels, uw bedervers hebt gevonden;
 Gij, wier bewolkt gezigt nog droeve tranen schreit,
 Om de onherstelbre schade, u door dit rot bereid,

Volmaekt hier mijn tafreel, en poogt, door juiste trekken,
 Het edel heldenvuur in 't Hollandsch hart te wekken:
 Vertoont misleiden, die verblind zijn door den schijn,
 Dat Britten monsters, dat ze ontmenschte monsters zijn,
 Die zich aen pligt, aen deugd, aen wet noch regt gewennen,
 En geen beginsel dan de helsche baetzucht kennen.

Ja, dierbaer Vaderland, 't is tijd, en meer dan tijd,
 Dat gij uw halzen van Brittanjes juk bevrijdt;
 't Is tijd, om 't wraekzwaerd aen uw mannenheup te gorden!
 Waertoe zoudt gij, op nieuw, verachte slaven worden?
 Waertoe, op nieuw, ten doel' der overheersching' staen,
 En in 't gehaet lievry van onderdrukkren gaen?
 Uw oude moed, hoe zeer ontäert door vuige weelde,
 Die meenigmael 't bederf van burgerstaten teelde,
 En 't magtig Rome zelf, die dwinglandesf' der aerd',
 Een' vollen ondergang rampzalig heeft gebaerd;
 Uw oude en wakkre moed, die ons heeft vrij gestreden,
 Ligt immers nog niet gansch in 't lage stof vertreden?
 o Neen! wordt gij, op nieuw, behoorlijk aengevuurd,
 En, als voorheen, door trouw, door ware trouw, bestuurd,
 Dan zal, o Batavier! uw stervend heil herleven!
 Dan zult ge aen Nederland zijn' luister wedergeven!
 Uw loffelijk bedrijf, in 't jongste zeegevecht,
 Heeft onze bange ziel' die blijde hoop voorzegd,

En doet ons haken naer de langgewenschte stonden,
 Waerin der Staten vlag, zoo eereeloos geschonden,
 Weêr, van de hooge steng'; in een geduchte vloot',
 Met glorie zwieren zal, en Hollands kruid den dood,
 Uit kopren monden, in de borst des Brits zal jagen,
 Om dus het pekkel van dien zeehond' schoon te vagen;
 Terwijl uw watermagt zijn' ijdlen trots verbreekt,
 Tot hij, gemuilband, zelf u om den vrede smeekt.

Intusfchen zij, ter eer' der onverfchrokken Helden,
 Die, voor het vaderland, hun bloed en leven stelden,
 En 't willig offerden aen hunnen eed en pligt,
 In onze dankbre ziel', eene eerzuil opgericht,
 Die in den boezem' van ons nageslacht zal pralen,
 Zoo lang de dagtoorts blink' aen 's hemels gouden zalen,
 Zoo lang men met ontzag den naem van Bato noem',
 En, in dit vrij gewest', de aëlöude krijgsdeugd roem'.

Laet, aerdsche Goden, die, in Themis achtbre koren,
 Den volke uw hulp en trouw op 't plegtigst hebt bezworen,
 Toen 't u, voor 't alziende oog der hooge Majesteit',
 Aen zijn aenzienlijk hoofd eene eerplaets heeft bereid;
 Laet, dierbre Vaders van de vrijgevochten Staten,
 Den jammerlijken nood der zuchtende onderzaten,
 In dezen donkren tijd', u teêr ter harte gaen,
 Daer zij op uw bedrijf de fchreijende oogen slaen,

En van uw wakkre vlijt' alleen hun redding wachten :
 o! Dat de luide stem van onze bange klagten
 In uw verheven ziel' toch nimmer word' gesmoord,
 Door 't lage zelfbelang, dat deugd en reden moordt,
 En koningen misvormt in hatelijke flaven,
 Die in 't veracht gareel der snoode baetzucht' draven.
 't Sta een' geringen, een' vergeten burger' vrij,
 Beschermers van het regt in Neêrlands maetschappij',
 Uw' geest' te errinneren, hoe 't eindlooze Alvermogen,
 Waervoor geen diep geheim met zwachtlen blijft ontoogen,
 Terwijl het, met één wenk', het groot heelal bespiedt,
 Zoowel, door 't purper, in het hart der grooten ziet,
 Als, door het nedrig kleed, in dat der onderzaten,
 Dat hooffsche veinzerij noch staetkunde ooit kan baten,
 Hoe zeer die meenigwerf het scherpstziende oog misleidt,
 Om 't waer beginsel, 't doel van onze werkzaemheid,
 Voor 's Hemels vierfchaer slechts een' oogenblik te ontveinzen ;
 Dat de Oppertroonmonarch de binnenste gepeinzen,
 't Verborgenste overleg van 't sombre kabinet
 Voorweet, zelfs eer de vorst daerin zijn schreden zet.
 Laet mijn geringe kunst u vrij te binnen brengen,
 Hoe 't eeuwige Albestuur nooit strafloos kan gehengen,
 Dat een beledigd volk, verblind door ijden schijn,
 't Rampzalige offer van der grooten doel zou zijn ;

En dat de Alziende van de hand' der overheden,
 Die, in het aerdsch gericht', zijn hooge plaets bekleeden,
 Van 's burgers grievend leed, rampspoedig ongeval
 En wreedvergoten bloed, eens reekning eischen zal;
 Indien onwetendheid, met onbedreven handen,
 Het groote roer verdraeit, en 't schip van Staet doet stranden;
 Of wen de gierigheid, die vaak verraders teelt,
 Aen 't hof of in den raed', de snoode hoofdrol speelt.
 De almogende Opperheer wille in zijn gunst' verhoeden,
 Dat immer Batoos kroost met reden moog' vermoeden,
 Dat zijn bekleemde stand langs zulke wegen groei',
 En uit den zwarten grond' dier helfche bronnen vloei':
 Neen, Staetsbestuurders, laet den droeven Belgen blijken,
 Dat de eigenliefde voor 't belang des volks moet wijken,
 En dat uwe edle ziel, die van getrouwheid brandt,
 Niets meer bedoelt dan 't heil van 't lieve vaderland:
 De pijlenbundel, met den hechtsten band' ombonden,
 En, door uw wijsheid, sints twee eeuwen ongeschonden,
 Blijve ongeknakt bewaerd, en eeuwig faemgesnoerd,
 Schoon steeds uitheemsche Nijd op zijne ontbinding loert!
 Dat de Eensgezindheid, die de kleinste magt kan sterken,
 Met u, ons duur behoud bestendig blijv' bewerken;
 Zij schoor' de zuilen van Astréaes achtbaer koor;
 Die Trouwe zitte altoos in uwe raedzael' voor;

Zoo zál de Hemelvorst uw pooging onderschragen,
En 't zinkend Leeuwendael nog aen 't bederf ontdragen.

Schoon nu ons hijgend hárten den zoeten vreê verbeidt,
En reikhalst naer 't genot dier hooge zaligheid,
Wil 't echter gaerne zich van die genieting' spanen,
Indien zij ons den weg tot nieuwe schand zou banen.
o! Doof, tot zulk een' prijs, toch nimmer 't oorlogsvuur!
Neen, dat de woeste krijg dan liever eeuwig duur'!

o God! zoo Nederland, in uwe ontfermende oogen,
Nog ééne gunst verdiene, indien 't uw mededoogen,
Door ongerechtigheid, niet gansch onwaardig zij,
Och! sta het dan, in zijn' benaeuwden toestand', bij!
Laet dan, nog dezen keer, de zegenende stralen
Van uw genadezonn' op onze pooging dalen,
En red den Batavier, dien gij, in vroeger tijd',
Door uwe zichtbre hulp, zoo dikwerf hebt verblijd,
Zelfs dan, als alle hoop voor eeuwig schein verloren!
Red dan zijn kroost, door u ten gunstvolke uitverkoren,
En, door uw' arm voorheen, uit een' slijkdonkren nacht'
Van drieste onwetendheid, aen 't heldre licht gebragt;
Daer gij het, van de boeij' der slavernije ontheven,
Aen trotsche vorsten zelfs weléer de wet deedt geven.
Dan, is 't uw hoog besluit, dat Neêrland moet vergaen,
Laet dan, voor 't minste, o God! kan 't in uw' raed' bestaen,

't Meinēdige Brittanje ons erf niet overheeren,
 Noch zijn vervloekt geweld ooit op ons triomféren!
 Duld nimmer, Hemelheer! dat een uitſporig rot,
 Welks boosheid met uw wett' en 't regt der volken ſpot,
 En tegen eed en pligt zich ſchendig aen durft kanten,
 Op Hollands vrijen muur zijn zegevaen zou planten!
 Wat lot Civilis kroost' door u beſchoren zij,
 't Kuscht uwe ſlaende hand, zoo ſlechts de tirannij
 Van woeste wreedäerts, die de menschlijkheid beklekken,
 Aen uw regtvaerdigheid tot geene roê moog' ſtrekken:
 De ſmert, van door den Brit 's lands val te zien bereid,
 Blevē onze zielen bij, tot zelfs in de eeuwigheid!

ROTTERDAM,
 1781.

JAN VERVEER.

D. Kuipers inv.

L. Brajer fecit.

A E N D E N

H O L L A N D S C H E N

L E E U W.

't **I**s nu geen tijd van sluimeren of slapen:
Ontwaek, ontwaek, o Hollands grijze Leeuw!
Hoor 't woest gedruis van 't nadrend krijgsgeschreeuw:
't Roept van alöm, te wapen! op! te wapen!

De Britsche Dog is spoorloos dol en wild:
Gij wordt van hem ten waterstrijd' gedagvaard.
Scherp uw gebit, grijp naer het wrekend slagzwaard,
En vaer met kragt' dat Ondier in den schild.

't Gedrocht, gewoon zijn' roofbalg volteproppen,
 Met schatten, die 't de onweêrbaerheid ontwingt,
 Moet aen den band, eer 't gansch daer buiten springt;
 't Is nu de tijd om 't op den muil te kloppen.

Maer niet genoeg, krijgshaftig Dier, geprest
 Door nood en trouw, dat ge eigen erf verdadigt;
 De Blaffer worde op zijnen grond beschadigt:
 Zoek, grijp, verbijt en worg hem in zijn nest.

Gij deedt zijn huid' uw forsche tanden voelen:
 Hem heugt uw klauw, van langer dan eene eeuw:
 En zijt ge niet nog de eigen kloeke Leeuw?
 Poog dan uw' moed in 's Monsters bloed te koelen.

Den vaderlande ontbreekt het aen geen mans,
 Gehard, om u in 't vechtperk bijtespringen:
 Is 't nood, ik vlieg, met duizend jongelingen,
 U na ten strijde, en stijve uwe oorlogskans.

ROTTERDAM,

11 Jan. 1781.

BAREND FREMERY.

E E R S P O O R

A A N D E

N E D E R L A N D E R S ,

T E R V E R D E E D I G I N G '

V A N H U N N E .

V R I J H E I D E N Z E E V A A R D I J E .

Op! Batavieren, op! wint blinkende eerlaurieren,
Met wapnen in de hand'!

Het geldt uw Vrijheid; op! 't is tijd voor 't vaderland
Te sterven, of te zegevieren:

Indien 't vooröuderlijke bloed

U nog door de aders stroomt, mijn dierbre Landgenooten,
Ei, toont dan ook uw' heldenmoed!

't Is tijd; van uur tot uur zienwe ons gevaar vergrooten:

't Is waarlijk lang genoeg gemard,

Daar gij, baldadig uitgefard,

Door trots des nagebuurs, uw schepen,

Zoo onverhoeds verrascht, zaagt in zijn havens sleepen.

Deert u hét ongeval van zoo veel zeeliën niet,
 Noch 't leed, den handelaaren
 Onbillijk toegebracht, door Britsche waterschaaren?
 o Ja! gij voelt hun wreed verdriet;
 En 's Lands belang treft uwe harten:
 Grijpt dan naar 't wraakgeweer, en gespt het harnas aan;
 Laat uwen moed niet langer tarten;
 Op! op! wilt Englands dwang heldhaftig wederstaan;
 Ontziet geen dreigende gevaaren;
 Maar boñst die Koningin der baaren
 Van haaren glazen zetel' neêr,
 Opdat zij eens dien waan van Zeevoogdij' verleer'.

Wat stoutheid! zou ze alleen in 't golvend rijk gebiedèn?
 Wie gaf haar toch die magt?
 Is dan de ruime zee voor haar slechts voortgebracht?
 Moet ieder op heur wenken vlieden,
 Of nadren op heur stiïpt gebod?
 Haar trotschheid is gelijk aan die der dwingelanden:
 Ja, zij verheft zich tegen God,
 En wringt hem 't hoog gebied al vloekende uit de handen.
 Is 't dan wel vreemd dat de euvle waan
 Haar prikkelt tot het snood bestaan,
 Om volken naar heur' zin te dwingen,
 Of, als een Roofharpij, verwoed op 't lijf te springen?

Zij, die geen vriendschap kent, maar God en menschen haat,
 En plechtige verbonden,

In weêrwill' van haar' eed', lafhartig heeft geschonden,
 Is tot der duivlen werk in staat;

Zij heeft haar trouwste Bondgenooten,

De Nederlanders, laag gesmaad, verschopt, veracht,

Ja, van 't Natuurregt uitgeslooten,

En, had zij 't kunnen doen, bijna ten vall' gebragt.

't Is tijd om zoo veel leeds te wreeken,

En rustig voor onze eer' te spreken,

Maar met den degen in de hand'.

Op! Batavieren, op! vecht voor het vaderland.

Gaat nooit bij deze Ontäarte op 't lafste om vrede schreeuwen;

Zij blijft toch eeuwig doof;

Of, zoo zij antwoord geeft, de klank komt uit op roof.

Houdt moed, aêlöude en dappre Zeeuwen,

En wie, in 't bloeiend Leeuwendaal,

Den hoed der Vrijheid nog op de eedle speer ziet drillen;

Men roept u toe, in heldentaal':

Verdadigt kloek uw regt, en wilt geen' tijd verspillen;

Of zouden we, op geboogen kniën,

Dier Trotsche hulde en manschap biën,

En leggen onzen vrijheidstander

Eerbiedig voor haar neêr? Dit doet geen Nederlander.

Gaat ons het wuft gefchil met haare kindren aan?

Of moeten wij 't bezuuren?

Ons raakt het immers niet? Hoe lang will' 't ook nog duuren,

Voor zij weêr aan den leiband gaan?

Die kinders zijn de plak ontwasfen;

De ftiefmoêrs roê, aan hen met doller drift' misbruikt,

Kan op hun ligchaam niet meer pafsen;

't Beledigd kroost heeft reeds haar grootfte kragt gefnuikt;

't Heeft affchrik van die harde fpooren,

En laat zich niet meer ringelöoren.

Zij zelve zie nu hoe die twist,

Door bloeddorst uitgebreid, nog eindlijk word' beftist.

Welk Vrijheidminnaar kan de dappre Amerikanen,

Geperst door dwinglandij,

't Getuignis weigren, dat hun oorlog wettig zij?

Hij moet hun 't pad ter vrijheid baanen?

Heeft Frankrijks edelmoedigheid,

Bewoogen met hunn' ramp', ten hoogften topp' gefteigerd,

Gelijk de Spaanfche Majesteit,

Dien braaven Lieden wel haar' onderftand geweigerd?

Verftoorde dit de Zeevorftin,

En liet zij, met heur hofgezin,

De toorts des oorlogs feller branden,

Dit is alleen haar fchuld, niet die der Nederlanden.

Dreigt zij, door felle woede, al wie haar tegenstaat,
 En de onschuld voor durft spreken,
 Of deernis voor haar toont, de hartäer aftefteeken;
 Ziet zij, ten loon' van haaren haat,
 Het groot gevaar vermeenigvuldigd;
 ' Waarom verpligt ons zulks te strijden aan haar zij'?
 o Neen! dat zijn we niet verschuldigd:
 Geen eerlijk Batavier staat trouweloozen bij.
 Zij smoort de stem van haar geweten,
 En schijnt de Christenleer vergeeten:
 Ik schrik. . . . ! een blind Mahomedaan
 Volgt beter zedenspoor, bij 't licht van Mekkaas maan?.

't Eenstemmig heilgeloof kon dezen twist beslifen;
 Maar zij mist broedermin;
 Al heur bedrijf houdt niets dan wrevle wraakzucht in;
 't Doet ons den zoeten vrede misfen:
 Ja, zij gelijkt van Kaïns aart';
 Haar voet betreedt, met hem, dezelfde snoode wegen;
 Terwijl haar staal geen' broeder spaart.
 't Is voor die Dwinglandesf' reeds veel te lang gezweegen,
 Als of de vrees ons hield beknelde:
 Op! Batavier, naar 't pekelveld;
 Op! onverfaagde Vlootelingen,
 Wilt nu dit Zeegedrocht, met leeuwenmoed', bespringen.

Bestrijdt die Snoode alöm, waar gij haar ook 'ontmoet;
 Verlost uw landgenooten,
 En wreekt het bloed, nu reeds door haar op zee vergooten;
 o Nederlanders, 't was uw bloed!
 Dit roept u toe: getrouwe Braven!
 Verzuimt geen' oogenblik; grijpt fluks de wapens aan;
 Verlost hen, die, bijna begraven
 In 't wreed gevangenhof, al levende vergaan!
 Uw broeders kunnen 't niet verduuren;
 Zij tellen daar de fleepende uren:
 Op! Batavieren, op! 't is tijd,
 Dat gij uw vrienden van hun knellend juk bevrijdt.

Betoomt die Zeeharpij: wacht niets van heur genade.
 Zoo gij den tijd verliest,
 En, voor een' zwakken vreê, geen' sterken oorlog kiest,
 Komt gij ontwijffelbaar te fpade:
 Laat gij haar in heur woên begaan,
 En poogt gij haar geweld niet met geweld' te fluiten,
 Weldra zal ze u in boeijen slaan:
 Gij ziet het; leeft zij niet bij 't moorden en vrijbuiten?
 Geen pinkje, dat ter vischvangst' vaart,
 Wordt door haar' overmoed gefpaard,
 Wen zij 't in haar bereik kan vinden:
 Zij zoekt den weg om u den gorgel toetebinden.

Waakt, Batavieren, waakt! beveiligt zee en strand,
 Opdat ze u niet bespringe,
 En, tot uw zielverdriet, in veld en steden dringe:
 Waakt voor uw dierbaar vaderland!
 Een koude schrik moet ons ontroeren,
 Als wij herdenken, hoe haar oorlogszuchtig volk
 Zich door de woede laat vervoeren,
 En, in het Broederland, meêdoogenloos den dolk
 Misbruikte, om duizenden te ontzielen,
 Bij 't stedenbranden en vernielen:
 Doet zij zulks daar, wat deed' zij hier!
 Verhoëdt het! 't is de pligt van elken Batavier.

De wakkere ijver van 's Lands saamverëende Staaten
 Beziele uw hart met moed'!
 Stijft hunne poogingen met schatting', dienst' en bloed;
 Die middlen kunnen 't beste baaten.
 Kom, dappre Landgenoot, en strij
 Voor uwe ontëerde vlagg', voor haardsteën en altaaren,
 En sta uwe Overheden bij:
 Bezwijk niet in uw trouw', bij 't barnen der gevaaren:
 Ontzie dien zwaaren arbeid niet:
 Denk, wat uw' Vadren is geschied:
 Zij deeden kloek hun regten gelden:
 Druk 't edel gloriespoor dier weërgaëlooste Helden.

Schroom niet voor de overmagt' van 't wrokkende Albion;
 Maar zoek u regt te schaffen,
 Met zijn gepleegd geweld en snood gedrag te straffen.
 Gods dierbre gunst stelle u de bron
 Van oorlogsheil en krijgsroem open;
 Al doet de Rijksvorstin der Rusfen, KATHARIJN,
 U vruchtloos op haar' bijstand hoopen,
 De braave Zweed wil uw getrouwe Helper zijn.
 Schroomt niet, maar neemt, o Heldenzielen!
 Bij de oorlogsblikfems op uw kielen,
 En kruid en lood, ook bezems * meê,
 En veegt dat helsch gespuis, dat roofrot uit de zee.

o Nederlanders! denkt aan Hollands Admiraalen,
 Wier moed, in vroeger tijd',
 Ons van het woest geweld en dwangjuk heeft bevrijd,
 Door duizend grootsche zegepraalen,
 Op 't schepentorsfend pekelveld:
 Denkt aan den Heldendrom, in uwe landskronijken
 Met gouden letteren vermeld;
 Ziet hoe zijn groote daên daar eeuwig staan te prijken,
 Den Naneef' tot eene eerespoor:
 Zijn kloekheid ging u moedig voor:
 Volgt hem dan na; vecht op de baaren,
 ALS RUITERS, TROMPEN, HEINS, VAN GENTS EN WASSENAAREN.

't Gaat

* Dit deed de Amsterdamsche vloot in 't jaar 1438. Zie D. WILLINKS, *Amsterdamsche-Buitenjingel*, bladz. 180 en 181. ALS OOK ANTONIDES *2flroom*, 4de Boek.

't Gaat wel; uw sterkte groeit: de zucht voor 't Vaderland,
 Reeds lang genoeg verschoolen,
 Gloeit in uw Neêrlandsch hart', gelijk gevonkte koolen,
 En zet het in een' vollen brand.
 Vloeit toe, o forsche Batavieren!
 Rukt tot den zeedienst aan, en sterkt 's Lands oorlogsvloot:
 Plukt eeuwiggroenende eerlaurieren,
 En redt het Vaderland uit zijnen bangen nood'.
 Haast wille uw stem de lucht vervullen;
 Straks slaat ge als leeuwen aan het brullen;
 Dan beev' het roofzieke Albion,
 En Neêrland juich', bij 't licht van zijne gloriezonn'!

Wat vreugd! mij dunkt, ik zie uw sterkbemande kielen
 Zeilvaardig op de reê;
 Zij toeven op den wind: daar streeven zij naar zee,
 Tot straf der Britsche plonderfielen.
 Geluk, o eedle Batavier!
 U wacht de zege: ik hoor welhaast, door duizend tongen,
 Met onnavolgbren fiterzwier',
 Uw dapperheid en kragt in liedren opgezongen.
 't Kanaal weêrgalm' van uw kanon:
 Ga, werp den schrik in Albion:
 Men zie in 't kort, van uwe schepen,
 De vijandlijke vlag door 't schuimend pekkel sleepen.

Op! Batavieren, op! streeft naar uw kloeke vloot:

De ontrolde zeebanieren

Verbeiden u aan boord; vliegt om te zegevieren!

Ontziet nu geen vernielend lood:

Tart moedig zee- en krijgsgevaaren:

Uw fierheid trots' den dood: toont dat gij helden zijt:

Wint lauwrēn op de zoute baaren;

Dus wordt der strijdren naam aan de eeuwigheid gewijfd.

Gaat dan, gelijk in vroeger dagen,

Voor 't vaderland uw leven waagen;

En, krijgt ge een wond, in 't perk van eer',

Geen nood, die fiert een' held, en doet hem naauwlijks zeër.

Maar, Braaven, wenscht gij dat uw pooging zal gelukken,

Waagt dan geene oorlogskans,

Of roept uw' God te hulp', en poogt uw zielen thans

Veel meer dan immer intedrukken,

Hoe elk, die dus den krijg begint,

En God eerbiedigt, geen gevaaren heeft te vreezen;

Al woedt uw vijand dan ontzind,

De almogende Opperheer zal uw Beschermmer weezen:

Hij, die 't bedrijf der volken ziet,

En zee en land met magt' gebiedt,

Zal uw regtvaardig pleit beslissen:

Mijn Vrienden, bouwt ge op Hem, nooit zult gij bijstand misfen.

o Neêrlands Volk! trek op in 's Heeren mogendheid;
Terwijl de vroomen schaaren

Der Godsgezinden hier heur stemmen saamenpaaren,

Om vuurig de Oppermajesteit'

Voor uw behoud en heil te smeeken:

Zoo trekk' zij met u op, en keere met u weêr:

Zoo ziet ge uws vijands heir bezweeken,

Daar 't uwe onwrikbaar strijde, en roemrijk triomfeer';

Totdat ge, in schaâuw der vreëölijven,

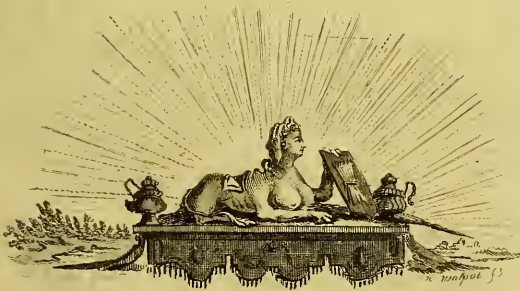
Gerust in uwen Tuin' kunt blijven:

Zoo blusch' Gods gunst den oorlogsbrand,

En schenk' de vrije vaart aan 't vrije Nederland.

DORDRECHT,
1781.

A. BLUSSÉ.

E L K

Z I J D E N

S T A E T' E E N H E L D.

Beminnuers van uw Vaderland,
Wier hart van zuivre liefde brandt
Voor Batoos heldenöord; weldenkende onderdanen
Van eenen Staet, waer vrijheid woont,
Waer vrijheid, duur gekoft met bloed en goed en tranen,
Zich luisterrijk vertoont:

Wie leest niet uit uw droef gelaet
Den toestand van den burgerstaet,
Nu 't misfen van de Vrede ons Nederland doet zuchten;
Nu die geliefde hemelmaegd
Voor 't woedend krijgsgeweld haer' zetel' moest ontvlugten,
Als balling 's lands verjaegd.

Hier

Hier praelde zij met rijken glans',
 Versierd met eenen gloriekrans',
 En dacht in Batoos erf eeuw in eeuw uit te wonen:
 Zij kweekte koopmanschap en kunst:
 Elk burger zag zijn vlijt met goud of lauwrē loonen,
 En deelde in hare gunst'.

Hoe vrij zond toen de Zeevaerdij,
 Van de achtbre Maze en 't prachtige Y,
 Haer volle kielen naer de verste weerelddeelen!
 Toen mogt de Nederlandsche vlag,
 Op 't golvend pekerveld, van mast' en stengen spelen,
 Daer 't oog geen' vijand zag.

De vloten werden rijk belaên,
 En dobberden weêr herwaerds aen:
 Zij schonken duizenden de nooddrift voor het leven:
 Toen vulde 't blinkend muntmetael
 De schatkist van den Staet: men zag de welvaert zweven
 In 't bloeiend Leeuwendael.

Maer, onderdrukte Landgenoot,
 Nu 't heldensfael en 't gonzend lood,
 Op 't schuimende element, geweldig moeten boren
 Door 's vijands vuur en krijgsgeweld,
 Nu gaet haer grootste roem, haer dierbaerst heil verloren;
 Haer voorspoed ligt geveld.

o Lieve Vrede! waardig pand!
Heilschenkster aen mijn Vaderland!

Ach! mogt mijn starend oog u weêr, uit 's hemels zalen,
Waer gij, voor de eeuwen, zijt geteeld,
In uw' olijvenhof, 't Bataefsch gewest, zien dalen,
Hoe wierd' mijn ziel gestreeld!

Dan zwaelden wij, verheugd te moê,
U zuivre wierookgeuren toe;
Dan zouden vorst en volk u met gejuich ontvangen,
En danken God, den Opperheer:
Kom, zoete Vreê! voldoe, voldoe aen ons verlangen;
Keer in uw woning weêr.

Doch moeten wij met vuur en stael,
Door zegepraël op zegepraël,
U, nooitvolroemde Vrede! op uwen troon herstellen,
Dat dan der vaders oude moed
In onze borst herleve, en alle onze aders zwellen
Van brandend heldenbloed!

Plant dan, o stoute Batavier!
Uw vrijheidyaen en leeuwsbanier
Op 's vijands eigen grond: doe hen, die u weêrstreven,
Gelijk gij altoos hebt gedaen,
Voor uwe bliksemkling' en donderklooten beven,
Op Nereus waterbaen.

Vier de eendragt, die, naest ware trouw
En reïne deugd, het Staetsgebouw
Kloekmoedig heeft gefchraegd, fints ruim twee eeuwenkringen;
Zij fchonk den vrede aen ons gewest,
En bood de vrijheid, wie wij eeuwig glorie zingen,
Aen 't blij Gemeenebest.

Wie wenscht dan, daer 't den dierbren vreê,
De gulden vrijheid, 't regt der zee,
Het welzijn en beftaen van kunst' en koopbedrijven,
En goed en bloed van burgren geldt,
Wie wenscht het Vaderland' dan niet getrouw te blijven?
Elk zij den Staet' een Held!

GERRIT MANHEER.

A A N H E T

V A D E R L A N D.

Ja, dierbaar VADERLAND! ik durf u heil voorfpeilen.
 Hoe hoog der Britten trots in hunnen waan moog' zwellen,
 Gij hebt, dit fforte troost in uw ontroerd gemoed,
 Nog Vaders in den Raad, nog Helden op den Vloed.
 't Getal dier Braaven groeit in 't midden der krakkeelen,
 Die 't algemeen belang verachtren en verdeelen.
 En fruikelt hier of daar één, die in vroeger tijd
 Zich, volgens eer en pligt, uw welvaart had gewijd;
 Volgt hij een streng, die op uw' heilstand fchijnt te loeren,
 De fchaamte zal eerlang zijn kloppend hart ontroeren:
 Hij zal zijn' misflag zien; en, is 't niet al te spaê,
 Omhelst gij hem als zoon, en fchenkt hem lijfsgenaê.
 Hoe driftig wenscht gij zulks!—Zou't niet uw' boezem prangen,
 Geen zucht u kosten, en geen traanen langs uw wangen
 Doen vlieten, als ge een' zoon, gekweekt tot uw behoud,
 Door dwaaling op den rand van zijn bederf aanschouwt?
 Maar zou 't, in tegendeel, u ook geen blijdfchap baaren,
 Als hij, uit waar berouw, met ongefnoerde hairen,

Met een verbleekt gelaat, getroffen in de ziel,
 Weêrkeerde, en om genade aan uwe voeten viel?
 Gewis. — o! keert dan weêr, gij, die, verblind aan 't dwaalen,
 De kroon der deugd verwierpt, om met den schijn te praalen,
 Dat gij tot hoogheid u verhieft, in spijt van elk;
 En zwelgt een tegengift voor 't nat der zwijmelkelk.
 Dan zal u 't VADERLAND op nieuw met gunst vereeren,
 De waare grootheid zelve uw' luister nog vermeeren,
 Elk Burger, wachtende zijn' zegen van uw vlijt,
 Uw heil afbidden in 't gebed, aan God gewijd.
 Genoeg. — Ik ben ontroerd. — 't Staat nog aan u te kiezen,
 Voor eeuwig 't loon der deugd te winnen of verliezen,
 Bij 't nakroost in den rei der Vadersen te staan,
 Of dat het vloekend zegg': *gij hebt 's Lands heil verraên.*

Mijn VADERLAND! houd op om deezen meer te treuren;
 Wat thans hun oog verblind', 't zal u nog eens gebeuren
 Dat gij van hunne deugd op nieuw de vrucht geniet,
 En de Eendragt in den Raad weêr glansrijk blinken ziet,

VAN LYNDENS eedle ziel, die alles kan verzaaken,
 Om, waar het noodig is, voor uw behoud te waaken;
 De grijze TEMMINCK en zijn achtbaare Amptgenoot,
 Groot door hunn' stand, maar door verdiensten ruim zo groot,
 En zo veel FRIESEN, als uw' ouden bloei beöogen,
 Dees allen kunnen u 't geen ik voorspel betoogen.

Geest

Geeft WESTERGOO niet, bij der stemmen meerderheid,
 Tot zijnen voorslag, blijk hoe 't voor uw welzijn pleit?
 Voegt zich niet OOSTERGOO hier bij met veele leden?
 Toont dit niet HOLLAND, door 't besluit van zijne Steden:
Dat elk, uit haaren kring, den STEDEHOUDER vrij
En ernstig toonen moog' wat nut of oirbaar zij?

Ja, dierbaar VADERLAND! ik zie de hoop herleeven,
 Dat de Eendragt in den Staat, God weet door wien verdreeven,
 Ten spijt van 't snood gebroed, dat doelt op uwen val,
 Zo luisterrijk als ooit zich weêr vertoonen zal.

En dan, mijn VADERLAND! wat kan uw heil dan schaaden?
 Dat dan de BRIT, die leeft in plondren en verraaden,
 Die trouw noch vriendschap acht, maar willekeurig woedt,
 Zijn Vlooten tegens u vrij afzend', langs den vloed.
 Als de Eendragt u beschut, laat dan vrij alles daagen.

Uw Volk haakt naar den strijd; 't wil goed en leven waagen,
 Waar uw behoud het eischt; en zijne heldendeugd,
 Heeft, in uw' druk, u korts door wondren nog verheugd.

Ja, de Eendragt was uw schild, toen ge eertijds wierdt besprongen
 Van IBER, SEINE en THEEMS, die naar uw glorie dongen;
 Maar Neêrlands Waterleeuw, tot hunne schande en schaê
 Te fel gefard, in 't eind, nog smeekten om genaê.

Weêrstondt gij beurtelings de trotsche Koningsvlooten,
 Twee van die Mogendheên zijn thans uw Bondgenooten;

En zou dan ALBION, nu trots, maar haast gedwee,
Niet beevend afstaan van de heerschappij ter zee?
Het Krijtgebergte zou nog witter dan verbleeken:
'tGerucht des Zeeflags, eerst zo versch gebeurd, mogt spreken:
Het strandhol kromp van angst, toen 't PARKER naadren zag;
Die de eer van 't slagveld moest vergunnen aan uw vlag.
SINT JAMES trilde toen; de Theemsgod dook beneden,
Daar hij zijn glorie door Held ZOUTMAN zag vertreeden,
Zijn zeekasteelen door uw donders afgebeukt,
En zijn' vermeetlen trots in eeuwigheid gekreukt.
Deeze enkle proef moog' van 't gevolg u doen besluiten,
Als gij het hollend wiel der Tweedragtkar ziet stuiten,
Daar 't, met een scherp gekraak, aan duizend splinters spat,
En 't heilig tegenbeeld uw Zevental bevat.
Mijn VADERLAND! gij ziet daartoe de hoop aan 't groeiën.
Schoon lang de gansche lucht tot donders schein te broeiën,
Die, berstende op uw kruin, u dreigden met bederf,
De schoonste heilzon rijst allengs in Bato's erf:
Zij straalt den Friesen toe en Overijsfels landen;
Zij blinkt in Gelderland en op de Zeeuwsche stranden;
Haast schijnt zij overal, gelijk het middaglicht,
Dat, onbeneveld, elk door zijnen glans verpligt.
o Aangenaame hoop! hoe kunt gij mij ontvonken!
Des vijands invloed, die zo lang u hield geklonken

In een' benaauwden nacht, zinkt eindlijk zelf ter neêr,
 En onzer Vaadren deugd redt dus onze eigen eer.
 Ja, geen geleende hulp zal onzen roem herstellen;
 'k Durf ons den ouden bloei uit eedler bron voorfpellen:
 VAN LYNDEN blijft in 't Land; hij offert aanzien op,
 Om 't heil van deezen Staat te zetten in den top:
 De wijze TEMMINCKEN en de schrandre RENDORP leeven:
 Hier zijn CAPELLEN, die 't verkeerde doel weêrstreeven:
 Wij hebben EISINGA's en BEIMA's in ons Land,
 Met duizend Braaven*, wien het hart van ijver brandt,
 Om 't algemeen belang op 't glorierijkst te schraagen,
 Door doembaar pligtverzuim geen wenschlijk ampt bejaagen,
 Maar, volgens eer en deugd, dat algemeen belang
 Handhaaven, tot hun schade, en mooglijk ondergang.
 Neen, God voorkoome zulks! — De trouw moet zegepraalen,
 Haar tegenbeeld gevloekt ten donkren afgrond daalen,
 Opdat de volgende eeuw zich spiegele aan dat lot,
 En 't Land den zegen smaak' van duurzaam heilgenot.
 O Braaven! die uw' naam beveiligt voor 't versterven,
 Door u moet deeze Staat dat wenschlijk heil verwerven;
 En,

* Onder deezen zijn DE KEMPENAAR, AYLVA VAN DONGERADEEL, VAN HARENS, KNOCK, HUBERS, JAN VAN IDSINGA, enz; terwijl ik verfooning vraag van niet alle naamen, des waardig, en het Vaderland ten zegen, optenoemen.

En, zo u loon ontftaa, gelijk het dikwerf gaat,
Het Nageslacht, naast God, zij u een toeverlaat.

Mijn VADERLAND! gij tradt op 't voetspoor van Tirannen,
Zo gij de deugd niet loonde in zo veele achtbre Mannen,
Als rustloos zwoegen tot behoudnis van uwe eer.

Ach! dan was NEDERLAND ook NEDERLAND niet meer.

Gij vlecht steeds kroonen van nooitdorrende laurieren,
Om jeugd en grijsheid, die uw heil behoên, te fieren;
Zelfs wordt van hun, wier doel eens 't doel der braaven mist,
Genooten dienst uit uw geheugen niet gewischt.

Ge erkent dien; en gij zucht dat zij van 't spoor vervielen,
Niet meer voor uw altaar uit reine liefde knielen,

Maar, door een blinkend niets begoocheld, tegens reên,
Den pligt verzaaken, die hun eer zo dierbaar scheen.

Helaas! bij 't onderscheid, dat wij in hun aanschouwen,
Kan naauwelijks mijn oog van schreiën zich onthouên.

Mijn troost is, dat zij eens, het weezen voor den schijn
Herkennende, als voorheen uw steunfels zullen zijn.

Inmiddels volge uw gunst hen, die uw recht waardeeren,
De wetten van uw Volk standvastig hulde zweeren,

En Godsdienst, Vrijheid en uw' Handel gadeslaan:

Het zij ze als Pijlers van uw' achtbren Tempel staan,

En 't wigtig Staatsgebouw der Zeven Landen stutten,

Of elk bijzonder u voor overlast beschutten,

Voor

Voor vreemden invloed, en des Vijands driest geweld!

Hij zij Landsvader, of een onverschrokken Held.

Men moet de dapperheid gelijk de wijsheid achten :

Dees dient ons met haar' raad, die door haar' moed en kragten.

DE RUITER was welëer zo nut voor uw belang,

Als 't edel BROEDERPAAR, in zijnen hooger rang.

Roem dan de Braaven, die de snoode roofgedrochten
Van 't nieuw MAROKKO op de DOGGERSBANK bevochten.

Dees eerste scheepsstrijd verwde ons pekelveld met bloed,

En gaf getuignis van uw' ouden heldenmoed.

Daar toonde uw ZOUTMAN, in de krijgskunst lang ervaaren,

Dat hem geen PARKER kon doen deinzen op de baaren.

UW BENTINCK, die den slag van 's Vijands gonzend lood,

Tot Neêrlands bittren rouw, bezuurde met den dood;

UW DEDEL, die voorheen den trotschen BRITTEN toonde,

Dat geen vertzaagde ziel in zijnen boezem woonde;

KINSBERGEN, reeds geroemd sints 't nat van den Euxijn,

Tot vermiljoen gekleurd, hem deed onsterflijk zijn;

VAN BRAAM en STARINGH, BRAAK en MULDER, all' de Helden,

Die voor 't geschonden recht zich in de bresse stelden,

In spijt van vuur en staal en 's Vijands overmagt,

Vertoonden wat uw hoop met grond van hun verwacht.

Dus, dierbaar VADERLAND, hoe ALBION moog' zwellen,

Ik poog niet roekeloos u naadrend heil te spellen:

Uw Helden op de vloot, uw Vaders in den raad
 Verkondigen 't behoud van deezen vrijen Staat.
 Rechtrvaardigheid moet toch in 't einde triumfeeren.
 Bedrog of snood verraad moog' voor een wijl regeeren;
 't Zijn stormen voor een Land, van schrikkelijker aart,
 Dan die natuur uit wind en sulferstoffen baart;
 Zij treffen 't nageslacht, dees slechts ons goed en leven.
 Maar als de waarheidzon de nevels heeft verdreeven,
 Dan klaart zich alles op; en haar doordringend licht
 Vertoont wie wanklen durfde, of pal stond in zijn' pligt.
 Dees vlecht een gloriekroon om zijn hoogächtbre hairen;
 Daar die, verbleekt van angst, van elk veracht, loopt waaren,
 Voor eigen schaduw trilt, en nergens schuilplaats vindt,
 Zelfs op geen' boezem, die hem eertijds heeft bemind.

o! Dat dit wierd gevoeld van iedren NEDERLANDER
 Elk krijgsman volgde dan naar pligt den oorlogsflander;
 Elk Burgervader, elk Regeerder van den Staat
 Waar' dan voor 's Lands behoud een zekre toeverlaat.
 Maar schoon nog sommigen al 't onheil niet bevroeden,
 't Welk in een Staatsgestel uit wangedrag kan broeden,
 Terwijl vaak 't zelfbelang hun eenige afgod is,
 God dank! 's Lands heil hangt niet alleen aan hun gemis.
 Vrees niet, mijn VADERLAND, voor hun onzinnig woelen:
 Gij hebt nog Mannen op des Amstels eerestoelen,

In Friesland's Landraad, ja, alom in elk gewest,
 Wier hoofdbedoeling is, 't HEIL VAN 't GEMEENEBEST.
 Steun op hun waakzaamheid en vlijt en kundigheden.
 Hoe vaak in vroeger tijd uw welvaart wierd bestreeden;
 Hoe wreed ge u vondt verdrukt, schoon niemand bijstand bood;
 't Beleid der Vaadren redde u altoos uit den nood.
 Hun trouw en wijsheid zal, te lande en op de baaren,
 Ook nu 't PALLADIUM van deezen Staat bewaaren.
 Uw trotsche Vijand, die uw' moed korts heeft gevoeld,
 Ziet met een scheemrend oog reeds hoe hij vruchtloos woelt.
 Zijn onbesuisd geweld zal krimpen voor uw slagen,
 En gij met de Eendragtson het Vredelicht zien daagen.
 Het Vredelicht!..... o God! gun dat het spoedig straal',
 Maar met een' zuivren glans, die 't Heldenbloed betaal',
 Der Vaadren zorg beloon', en 't recht, te snood geschonden,
 Herstelle, door de kragt van eerlijke Verbonden.

Op dit vooruitzicht, o mijn dierbaar VADERLAND!
 Hang ik de ontsnaarde lier met blijdschap aan den wand,
 Tot ik der Helden kruin met kraakende laurieren,
 Of onzer Vaadren hoofd met vreëölijf moog' sieren:
 Want welk een' toon men grijp', de meestgeliefde stof,
 Gevalligst voor ons hart, is NEERLANDS HEIL EN LOF.

T A F E R E E L

V A N

V A D E R L A N D S L I E F D E

E N

M E N S C H E N M I N N °.

Wie is die Maagd, zoo rein van zeden,
Die, door heur zachte minzaamheden,
Mijn ziel genoeglijk streelt en slicht,
En mijnen geest tot zang verplicht?
Wie is zij, die mij noopt tot zingen?
Wie wekt mij tot bespiegelingen?
o Liefde voor mijn Vaderland!
o Menschenmin! die blijdschap baarde,
Zet gij mijn' boezem in den brand?
Zijt gij 't, mijn Zielvermaak op aarde?
o Ja! gij zijt het zelve: uw waarde,
o Schoone! ('t belge uw heuschheid niet)
Zij 't voorwerp van mijn nedrig lied.

Uw invloed zal mijn' zangen leven
 En zwier en kunst en fraaiheid geeven,
 In 't schetfen van uw heusch gedrag:
 Ik zie uw deugd in vollen dag':
 Dier deugd', van afkomst' oud en edel,
 Druk ik de lauwers op den schedel:
 'k Verzel u, waar ge uw treden zet,
 En zie op 't geen gij zult verrichten,
 Naar 't voorschrift van de liefdewett',
 In 't ijvrig oeffnen van uw pligten,
 Die mij vermaaken, streelen, stichten:
 Gij, Liefde voor mijn Vaderland,
 Gij, Menschenmin, biedt mij de hand.

'k Ga met u in uw binnenkamer,
 Die 'k, om heur stilheid, aangenaamer
 Dan ééne plaats ter waereld' vind:
 Daar zie ik wat uw ziel bemint.
 't Lust u, in 's lands historieboeken,
 De Godsregeering optezoeken:
 Daar leert uwe onvermoeide vlijt
 Hoe de oude en dappre Batavieren,
 In dien voorlangverloopen tijd',
 Zich kleedden met de vacht' der dieren;
 Hoe ze, onder Cefars krijgsbanieren,
 Zoo trouw van hart' als onbevreesd,
 De bloem der heiren zijn geweest.

Hoe toen het waerelddwingend Romen
 Zijn heerschezucht niet wist intetoomen,
 Maar 't juk op vrije halzen drong,
 En vorsten 't scepterregt ontwong;
 Hoe toen Civilis oorlogshelden
 't Gezag dier Trotsche paalen stelden,
 En zich, vol moeds, door strijd op strijd,
 Voor vrijheid, haardsteên en altaaren,
 Ontrukten aan den dwang, tot spijt
 Der grimmige aartsgeweldenaaren;
 Hoe zij zich vrij en vrank verklaaren,
 Ontziende, in 't kampen, waterlood,
 Noch moordgeweer, noch marteldood.

Hoe zij, vervreemd van 's Hoogsten kennis',
 Bij afgodsdienst, vol heiligschennis,
 Zich bezig hielden op den duur,
 En stookten Wodans offervuur,
 Waar ze in Velledaas bosch verkeerden,
 En starrenwichlaarijen leerden;
 Tot hun een straal van beter licht
 En overtuiging' heeft omscheenen,
 Waardoor van voor hun aangezigt'
 De dikke duisterheên verdweenen,
 En die hun gretig 't oor deed leenen
 Aan 't zalig heil, voor hun bereid,
 De lesfen van de Christenheid.

Gij vindt hoe, in de landkronijken,
 Hun groote daaden heerlijk prijken;
 Hoe steeds hun boezem heeft gebrand
 Van liefde voor het Vaderland',
 Den erfgrond', dien ze op 't hoogst waardeerden;
 Hoe zij 't gebruik der wapnen leerden,
 Hoe trouw, met eerlijkheid en deugd',
 Wierd voortgeplant bij hun geslachten;
 Hoe de ouderdom en frische jeugd
 Den eed en pligt getrouw betrachtten,
 En 't dreigende gevaar verachtten;
 Daar elk, volijvrig tot den togt,
 Voor de eedle vrijheid dapper vocht.

Geen heerschappij van trotsche Graaven
 Vernederde hen ooit tot slaaven:

Hun kragt weêrftond de dwinglandij:
 Zij kweekten moed, en bleeven vrij:
 Zij gruwden van het overheeren,
 Maar minden 't loffelijk regeeren.

Wie heeft hun vrijheid ooit belaagd,
 En niet te heilloos ondervonden,
 Dat zij, hoe streng gedrukt, geplaagd,
 Zich als een eenig man verbonden,
 Om allen, die 's lands regten schonden,
 Hun trouw te ontzeggen, weer te biên,
 En als tirannen aantezien?

Getuigen zoo veele onderzaaten
 Als, door Kastiljes bloedplakkaaten
 En godsdienstdwang, op 't wreedst beroofd
 Van vrijheid, eigendomme en hoofd',
 Als hoopeloozen moesten treuren,
 Toen Flips hun handvest deed verscheuren!
 o Liefde voor mijn Vaderland!
 o Menschenmin, vol mededoogen!
 Gij zucht, en dekt met uwe hand',
 Uit bittere smert', uw schreiende oogen.
 Och, mogt ik nu uw traanen droogen!
 Maar neen, dat vrij 't historieblad
 Met deeze druppen word' bespat.

Dan, 'k zie u eenigzins bedaaren;
 De nevels schijnen opteklaaren:
 Daar ziet gij hoe, in 't heetst gevaar,
 Een nedrigtoegeruste Schaar
 (Een groot getal der Eedgenooten
 Van Vaadren, Eedlen, Graaven, Grooten,
 Die, God' en Vorst' en Land' getrouw,
 Zich met den bedelzakk' bedekken)
 Ootmoedig smeekt dat eene Vrouw
 Haar tot een voorspraak mogt verstrekken,
 Om 's Vorsten gunst weêr optewekken.
 Gij wacht hier op een heilrijk lot;
 Dan, ach! wat is 't? een moordschavot.

Gij staat, o Liefde! op nieuw aan 't schreijen,
 Daar gij twee Graaven heen ziet leiën,
 Waar Alvaas onverzoenbre toorn
 Den eedlen Egmond en van Hoorn
 De vrije halzen laat doorkerven,
 En hen door 't zwaard eens beuls doet sterven.
 Toen zond het zuchtend Vaderland
 Zijn' jammerkreet tot in Germanje,
 En riep, in zijn' benaauwdén stand',
 Tot God om hulp, die 't in Oranje
 Ontving, tot schaamte en schrik van Spanje,
 Dat woedende uw Gemeenebest
 In 't bloed diens Zwijgers zag gevest.

De bladren der geschiedverhaalen,
 Die u 's Lands lotgevallen maalen,
 Ziet gij opmerkzaam overäl
 Met een onnoemelijk getal
 Van treurigspreekende tafreelen,
 Van oorlogswoede en bloedtooneelen,
 Van trouw' en krijgsdeugd' aangevuld;
 't Zij Haarlem word' beschermd door vrouwen;
 't Zij Leyden 't strengste lijden duld',
 Om 't voor de vrijheid uittehouën,
 Alleen in 't welgegrond vertrouwen
 Op God, die 't gunstrijk bijstand bood,
 In oorlog', pest' en hongersnood'.

Gij ziet de naamen van de helden,
 Die 't leven voor de vrijheid stelden,
 En hun doorluchtige oorlogsdaên
 Met gouden inkt' geschreeven staan:
 Gij eert de trouwe Palinuuren,
 Die, door hun kloek en wijs bestuuren,
 's Lands hulk, in 't woên der jammerzee,
 Beveiligden, en roem verkreegen,
 Door haar te voeren aan de reê;
 Benevens hen, die, met den degen,
 In veld' en vest' en allerwegen,
 Haar redden uit het veeg gevaar,
 Den ruimen tijd van tachtig jaar.

In 't eind' ziet gij den krijg verdwijnen,
 En 't licht der vredezon' verschijnen,
 Daar Nederlands Gemeenebest
 Verklaard wordt voor een vrij gewest'.
 Nu zie ik u de traanen droogen:
 De vrolijkheid straalt uit uwe oogen:
 Ja, schoone Liefde en Menschenmin,
 Gij ziet den bouwman vrolijk maaijen;
 Gij ziet, hoe de eedle Koopvorstin
 Van mast' en steng' de vlag laat zwaaijen,
 Waar alle vier de winden waaijen:
 Vol vreugds biedt gij de Vrede uw hand,
 O Liefde voor mijn Vaderland!

Dan ach, de felle krijgsumoeren
 Beginnen weêr uw hart te ontroeren,
 En doelen op uw finert en schaê;
 De Vrede vlugt voor de ongenaê
 Der plonderzieke foudenieren,
 Die om en op uw' erfgrond zwieren.

De ontrouwe Brit vliegt Neêrland aan,
 Met Mijtervoogd' en Fransche benden:

Zij willen u in keetens slaan,
 Waartoe zij groote heiren zenden.
 Gij zucht, gij schreit, om all' de ellenden;
 Ja, toen, hadd' God het niet verhoed,
 Waart gij vertreeden in uw bloed.

Maar zie, in 't woên der oorlogsrampen,
 Waarmede 'uw vrijheid had te kampen,
 Verwekte de Oorsprong van 't heelâl
 Een groot, een' eindeloos getal
 Van Helden, Vaderlandsche Braaven,
 Vol vuurs, en rijk in wijze gaaven.

Gij vindt, in 's lands geschiedkronijk',
 Een rij van wakkere Admiraalen,
 (In moed' en deugd' elkaêr gelijk)
 Wier grafgestichten eeuwig praalen,
 In Neêrlands ruime tempelzaalen;
 Terwijl 't vermogen van den tijd
 Hunn' achtbren naam noch roem verslijt.

De erkentnis, voor die dappre Vaadren,
 Wil nog dat wij hun lijkäsch naadren,
 En 't kroost, in 's lands historieboek',
 Hun stoute heldendaaden zoek',
 De tijd doch ach! wat wentelingen!
 Wat schakels van veranderingen
 Beschouwt gij, waar ge uwe oogen slaat!
 Hier ziet gij de oorlogswuede branden;
 Daar vindt gij tweedragt in den Raad;
 Ginsch grimt de nijd, met zwarte tanden,
 Op Mannen, die de Nederlanden
 Verdeedigden met trouw' en kragt',
 Doch heilloos wierden omgebragt.

o Liefde! wil hunn' naam verhoogen:
 Maar och! hoe vloeijen uit uwe oogen
 De traanen op de ontrolde blaên,
 Waar gij de onsterffelijke daên
 Dier Nederlandren vindt beschreven;
 Waar de achtbre Braaven 't lieve leven
 Verliezen op een moordschavot!
 Daar ziet ge een' Ouden Vader sterven,
 Daar andren, in een somber flot,
 Door snood geweld, de vrijheid derven,
 Of vlieden, en als balling zwerven,
 Of 't eedle Broederpaar verscheurd.
 't Is billijk, Liefde, dat gij treurt.

o Telg

o Telg van reine deugd' en zeden,
 Hoe treft u 't leed, door hen geleeden!
 Gevoelig voor den bittren smaad',
 Betoond aan Katoos in den Raad',
 Perscht u het teeder mededoogen
 Een' ziltent traanenvloed uit de oogen:
 't Is prijslijk. — Maar, o Zielevriendin!
 Zie verder wat veranderingen
 Sluit 's Lands historieboek niet in!
 Wat weldaên, fints de wentelingen
 Van honderd breede zonnekringen,
 Beweezen aan ons Vaderland,
 Door 's Hoogsten wonderdoende hand!

Dit moete, o Liefde! uw' moed versterken;
 Ei, wil dan ook uw' rouw beperken.
 Beschouwt ge, in 's lands geschiedkronijk',
 Van 's Hemels zorg' geen blijk op blijk?
 Is niet, door Neêrlands heldendegen,
 De krijgstriümf te land' verkreegen,
 Of de overwinning op de zee?
 Gij ziet hoe Hollands handelaaren
 Hun kunde en magt, van reê tot reê,
 Waar immer hunne kielen vaaren,
 Aan vriend en vijand openbaaren:
 Zij zetten Neêrland luister bij,
 Door de Oost- en Westermaatschappij.

Hoe rees, tot heil der onderzaaten,
De roem der zeven vrije Staaten
Van 't rijkgezegend Nederland,
Door hunn' geslooten eendragtband,
Toen zij de stille Vrede kuschten,
En, na veel oorlogs, veilig rustten,
De Zeevaardij en Koopmanschap
En nutte Kunsten zagen groeijen
En klimmen tot een' hoogen trap!
Gij voelt, o Liefde! bij het bloeijen
Van 's Lands geluk, uw' boezem gloeijen;
En wenscht dat Neêrland op dit pas
Nog even rijkgezegend was.

Dan och! beschouwt gij nu de tijden,
Niets kan uw treurig hart verblijden:
Hoe deerlijk liggen wij ter neêr!
Waar bleef 's Lands glorie? waar zijne eer?
Wat zijn de kragten der verbonden,
Door Britten op het snoodst geschonden?
Zij vielen ons als roovers aan:
De Handel moet erbarmlijk kwijnen;
Wij zien hem wreed in boeijen slaan,
En met de Visfcherij' verdwijnen:
Nauw durft een schip op zee verschijnen:
Helaas! welk deerniswaardig lot!
Wij strekken elk ten schimp' en spott'.

De Vrede is van ons weggeweeken;
De dierbaare Eendragt, schier bezweeken,
Dreigt dat ze, o deerlijk ongeval!
Den veegen Staat verlaaten zal.
Zij klaagt en zucht: ik ben verftooten!
Doch roept nog aan de Bondgenooten:
Ach! houdt mij in uw Vaderland,
En drijft de onëenigheid daar buiten!
't Is tijd; ik biede u nog de hand,
Om uw' gedreigden val te fluiten:
Wilt, tot uw heil, verbonden fluiten;
En grijpt, vol moeds, naar 't krijgsgeweer;
Zoo rijze uw glorie als welëer.

Triümf! de tweedragt wordt gegreepen:
Men geesfelt haar, met fcherpe zweepen,
Naar heur' gevloekten zwavelpoel:
Zij mist, o troost! haar ijslijk doel.
Nu blijft geen Burger langer flaapen,
Maar roept, uit al zijn magt', te wapen!
Hij wil den opgeblaazen waan
Van Englands helfche plonderfielen
Met kragt beteuglen, kloek weérftaan,
En hun vermetele oorlogskielen,
Door grof kanon, op zee vernielen;
Dewijl zijn moedig leeuwenhart
Reeds al te lang wierd uitgetart.

o Liefde voor de Nederlanden!

Gij voelt uw hart van ijver branden:

De gulle blijdschap neemt u in,

o Regtgeëarte Menschenmin!

Men moest het wreekende oorlog kiezen,

Of alles door geweld verliezen.

Dus wordt des vijands magt gefnuikt;

Dus moet de Koningin der baaren,

Die haar gezag te snood misbruikt,

Door Hollands kloeke waterschaaren,

Zich wakker in den schild zien vaaren,

Opdat zij onze kust ontvlied',

En Neêrlands Helden hulde bied'.

Gij hoopt, o teedre Menschenliefde!

Daar u de smart der Braaven griefde;

Gij hoopt het wil nu beter gaan,

Met mannen, die voor vrijheid staan.

Dit wachten ook de Landsgetrouwen,

Die hen in waarde zullen houên.

Men zal den onbezweeken moed,

Om dienstbre landliên vrij te stellen,

Al waagt men daardoor ampt en goed,

Den laten naneev' voortvertellen:

Men zal de Staatkunst der Capellen,

En aller Vaderlandren lof

Verheffen tot het starrenhof.

Het nageflacht zal de Amstelheeren,
 Die in dees' donkren tijd' regeeren,
 Met roem vermelden, hun beleid,
 Kloek oordeel en voorzigtigheid
 Met onvergāngbren inkt' beschrijven:
 Zoo moet' hun naam geboekstaafd blijven
 In 's lands getrouw historieblad:
 Zoo zien zich andre Braaven prijzen,
 Gelijk de Vaders mijner stad,
 Regeerders, die om strijd bewijzen
 Hoe 's lands geluk door deugd moet rijzen;
 Daar 't hun éene eer is vrijen liên,
 Als eerste Burgers, hulp te biên.

De dierbre vrijheid, den Bataaven,
 Van oudsher, in het hart' begraven,
 Ontvonkt, daar zij bij 't Staatsbewind;
 Door de Eendragt, nieuwe sterkte vindt;
 Nu, meer dan ooit, de Burgerijen
 Der Zevenlandsche Maatschappijen.
 Elk ingezeten blaakt van moed',
 Om aan zijn wettige Overheeren
 De hand te biên met goed' en bloed',
 Hun onverwrikbre trouw te zweeren,
 En elk, naar pligt en orde, te eeren;
 Terwijl 's Lands blijde voorspoed rijst,
 Waar 't volk zijne Overheden prijst.

Reeds daalt uw roem, o Britsche rijken!

Reeds gaven wij u wakkre blijken

Dat we uwe bloedvlag niet ontzien,

Noch Nederlanders voor u vliên,

Die, steeds gewoon te zegevieren,

Bij 't waaijen van hun zeebanieren,

In 't nijpen van den bangsten nood,

Veel liever eeuwige eer verwerven,

En moedig door een gloeiend lood,

Of in de zoute baaren sterven,

Dan 't vrij genot der zee te derven.

Beef nu, o England! voor ons staal:

Wij vliegen naar de zegepraal.

Nog korts gevoelden uwe kielén,

Hoe 't vuur in Hollands heldenzielen

Nog door geen' tijd was uitgedoofd.

Hoe dapper booden ze u het hoofd!

Held ZOUTMAN deed uw krijgsvloot wijken,

En OORTHUIS u den wimpel strijken.

VOLBERGEN kweet zich als een held,

Toen ge, als verraders aangeschonnen,

Zijn' bodem op het pekelveld,

Met magt' van schepen, hebt verwonnen:

Ja, MELVILL tartte uw zeekanonnen:

En boôn zij vruchtloos tegenweer,

Zij strecken met onsterflijke eer'.

Wij zijn gereed, o Engelanders!
 Bij 't zwieren onzes zeggstanders
 Van 't sterkgebouwde paviljoen,
 U eens te straffen voor uw woên.
 Vermeete Trotsäarts, die durft waagen
 Ons de onderwerping aftevraagen,
 Wij zullen uw bedreeven kwaad
 Met oorlogsblikfemen vergelden:
 Dus wreeken wij geleeden smaad
 En 't leven dier beproefde helden,
 Die zich voor ons in 't strijdperk stelden,
 Als CRUL en BENTINCK, die hunn' moed
 Bezegelden door eerlijk bloed.

Wij moogen op die mannen roemen,
 Wier naamen wij met eerbied' noemen.
 Hoe schoon staan ze in de landkronijk',
 Voor 't dankbaar nageslacht', te prijck!
 KINGSBERGENS, DEDELS en VAN BRAAMEN
 En STAARINGS pronken bij die naamen.
 Die Braaven zullen met hun vuist',
 Waarin zij 't blinkend wraakzwaard knellen,
 Wanneer eens regt de krijgsstorm bruischt,
 Onze eer, zoo diep gedaald, herstellen.
 Wij durven ons dit heil voorfpellen.
 Beef, beef, hoogmoedig Engeland!
 Gedenk aan Chattams fellen brand.

o Menschenmin! schoon deeze u griefde,
 Door drift van vaderlandsche liefde
 Klopt u het hart, en kookt u 't bloed:
 Gij keurt die daad des oorlogs goed:
 't Baar niets den vijand aftekeeren;
 Wij moeten roemrijk triömfeeren:
 Dit is de stem van klein en groot.
 Elk wil zich voor de vrijheid waagen.
 Is, hier en daar, een landgenoot,
 Die, in dees kommervolle dagen,
 Een avregtsch hart in 't lijf moog' draagen,
 Hij wordt met billijkheid bespot:
 Men geev' hem over aan zijn lot.

Nu groeit de moed der vlootelingen;
 Elk wil den roover stout bespringen,
 En dwingen om, met diep ontzag,
 Te strijken voor 's Lands vrije vlag,
 Om onzen roem weêr opteluisstren,
 En Englands dol geweld te kluistren.
 Ja, Liefde voor mijn Vaderland,
 Der Belgen krijgsdrift is aan 't wasfen:
 Zij, kloek van moed', en sterk van hand',
 Bestevenen de pekelplassen,
 Opdat zij 's vijands vloot verrasfchen,
 Haar stout bevechten, dapper slaan,
 En zich met rijken buit' belaên.

Zoo wordt der Batavieren glorie
 Vereeuwigd in de landhistorie;
 Terwijl ge, o Liefde! 't heldenkroost
 Door uw genegen gunst vertroost.
 Dit bleek reeds, toen gij hun gewonden
 Zoo medelijgend hebt verbonden:
 Gij vuurde zelfs de vrouwen aan,
 Om, tot de heeling der kwetsuuren,
 De handen aan het werk te slaan:
 Zij bezigden de speelende uren,
 Om linnen plukfel·uittetuuren;
 Opdat hierdoor der lijdren pijn
 Geneezen of verzacht zou zijn.

Ja, Liefde voor de Zeven Landen!
 Uw invloed deed elks gloed ontbranden;
 Gij stichtte eene eedle Maatschappij
 Van Braaven, die, zoo vrank als vrij,
 De smert van weeuw en wees verzoeten,
 Om eenigzins hun schaê te boeten.
 o Tedere Menschlievendheid!
 Ziet gij hoe hier het kroost zijn' vader,
 Met jammerend geklag, beschreit,
 Of daar een gade klaagt: mijn rader
 Is mij ontroofd! gij roept: kooft nader;
 Laat u den fombren druk ontvliên;
 Daar is 'er, die u bijstand biên.

o Menschenmin! mijn vreugd op aarde!
 Hoe rijst bij hen uw dierbre waarde!
 Zelfs stilt uw liefde 't bitter wee
 Der hulpeloozen over zee:
 Gij doet hun, door vertrouwde vrinden,
 Uw heufche mildheid ondervinden:
 Al zijn ze in ketenen gekneld,
 Gij schroomt niet bij hen intetreden,
 Om meenigen Bataaffchen held,
 Ter koestring' van zijn matte leden,
 't Geplonderd lijf naar eisch te kleeden,
 En, bij 't geschenk van meer randsoen,
 Ook met verkwikkingen te voên.

Wat zijn we, o Liefde! aan u verschuldigd!
 Gij hebt de Godsdienst ingehuldigd:
 Zij is 't, die nu uw gangen stuurt;
 Door deeze wordt gij aangevuurd;
 Door deeze sterkt gij uwe kragten
 In 't onvermoeide deugdbetrachten;
 Door deeze. — Maar ik zie, gij knielt,
 Opdat uw hart zijn teedre pligten,
 Die 't altoos statig onderhield,
 In waaren ootmoed' moog' verrichten,
 En andren daarin voortelichten,
 Naar regels van de liefdewett':
 Dan stil. — Ik hoor uw smeekgebed.

- „ o Eeuwig, heerlijk Opperwezen!
 „ Van alle uw schepselen gepreezen,
 „ Zie neder op ons Vaderland,
 „ En help het uit zijn' bangen stand!
 „ We erkennen, 't is uw straffen waardig;
 „ 't Bezoek uws oordeels is regtvaardig:
 „ Dan ach! denk aan uw volk, o Heer!
 „ Het erfdeel, door u uitverkooren!
 „ Dat onze rouw in vreugd verkeer!
 „ Bied ons uw' bijstand als te vooren,
 „ Toen onze Vaders deeden hooren,
 „ Dat gij hun beukelaar en zwaard
 „ En, in den nood', hun Helper waart.
- „ Goedgunstig God, ons sterk Vertrouwen,
 „ Verbreek ons niet, daar we op u bouwen:
 „ Schenk wijsheid aan den eedlen Raad,
 „ En Eendragt in den vrijen Staat,
 „ En moed in 't mannelijk besluiten:
 „ Ach! wil der Britten woede fluiten!
 „ Red, trouwe God van Nederland!
 „ Red ons, wil 's vijands vloot vernielen,
 „ Door uw geduchte wonderhand.
 „ Uw arm bescherm onze oorlogskielen:
 „ Zoo keeren onze heldenzielen
 „ Met kransen van triömf of vreê,
 „ Voor wind en stroom, naar Hollands reê."

A A N H E T

V A D E R L A N D,

TER GELEGENHEID VAN DEN DOOD

DES DAPPEREN ZEEHELDS

W I L L E M C R U L.

Terwyl de wakkre CRUL vol moeds de blixems zwaait,
En door den kopren mond der zwangre zeekartouwen
Niet ijdel dreigt, hoe fel de Brit ook oorlog kraait;
Stort hij, daar 't vol van spijt de Zeevorst aan moest schouwen,
Als 't schuldloos offer der trouwloosheid plotsling neêr.
Dit bloed roept wraak. Wat toeft ge, o traage Vaderlander?
Wat wenscht gij uwen held, nog ongewrooken, weêr?
Wat wringt gij bij 's mans lijk de handen in elkander?
'k Bezweer u bij het graf, dat RUITERS asch bewaart,
En 't kil gebeent van TROMP, die lucht en zee deên gloeijen,
Bevredig de eedle schim; ontzie noch vuur noch zwaard;
Sla 't heiligschendend rot, sla 't in Bataaffche boeijen.
Zo krijgt de ontrouwe Brit door uwe hand zijn straf,
Reeds lang aan u verdiend en zijner roofzucht waardig.
Dit offer eischt de held, die 't leven voor u gaf,
Dit offer, dit alleen. Is niet zijn eisch rechtvaardig?

Naar het Latijn van

ANGLOMASTIX BELGICUS.

J. F. PARVÉ.

HONORI ET MERITIS

GERARDI OORTHUIS

VIRI FORTISSIMI.

Vifa diu, heroeae virtutis adorea, laurus
Marcida in Hollando degenerasse solo,
Incipit en solitas revirescens pandere frondes
Sertaque victrices implicitura comas.
Testis adhuc rutilans inimico sanguine pontus,
Clavigero surgunt saxa ubi fixa Deo.
OORTHUSIUS priscos aptus renovare triumphos
Dum domat, adfero gentis honore, ratem.
Mittite jam faciles, Angli, jactare rapinas,
Foedaque inaequali parta tropaea manu;
Et Chattammiacas obliti paene ruinas
Ignavi Batavum commaculare nota.
Subdere pacatos nec quidquam hostile timentes
Quae venit armatis gloria, nulla venit.
Illud opus vestrum; sed aperto vincere Marte
Quae venit OORTHUSIO gloria, magna venit.

J. H. HOEUFFT.

E E R D I C H T

V O O R D E N

D A P P E R E N K A P I T E I N

GERARD OORTHUIS.

De kraakende eerlaurier, het loon voor wakkre daaden,
Scheen lang ontaart en dor in Hollands vrijen tuin,
Thans wint hij nieuwen bloei, en groent, met frische bladen,
Eerlang, gelijk voorheen, 's lands helden om de kruin.
Dit tuige de Oceaan bij Herkules pilaaren,
Waar OORTHUIS 't pekervlak beverft met Engelsch bloed,
En toont der Vadren deugd in 't krijgsvuur te evenaaren:
De vijand strijkt de vlag; dus wordt 's lands eer behoed.
o Brit, roem op den roof van weereelooze kielen:
Gaa, snork op krijgstrofeen, behaald door overmagt,
En laster Batoos kroost, ja, noem het laffe zielen,
Als ware u Chattams brand nu schier geheel ontdacht.
Een volk, in vollen vreë, gewapend aanteklampen,
Strekt, schoon't uw'rooflust boet, tot schand voor't Britsch geweer.
Maar OORTHUIS overwint met voor de vuist te kampen.
Zoo krijgt een oorlogsman de waare heldeneer.

Gevolgd naar 't Latijn van
Mr. J. H. HOEUFFT.

PIETER VAN BRAAM.

I N L A U D E M

STRENUI SED INFORTUNATI HEROIS

P E T R I M E L V I L L.

Hector ab Aeacida fato ut devictus iniquo
Non minus illius nomine nomen habet ;
Sic te, Mavortis fulmen, MELVILLE, Batavi,
Inter praeclaros et numerande Duces,
Sic te non animo superatum, at viribus, ecquis
Victorem meritis aequiparare neget ?
Ambiguam longo reddens certamine palmam,
Dignus eras fato candidiore frui.
Sed tamen hoc melius, quam detrectasse periculum,
Anglorum tumidas et timuisse minas.
Nec male grata tuis praebet solamina vinculis
Patria, quod dextra moereat orba tua ;
Et voveat, plures MELVILLOS, dispare sorte,
Fastibus obponat Belga, Britanne, tuis.

J. H. HOEUFFT.

T O T L O F

VAN DEN DAPPEREN MAAR ONGELUKKIGEN

K A P I T E I N

PIETER MELVILL.

Deed Hektors neêrslag nooit zijn heldenglory taanen,
Wordt hij, in spijt van 't lot, Achil gelijk gesteld,
Wie acht, o blixemflits bij Batoos oorlogsvaanen,
Wien 't Vaderland bij 't puik der Kapiteinen telt,
Wie acht, o MELVILL, u, door overmagt verslagen,
In krijgsdeugd niet gelijk met hem, die u bestreed?
Die Krijgsdeugd heeft verdiend een' lauwerkrans te draagen,
Daarze onverfaagd zoo lang de Zege weiffen deed.
Gewis, 't is beter nooit het ergst gevaar te ontwijken,
Dan vrees te toonen voor een' trotschen Engelsman.
U troost de erkenntnis, die 's Lands rouw alom doet blijken,
Om 't boeijen van uw' arm, dien 't naauwlijks derven kan,
Daar 't hoopt, zoo andren flegts zijn' MELVILL evenaaren,
Den Brit met beter kans haast in den schild te vaaren.

Gevolgd naar 't Latijn van
Mr. J. H. HOEUFFT.

PIETER VAN BRAAM,

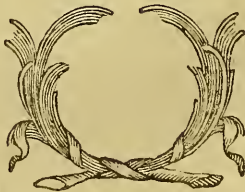
OP DEN
VICE-ADMIRAAL
JOHAN ARNOLD
ZOUTMAN.

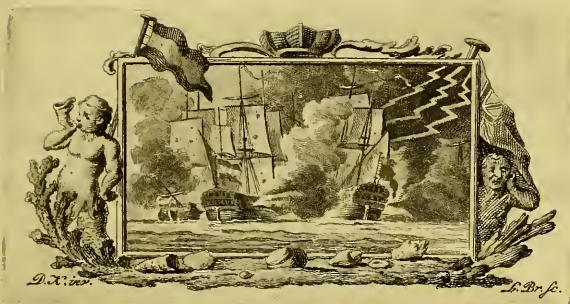
Wie mogt den heldenroem der vaders doen herleven?
Wie stevende, vol moeds, met Batoos kroost in zee?
Wie deed den trotschen Brit voor zijne kielen beven?
Wie jaagde een sterker vloot, half zinkend, naar heur reê?
Wie hoort zijn kloek beleid zelfs door den vijand roemen?
Wie strekt aan 't zeemanshart een spoor tot eer en pligt?
Wie doet, door Neêrlands volk, zijn' naam al dankend noemen?
't Is ZOUTMAN, Hollands eer, die wondren heeft verricht.

BERGEN OP DEN ZOOM,

1781.

ADRIANA VAN OVERSTRATEN.

L I E R Z A N G

A A N D E

V A D E R L A N D S C H E

Z E E H E L D E N ,

TER GELEGENHEID HUNNER OVERWINNING,
BEHAALD OP DE ENGELSCHEN, DEN 5den
DER OOGSTMAANDE,
MDCCLXXXI.

BATAAFSCHE Heldenstoet!

Die voor het Vaderland uw bloed

En leven rustig waagde, in 't heet en roemrijk strijden,

Vergun een Hollandsch hart u zijne zegegroet

En blijden dank, bij dien van 't algemeen, te wijden.

Ik

Ik zing, ik juich, ik speel;
 En mijn geheele ziel heeft deel
 In 't vrolijk lofied, dat mijn lier vóór u laat hooren.
 Ach! rees en rolde nu mijn toon zoo hoog, zoo eêl,
 Zoo treffend als uw naam elk klinken moet in de ooren!

Hoe billijk draag ik roem
 Op uwe puikverdienste, o Bloem
 Van Neêrlands Volk! echt Kroost der oude BATAVIEREN!
 En, God' zij dank! daar 'k u mijn Landgenooten noem,
 Kan mij geen vorstlijk goud meer dan dees glorie fieren.

Mijn hart rijst, op die eer;
 'k Zie moedig niet verachting neêr
 Op 't wetteloos gezag en woest gewoel der Britten:
 Hun overmagt, bedrog of eerloos moordgeweer
 Versaagt geen BELGEN, die der Vaadren aart bezitten.

Gij, Oogstmaands vijfde dag!
 Verheerlijkt door den fellen slag,
 Die Englands trots, zoo hoog gesteegeen, laag deed zinken,
 Gij zult voor 't waereldrond, ter eer van Hollands vlag
 Hiervan getuige zijn, zoo lang uw licht zal blinken.

Gij zaagt op 't pekerveld,

Te lang door Albions geweld

Ontveiligd, PARKER, met zijn scheepsvloote, aangeschonden

Op onze kielen, wier gering getal hij telt

Als zwak, onweerbaar, door den schrik alreë verwonnen.

Maar Hollands SCHOÛT BIJ NACHT

Staat pal met deze kleiner magt,

Gereed 's Lands vijand op de aloude wijs te leeren:

Hoe fier een Leeuw, die geen gebas van Doggen acht,

Noch hunne tanden vreest, zijn vrijheid durft verweeren:

Wie maalt, wie schetst nu recht

Den roem van 't bloedig zeegevecht,

Waar Vaderlandsche trouw van wankelen noch wijken

Noch Britschen moedwil weet, en 't roofziek doel ontzegt,

Door mannendaaden, die beleid en moed doen blijken?

Rechtschapeu Hieldental!

Wat dacht gij thans? wat voelde ge al?

Wis! in elk uwer blonk zoo groot een Vaderlander

Als Christen, voor en in 't onzeker krijsgeval.

Zoo strijdt de BATAVIER. Hier zwicht een Alexander.

'k Zie

'k Zie, dunkt me, in 't hachlijk uur,
 Uw Leeuwenhart; het Godlijk vuur,
 Dat uwe borst vervult en blikfemt uit uwe oogen:
 'tSchijnt, op éénwoord, éénwenk van'tmoedig fcheepsbestuur,
 Als in een' oogenblik 's Volks boezem ingevloogen.

Vol eedlen toorn en spijt,
 Vliegt elk verlangend tot den strijd,
 Vernoegd dat hij in 't eind het tijdstip ziet gekomen;
 Om, tot een grootsch begin, de plonderzucht en nijd
 Eens wreedten Zeetirans kragtdaadig intetoomen.

Zoo ijvert klein en groot;
 Hun moed ontziet gevaar noch dood:
 Te langverkropte hoon verdubbelt hunne kragten.
 't Gezigt eens dwingelands, die recht en trouw verftoot,
 Noopt fluks al 't eerlijk bloed naar wisse wraak te trachten.

Daar gaat de krijgstorm aan!
 De donders der kartouwen slaan
 Een antwoord, op den eisch der zeegeweldenaaren,
 Als of thans alles zoude in vuur en vlam vergaan,
 Of nederstorten in den afgrond van de baaren.

Al 't Hollandsch scheepsvolk, heet
 En stout in 't strijden, laat door zweet
 Noch bloed noch wonden zijn getergde wraak bepaalen;
 En, wie 'er vall', geen nood! men wreekt zijn' dood gereed:
 Met dubblen woeker moet de vijand dien betaalen.

In zulk een onweêr pleit
 En dingt BATAAFSCHE dapperheid
 Voor 's Lands belang, en doet den onderdrukker beeven,
 Die nu den waan, waarmeê zijn hoogmoed werd geveid,
 Als buskruid damp, die hem bedwelmt, ziet weggedreeven!

Daar deinst hij, afgestreên:
 De schrik drijft hem wanhoopend heen,
 Om zich niet gansch te zien vermeestren of verpletten.
 Hoe zullen PARKERS komst, de schok, door hem geleên,
 En Holland's heldendeugd zijn wrokkend Hof ontzetten!

Mijn Helden! gij verwint!
 't Geteisterd krijgsrot, ongezind,
 Hoe zeer door u gedaagd, een tweede kans te waagen,
 Laat u het veld, te vreên zoo 't slechts een schuilplaats vind',
 Waar 't heul zoeker in zijn' angst en 't nawee uwer slagen.

Triumf! o DOGGERSBANK!

't Hoezee, de forskherhaalde klank

Van 't scheepsgejuich dring' door, doe 't krijtgebergte dreunen!

Geluk! de zege is de uwe, o ZOUTMAN! — God' zij dank!

Hoe wis verwint de hand, die hij wil ondersteunen!

Men werd dit middagklaar

In 't ongelijk gevecht gewaar:

Hij, voorwiens oog zich nijd noch heerschzucht kan vermommen,

De God van Neêrland koos uw zijde, o Heldenschaar!

Hij sprak door u, en deed den helschen dwang verstoffen.

Hij zond eene Englenwacht,

Aanvoeders onzer strijdbre magt!

U ter beschutting toe, daar 't gruwzaam om u dondert;

En zij herkende dra CIVILIS nageflacht,

En stond gewis om uw grootmoedigheid verwonderd.

Zij steeg, met blijde vaard,

Zoo rasch gij overwinnaars waart,

Al juichend op, ten prijs van 't gunstrijke Opperwezen. —

Hoe rees haar vreugdezang, in 't hoogste choor gepaard

Met dien der Helden, 's Lands Beschermers ook voordezen!..

Zoo

Zoo klinke alom de faam

Van uwen glorieijken naam,

Die eerbied wekt, en ons van vreugd houdt opgetoogen!

's Lands eer, met uwen roem, te lang door vuilen blaam
Beneveld, schittert nu op nieuw in aller oogen.

Met welk een zielvermaak

Verheft, herhaalt elk burger vaak

De groote naamen van zijn Helden: ZOUTMAN, DEDEL,

KINSBERGEN, BENTINCK, BRAAM en STAARING, MULDER, BRAAK

En andren, op de proef door hun verdiensten edel!

Komt, Braaven! 't Vaderland

Wacht u, met lauren in de hand,

Om uw doorluchte kruin onsterffelijk te sieren;

Terwijl elk Hollandsch hart van dankbre erkentnis brandt,

En juicht en huppelt om uw zegepraal te vieren.

Ziet uw' verdienden lof

In Staatenzaal en Vorstenhof

Erkend, verzegeld met uitmuntende eerbewijzen;

En hoort hoe heinde en veer, op zulk een blijde stof,

Uit tempel, kunstchoor, huis en stulp gezangen rijzen.

Nog meer. — Maar is uw loon
 Door lauwerkrans of stevenkroon,
 Door tytelpraal of goud naar waarde ooit op te weegen?
 Neen; waare grootheid blinkt door eigen luister schoon.
 Haar loon is in haar zelf voor de eeuwigheid gelegen.

't Gaat wel. — Gewenschte spoed!
 Gij keert, door 's Hoogsten hand behoed...
 Wat's dit! zoude iets de vreugd dier welkomst thans bepaalen?—
 Getrouwe BENTINCK! ach! Gij storte uw dierbaar bloed!
 Moest gij, helaas! gewond, dus uw triumf betaalen?

Vol zorg en teedre min
 Haalt de Amstelslad u treurig in.
 Hoe beeft zij om 't gevaar van uw onschatbaar leven!
 Hoe vuurig wenscht en bidt de meenigte, eens van zin,
 Dat ze u aan 't Vaderland nog weder zie gegeven!

Dat heil valle ons te beurt!...
 Of zult gij, van ons afgescheurd,
 In eens den hoogsten loon eens Christenhelds verkrijgen,
 En, hier, o smert! te vroeg gemist, alöm betreurd,
 In glorie boven alle uw strijdgenooten slijgen?

Benijdenswaardige eer!

De dood... Maar, Hemel! ach! niet meer. —

Laat dezen Staat zijn' Zoon, zijn' Vriend, zijn' Held behouên!

Hij vinde, strijdende op de vloot, den Brit eens weêr,
En doe hem 't plengen van het aadlijk bloed berouwen!

Dan, wat uw lot ook zij,

Niets kreukt uw waarde, o BENTINCK! gij,

Gij hebt reeds 't Vaderland ten duurste aan u verbonden:

't Vereeuwigt u in zijn vergoode Heldenrij,

Met blinkende eertrofeen, door nijd noch tijd gefchonden.

Ja, Helden! Hollands vreugd

En roem, door uw beproefde deugd!

Gij, geefels van 't geweld, en schrik der dwinglandije!

Die al wat lust in recht en vrijheid scheidt verheugt,

Gij leeft in 't dankbaar hart van Neêrlands burgerije.

Zoo lang der Vaadren bloed

In haaren boezem wordt gevoed;

Zoo lang het Kroost den vrijgevochten grond zal minnen:

Zoo lang vereert men ook uw trouw, beleid en moed,

Door 's vijands sterker magt noch laagten te overwinnen.

Daar gij de wapens voert,
 Door de Ouderlijke zucht geroerd,
 Geleid door de Almagt, die geen onrecht kan gedoogen,
 Zal schenzieke afgunst, die op onze welvaart loert,
 En grimt en aanvalt, niets tot ons bederf vermoogen.

En wij, vereent de band
 Der Eendragt ons, met hart en hand,
 Wij zullen eens 't geweld aan kluisters vastgeflagen,
 En 't in zijn' eigen strik gevallen Engeland
 Gedwongen zien, om ons, met schande, om vree te vraagen.

Geliefd vooruitgezig!

'k Zie, dunkt me, u thans in klaarer licht,
 Dan ons de hoop, tot nu, met reden voor kon draagen:
 Och! rijs, verruk ons haast; terwijl de nevel zwicht',
 Al 't onweêr wegzink', dat uw' voordgang zou vertraagen!

Hoe klopt, hoe gloeit mijn hart!

Wat vreugd!.. Houdt mij geen schijn verward? —
 God! klaar het duister op! sterk Staats- en Oorlogshelden,
 Bekroon hunn' trouwen dienst, die allen weêrstand tart,
 En tegen willekeur 's Lands goede zaak doet gelden!

Gij,

Gij, Albeheerscher! weet

Den oorsprong van 't ondraaglijk leed,

Dat ons bestormt en dringt tot mannelijk verweeren.

Gij weet ook, datwe, op nieuw gebied noch plondring heet,

Alleen 't gerust bezit van recht en vreê begeeren.

Rechtvaardig Opperheer!

Zie dan genadig op ons neêr,

Die, door uw' sterken arm verhoogd, met grond vertrouwen,

Dat gij, die korts nog voor ons streedt, gelijk weleer,

Uw wondre magt, in ons behoud, zult doen aanschouwen!

Zeeghafte Heldenstoet!

Verschijs dan weder op den vloed;

Verdrijf, vervolg den Brit tot op zijne eigen kusten;

Beteugel of verplet zijn' bijstren overmoed,

Dat hem de lust verga om ons op nieuw te ontrusten.

Hoe! is dit grootsch bestaan

Voor uw beleid gespaard? — welaan!

Vaar voort: verbaas 't Heelal door uwe krijgsbedrijven!

God zal den hoogmoed, die hem tergt, ter neder slaan,

Uw Sterkte, op ons gebed, en Neêrlands Toevlugt blijven.

Hoe wordt gij reeds gestreeld
 Door 't heil, van verre hier verbeeld,
 Mijn Vaderland! Het slijve uw' moed: het zal geschieden,
 Zoo waar als ge eensgezind u 's Hemels hulp beveelt,
 En, werkzaam, Gode uw hulde op 't nedrigst aan zult bieden!

Genoeg. — Zoo denkt en spreekt
 Elk Burgerhart, dat liefde kweekt
 Voor 't vrij gemeenebest, ons waardiger dan 't leven.
 Ontvangt, ten blijk daarvan, hoe zeer hier kunst ontbreekt,
 't Welmeenend Lied, voor u, mijn Helden! aangeheven.

Maar haast, haast volg' mijn Lier,
 Op blijder toon, met grootscher zwier,
 Het verder gloriefpoor van uw doorluchte daaden.
 Zoo kenne al 't waereldrond den vrijen B A T A V I E R
 Aan de oude Deugd, gekroond met nieuwe lauwerbladen!

AMSTELDAM,

16 Aug. 1781.

JAN JORDENS.

E P I N I C I O N ,
QUUM ANGLORUM CLASSIS IN FUGAM ESSET
VERSA DUCTU ET AUSPICIIS

JOHANNIS ARNOLDI

Z O U T M A N .

Nunc vittis redimita sacris, redimita corollis,
Concidat ante Deum victima multa focos!
Vicinus auspiciis ZOUTMANNI, vicinus, hostem;
Quisquis ades, magna voce, triumphe, fones.
Surge, Camoena, Viri grandes comitabimur ausus,
AEquora qua Britonum tincta cruore rubent.
AEquora, volventem quae spectant plaustra Boöten,
Non procul a ripis, Iulia terra, tuis.
Huc geminae coiere manus; stetit inde Britannus
Nil profecturas intonuitque minas.
Hinc ZOUTMANNUS agens in praelia iusta carinas
Et quondam domito signa tremenda mari.
Jamque globos torquere parant, quum sede relicta
Adstitit heroi Virgo Batava suo.
Non illa adtulerat clypei modo munera & hastae,
Sed fera consilii tela domantis opem.

Atque ait: „o nostri vindex fortissime honoris,
 „ Temporis & prisci nate referre Duces;
 „ Sacrilegas puppes, Latronum sterne cohortes;
 „ Eripe fervili libera colla jugo.
 „ Non te quod longo praestent certaminis usu
 „ Terreat, intrepidus plus valet arte vigor;
 „ Non te, quod ratibus populoque potentior hostis
 „ Militet; invito militat ille polo.
 „ Exitus armorum causa nam pendet ab una,
 „ Stare solet causa pro potiore Deus.”

Nec mora; post dubiae diuturna tonitrua pugnae
 Cesferat Hollando gens pudibunda fretum.

Hei ubi nunc toto regna adfectata profundo,
 Hei ubi nunc fastus, Angle superbe, tui?

Ecce fugis; tecum regna adfectata profundo
 Et fastus fugiunt, Angle superbe, tui.

Forfitan & portus decorasfes praeda Batavos,
 Captaque rostra tholis conspicienda forent;

Profuit at pietas ZOUTMANNI, non sibi nitens
 Vincere dum gentis dextra tuetur opes.

Tale lupum pastor, teneris quem reppulit agnis,
 Non sequitur, solum ne sinat ire gregem.

Salve praesidium Patriae, ZOUTMANNE, Britannum
 Sola vel ad cuius nomina terror aget.

Cernis ut antevolet proras Victoria ovantes
 Ut lauri antennae fronde virente micent.
 Obstupuit plauditque tuis Mars ipse triumphis,
 Nereidum plaudit cum patre tota cohors.
 Plaudit & e tumulo tollens caput umbra Ruteri
 Tam bene te palmas aequiparasse suas.
 Sit mihi Divorum plausus plaususque Ruteri
 Qua datur, adplausu continuare meo.
 Semidetum cuperem quam te miscere catervae
 Carmine virtuti conveniente tuae!
 Nunc quando ingenium tenue & male firma juvenus
 Scandere Apollinei me vetat alta jugi,
 Detrivisse levi sublimia pectine gesta
 Musa timet, tali non celebranda lyra.
 Sed quid opus nostro modulamine? Fama loquetur,
 Fama, nisi extremo, non tacitura, die.
 Ite bonis avibus, nostrae flos, ite, juventae,
 Qua praeceunt tanto parta tropaea Duci.
 Ite, triumphantes victricia pandite signa,
 Sol ubi jungit equos, sol ubi mergit equos.
 Sic, tibi quae leges modo ferre superba parabat,
 Anglia mox pacem supplice voce petet.

T R I Ü M F G A L M,

BIJ HET VLUGTEN DER ENGELSCHE VLOOT,
VOOR DEN WAKKEREN ZEEHELD,

J O H A N A R N O L D

Z O U T M A N.

Slagt nu een' ganschen drom van heilige offerdieren,
Bekranst met bloemen, voor der Goden hoog altaer:
Elk roep', met luider stemm': triümf! wij zegevieren
Op 's vijands overmagt, door ZOUTMANS oorlogschaer.
Ontwaek, mijn Zangeres! beschouw 's mans groote daden,
Waer 't noorder pekelveld door't bloed der Britten gloeit,
In 't golvend zeevak, waer, voor 't oog der vloednajaden,
Boötes blinkt, en 't vocht de Jutsche kust besproeit.
Hier ziet men beider vloot zich met elkaêr vermengen.
De Britten dondren met bedreiging', zonder vrucht'.
Held ZOUTMAN schaert zijn magt; reeds floddren van zijn stengen
De wimpels, eertijds op de ontruimde zee geducht.
't Metael spuwt blikfems uit; de Maegd der Zeven Landen
Verlaet een wijl haer plaets, en voegt zich naest haer' Held;
Niet slechts stelt zij hem speer en schild ter hulpe in handen,
Maer biedt hem schrandren raed, een' temmer van 't geweld.
„ Gij,

„ Gij, zegt zij, waerdig om der Vadren spoor te drukken,
 „ o Moedig Wreker van mijn sneedgeschonden eer',
 „ Strijd, poog den vrijen hals aen 't slaefliche juk te ontrukken;
 „ Vel 't bondverbrekend rot der woeste roovren neêr.
 „ Beef niet, schoon ze, afgericht, door langer oorelogen;
 „ Zich vleijen met de kans'; standvaste moed trotst kunst;
 „ Al rukken ze op u aen met grooter krijgsvermogen,
 „ Hun wapens zijn beroofd van 's Hemels zigtbre gunst'.
 „ Het doel des krijgs kan vaek het lot des strijds beslechten,
 „ Daer 't vonnis van de Goôn aen billijkheid voldoet.”
 Zij zwijgt; en, na 't geschok van een hardnekkig vechten,
 Ruimt 'svijands magt, met schand', voor Batoos kroost den vloed.

Triûmf! durft ge u, o Brit! nog Vorst der zee verklaren!
 Toon, Snorker, toon ons nu dat gij voor niemand duikt!

Gij vlugt; uw heerschappij op Nereus vrije baren
 Is, met uw' ijdlen waen' en stouten trots' gefnuikt.
 Ligt ware uw krijgsvloot reeds een buit der Nederlanden;
 Uw vlaggen pronkten in ons tuighuis, als trofeen,
 Hadd' ZOUTMANS vaderzorg voor 's koopmans rijke panden
 Niet meer dan, tot hun schaê, voor eigen roem' gestreên:
 Geen herder waegt zijn kudde, om 't ondieer te achterhalen,
 Waerâen hij 't bevend schaep kloekmoedig heeft ontruikt,
 Zijt welkoom, Steun des lands, die, door uw zegepralen,
 Den Britt' voor uwen naem' een' schrik hebt ingedrukt.

De

De blijde zege vliegt klapwickend voor uw' steven :

Zij fiert uw achterschip met blinkend lauwergröen.

Zie Nereus stoet, door vreugd, tot handgeklap gedreven,

En Mavors zelf verbaesd uw glorie hulde doen.

Ook juicht DE RUITERS schim, ter graftombe uitgerezen,

Verrukt dat ge uitmunt in onsterflijke oorlogsdaên.

o Mogt mijn flaeuwe galm DE RUITERS weérklank wezen,

En, als der Goden zang, in eeuwigheid bestaen !

Hoe gaerne plaetste ik u, van wien we ons heil verwachten,

In 't blinkend heldenkoor, door een u waardig lied !

Dan, nu 't beperkt vernuft, bij wankle ligchaemskragten,

Mijn jeugd' den steilen togt naer Pindus kruin verbiedt,

Vreest mijne zangster, door haer' toon, uw' roem te krenken ;

Zij laet die grootsche taek voor afgerichter luit'.

En welk een' luister zou ze ook aen uw glorie schenken ?

Verbreidt de schelle faem die niet eeuw in, eeuw uit ?

o Bloem van Neêrlands jeugd' ! vaer voort, trek uit, met zegen ;

Uw groote Vlootvoogd voert zijn lauwerkransen meê :

Doe uwe vlag ontzien, door uw' gevreesden degen,

Waer 't gouden zonlicht rijst, en waer het duikt in zee.

't Vernederde England, dat nu trots tot u durft spreken,

Koom'dan, ootmoedig, ons om vrede en vriendschap smeeken.

Het Latijn van den Heer Mr. J. H. HOEUFFT

vrij naergevolgd.

J. P. VAN HEEL.

A A N M I J N E

M E D E B U R G E R S ,

TER GELEGENHEID DER OVERWINNING, BEHAALD
DOOR 'S LANDS VLOOT OP DIE DER ENGELSCHEN.
DEN 5den VAN AUGUSTUS, 1781.

Herleeft met uwen roem, herleeft, mijn Landgenooten!
'k Herken u aan uw deugd; gij vecht nog als welëer;
Pas is op 't bang gefchreeuw u 't glorieperk ontflooten,
Of 't zuchtend Vaderland vindt zijne Helden weêr.
Getergde moed, ontrukkt aan langvervloekte banden,
Brak los, gelijk een veêr, van 't knellend juk bevrijd,
Zocht met een tintlend oog naar 't rot der Dwingelanden,
En fluurde een vrije Vloot al juichend naar den ftrijd.
De Britt, alleen gewoon op weerloos aas te loeren,
Zag, fchoon met overmagt, dit heir al beevend aan:
De wanhoop deed de vrees Barbaarfche wapens voeren;
Dan, één regtfchapen Held durft drie Verraders ftaan.

Fluks

Fluks scheen aan ZOUTMANS boord DE RUITER weêr verreezen ;
 Fluks klom, door vuur en damp, de moordkreet naar de lucht ;
 De Godheid gruwde 'er van , maar moest regtvaardig weezen ,
 En floeg, door d'arm der deugd, de trotschheid op de vlucht ;
 Nog eens dan, BATAVIERS ! hérléeft met uw victorie !

Wat gloeit eene eedle ziel bij zulk een grootsch begin !
 Triumph ! bedrieg ik mij, of stort de stem der glorie
 Het kwijnend Hollandsch hart zijne oude grootheid in !
 o Ja, verhit door roem , is 't Heldenbloed aan 't kooken :
 Welaan , 't geplunderd West , de veege Koopvaardij,
 De moordvanKRULL, 'sLands eer, 't moet alles nog gewrooken. . .
 Verwinnaars ! keert in zee ! God blijft uw kielen bij !

LEYDEN,
 1781.

JAN DE KRUYFF.

Z E G E Z A N G

O P D E

V A D E R L A N D S C H E

Z E E H E L D E N ,

TER GELEGENHEID HUNNER ROEMRUCHTIGE
OVERWINNING, OP DE DOGGERSBANK,
DEN 5den VAN OOGSTMAAND, 1781.

Gij, eedle Vriendenschaar! die zucht voor Vrijheid voedt,
Voelt gij de werking niet van 't vaderlandsche bloed? —
Gij voelt ze — ja! het stroomt nog driftig in uwe adren.
Hoor't juichen van'slands Volk, hoor't juichen van'slands Vadren:
Nog hebben wij ons bloed voor onze Vrijheid veil;
Aan 't heil van deezen Staat hangt aller burgren heil.

H

De

De woede doe den muil des Britfchen Zeedogs fchuimen,
 Daar Neêrlands Waterleeuw hem 't pekelveld deed ruimen.
 Hij knerfetand' van fpijt, en toon' het Parlement
 De wonden van een volk, welks vlag zijn trotschheid fchendt.
 Wij, Nederlanders, tot den stillen vreê gefchaperen,
 Gaan langzaam naar den krijg: de nood roept ons te wapen,
 Wanneer de vrede wijkt voor 't heefche krijgsgefchreeuw;
 Doch als de alarmtrom flaat, wordt ieder Lam een Leeuw.
 Mijne Dichtvuur glimt reedsaan; wie zal mijn blijdfchap teuglen?
 Oprechte Vrijheidmin geeft mijn verbeelding vleuglen.

'k Befchouw het pekelveld en Neêrlands Heldenfchaar:
 Nog ftevent zij gerust; maar 't dreigend krijgsgevaar
 Ligt, met den bleeken dood, in hinderlaag verfchoolen.
 De Vloot, aan 't heldenvolk ten toeverzigt bevolen,
 Volgt, als een weerloos kind, de weerbre Krijgsvloot na.
 Geen Moeder flaat haar kroost met meerder zorgen gaê,
 Dan 't Neêrlandsch Scheepsgelai de groote Koopvloot dekte.
 Toen daagde in 't wijd verfchiet een hulk, die de aandacht wekte,
 En ftraks vertoont zich kiel bij kiel aan onze vloot,
 Bij 't gunftig krieken van het vriendlijk morgenrood.
 Ja, dierbre Landgenoot, nu is de dag geboren,
 Waarop gij 't krijgsgefchrei en 't Britfch gefchut zult hooren;
 Dees dag gaat zwanger van een bloedig zeegevegt:
 Doe aan den grootfchen naam van Batavieren regt.

Ik weet, uw bloed is fier; der Hoofden bloed is edel;
 Een ZOUTMAN leidt uw vloot; gij hebt een' dappren DEDEL;
 KINSBERGEN, die den Turk bij 't Pontisch meir versloeg,
 Geeft moed aan al de vloot: en waar' dit niet genoeg,
 Zo worde de eer een spoor tot uw regtvaardig strijden:
 Of zoude uw vrije vlag dan eeuwig schande lijden?
 Die vlag, waarop de nijd reeds ceuwen had getuurd,
 Heeft nu, helaas! het lot van aller schimp bezuurd:
 Zo ziet men 't wisselrad der aardfche zaaken draaijen!
 Dan zacht!... Men laat de vlag van 't Admiraalfchip waaijen;
 Nu fchept de Vrijheid lucht. Men wacht den vijand af.
 Hier drijft een zegewolk; daar golfte het zegegraf.
 De ziel van hem, die sneeft en 't graf vindt in de baaren,
 Zal in die zegekolk, met roem, ten hemel' vaaren:
 Zijn fterven is geen dood; een Christenpatriot
 Leeft glorierijk op de aarde, en heilrijk bij zijn' God.
 Laat Mohammed den Held zijn paradijs belooven,
 Een Christenheld gaat dien in deugd zoo ver te boven,
 Als de onbewolkte zon der Euangelieblaên
 Het wint in licht en glans van Mekkaas halve maan,
 Des vijands Vlootdeel is ons reeds nabij gekomen;
 De Koophulk heeft de wijk voor 't krijgsgeweld genomen;
 De Britfche Handelvloot verfchuilt zich eveneens;
 Hier heeft Mercurius met Mavors niets gemeens.

Vaartwel, dus zucht nu elk, vaartwel, o Maagen, Vrinden!
 Die we als ons zelve, als ons eigen bloed beminden:
 Dat elk voor 't minst een traan aan ons gebeent' beloov'
 Natuur, voor uwe stem zijn thans onze ooren doof:
 't Voegt ons nu naar de stem van de eer en 't land te hooren;
 Wij hebben aan dat land bij G O D E trouw gezworen;
 Hij zal uw trooster zijn . . . Hij nam onze eeden aan;
 Zijn hulp zal in den strijd geen' Christenheld ontstaan.
 Daar wordt reeds 't eerste schot ter schutpoorte uitgedreeven,
 Het oogenblik is daar. — De strijdleus is gegeven.
 o Dichtkunst! ruk een pen uit Pallas vederbos,
 En schets den stouten slag. — Ginch brandt de vijand los.
 Afgrijsfelijk geluid van zo veel kopren kaaken,
 Die onder 't donderen haar sulferblikfems braaken:
 't Is alles vuur en rook. De blijde morgenzon
 Betrekt thans, als 't gelaat van 't beevende Albion.
 Nu hooren wij den Leeuw der Nederlandren brullen,
 En met zijn hol geluid den Oceaan vervullen.
 Ja, trotsche Britten! schrikt. De tijd is meer beleefd,
 Dat gij voor 't Heldenvolk van Neerland hebt gebeefd.
 Den naam des Waterhelds, die op den Theems voor deezen
 Uw Chattam heeft bestookt, kunt ge in den spiegel leezen,
 D E R U Y T E R, die den Vorst in Londen beeven deed.
 Straks rijst, van wederzijde, een ijslijke oorlogskreet,

De schepen fidderen door 't dondrend schutgeklater.
Nu heerscht de dood in 't vuur; dan woedt hij weêr in 't water,
Hier treft een kogel 't hoofd; ginsch snort hij in het hart.
Het gruwlijk sterflot baart den krijgsman minder smart,
Dan dat hij, door zijn' val, zich eeuwig vindt verfteeken;
Om zich van 't roofgediert' des Oceaans te wreken.
De blijde Zegepraal beschouwt 's lands Heldenvolk,
En 't bloedig zeegevecht, uit haare zegewolk.
De weiffende oorlogskans doet haar in twijfel trekken,
Of de eerlaurier den Brit of Batavier zal dekken.
Aan beiden toont haar hand den frischen lauwerhoed;
En dit strekt beider harte een nieuwe spoor tot moed.
Hoe vindt zich PARKER in zijne ijdele hoop bedroogen?
Hij stelde zich een lot als FIELDINGS vloot voor oogen.
Hij dwaalt. — Ons volk, getrouw aan bondgenoot en eed,
Schendt geen verdrag, ten zij 't die bondgenoot vergeet.
Gij, England! hebt voor ons de vrije zee ontveiligd.
Wij hebben uw verbond, zo lang gij 't hielt, geheiligd;
Doch daar gij dat verdrag aan flarden hebt gescheurd,
Heeft zich 's lands oude moed manhaftig opgebeurd.
Die leeft weêr in ons hart, op 't zien van uw banieren.
Uw vijand is het kroost der dappre Batavieren,
Een volk, zo stout in krijg, als stil en trouw in vreê.
Gij deinst; — de lucht weêrgalmt van 't vaderlandsch hoezee!

Ja, Helden! van dees' dag zal onze naneef spreken:
 Gij merkt dien met uw bloed, dat met geheele beeken
 In 't water nederstroomt; maar dit vergoten bloed
 Wordt, door de zegepraal, op 's vijands magt vergoed.
 Wat zien wij?.. PARKER vlugt! — zou hij zijn vlugt ook veinzen?
 De loosheid — neen! de nood gebiedt hem afte deinzen.
 Triumf! wij houden 't veld! al is 'er bloed gestort,
 De moed, der Vadren moed, schoot echter niet te kort.
 Vloekwaardig Britsch gespuis! hebt gij uit ijzren monden
 Geen kogels naar 's krijgswijs, maar glas ons toegezonden
 Barbaaren! als gij zijt, gij zijt geen Christnen, neen!
 Gij kent geen' andren God, dan 't snoodst belang alleen.
 De wond is heelbaar, die een kogel heeft geschooten:
 Maar neen! gij moet den ramp des oorlogs nog vergrooten.
 Doch, Snoodaarts! gij betoont in waarheid wie gij zijt,
 Geen helden, ver van daar, neen, beulen in den strijd.
 Nu weet gij dat ons lood een' Britschen Dog kan kwetsen,
 En dat wij Helden zijn, schoon we als geen Britten zwetsen:
 De vlugge kielen van ons dierbaar Vaderland,
 Schoon kleen bij de uwen, zijn met wakker volk bemand.

't Verlangend Nederland hoort pas de zege melden,
 Of dankt den Hemel, voor de zegepraal der Helden.
 Met vreugd herdenken wij dien vreeselijken slag:
 Elk zegent in zijn hart den glorieijken dag,

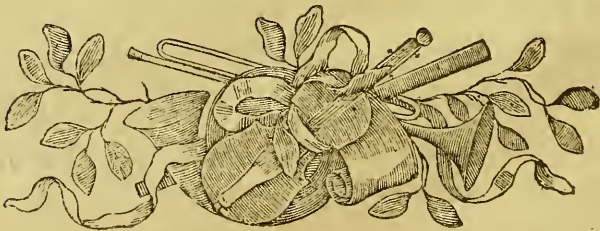
Den dag, waarop onze eer, begraven in het duister,
Op nieuw verrees en blonk met zijn' alöuden luister.
Der Helden dapperheid geeft ieder juichensstof:
Hoe mild is aller tong in hunn' verdienden lof!
Den grijsaart rolt een traan van blijdschap langs de kaaken;
Hij voelt zijn kille borst door eedlen ijver blaaken:
Een rei van vrouwen dankt den dappren oorlogsstoet:
Ja, 't kind voelt reeds de kracht van 't echt Bataffche bloed.
Komt, Helden! stap't aan land. Treedt nader, Batavieren!
Hier in dit Vaderland zijn groene krijgslaurieren.
De Vrijheid reikt ze u toe. De scheepskroon is bereid,
En zal het teken zijn der oude dapperheid.
De beitels zijn gescherpt, om 't marmer uittehouwen,
Waarin de naneef 't beeld des Krijgshelds zal aanschouwen.
Elk Krijgsman is een mensch, en staat voor 't sterflot bloot;
Maar sneeft hij in den strijd, verdienste kent geen' dood:
Hij blijft, eeuw in, eeuw uit, in 't heerlijk marmer prönnen,
Om 't dankbaar nageslacht in gloriezucht te ontvonken.
Matroos! zie 't achtbaar graf van Held DE RUYTER aan:
Dees man heeft, juist als gij, zijn' post te roer gestaan;
En nu zegt elk verrukt: hier ligt DE RUYTER onder,
De Roem van Nederland en 't Zeeuwfche Waterwonder.
De deugd verkreeg hier loon. Wel aan dan, Heldenfchaar!
Vlieg uit den arm der rust in 't nijpend krijgsgevaar:

Hier staat de Trouw gereed, met vaderlandsch ontfermen,
 Om u, na uw' triumf, te ontvangen in haare armen:
 De wonden van den strijd verbindt zij zelf met vreugd;
 En acht ze als tekens van Bataafsche heldendeugd;
 En hij, die in 't gevecht voor 't Vaderland moest sneeven,
 Blijft in 't erkennend hart der Patriotten leeven.
 Men dank' den Opperheer, naast Hem den Heldenstoet:
 Die Neêrlands Vrijheid staat in 't Nederlandsche bloed.
 Voorts blijve God 's lands vlag van hoon en smaad bevrijden,
 Voor haardstede en altaar, voor onze Vrijheid strijden;
 Zo zal ons rijk gewest, hoe klein 't den Britten schijn',
 De grootste Koopvorstin der gansche waereld zijn.

HAERLEM,

1781.

A. LOOSJES.

TER GELEGENHEID

VAN DEN

ROEMRIJKEN ZEESLAG

VAN EEN

NEDERLANDSCH VLOOTDEEL,

ONDER DEN SCHOUT BIJ NACHT

Z O U T M A N,

TEGENS EENE GROOTER MAGT VAN DEN

ENGELSCHEN VICE-ADMIRAAL

P A R K E R,

OP DEN 5den DER OOGSTMAANDE, 1785.

Daal nu, o zuivre Dankbaarheid!

Daal, uit het hoogste koor', in 't hart van Batoos Neven!

Leer elk, wiens gloeiend oog thans vreugdetranen schreit,

Dees' juichtoon slaan: de Heer heeft ons dit heil bereid!

Bedeel mijn zangeres' met vinding', vuur en leven:

Ach! wierd mijn geest door u ontvonkt,

Mijn dichtkunst door uw gunst belonkt!

Wat zou zij Gode een' geur van reinen wierook wijden!

Zij zong dees' dankbren vreugdetoon:

Eer zij den Hemelvorst'! Hij heeft ons hulp geboôn:

Zijn alvermogende arm hielp Nederland in 't strijden.

't Gaat wel mijn jeugdig vuur ontgloeit!

Ik hoor den Christen reeds de Aartsgoedheid juichend loven!

Mijn luistrend oor wordt aan dien schellen galm geboeid.

't Gaat wel! mijn zangaër zwelt: 'k voel dat mijn ijver groeit!

Mijn vrolijk loflied klimm' tot in het hof der hoven!

Koom, help me, o schoone Poëzij!

Maar geene laffe vleijerij

Doe mij voor 't schepsel 't eerst mijne offervlam ontsteken!

o Neen: Hij, die 't heelal regeert,

Den Schepper zelf zij 't hoogste in mijn gezang geëerd.

Maar zacht! de Tuinmaagd wenkt! Men hoor' die schoone spreken.

Getrouwe Reddër! Neêrlands Heer!

Uw invloed doe mijn geest door lucht en wolken dringen!

Ik kniel ootmoedig voor uw' gloriezetel neêr,

En roep: gij streedt voor ons; niet ons, maar u zij de eer!

Dat we uw' gewijden lof met dankbre lippen zingen.

Gij schonkt aan onzen Heldenstoet

Een leeuwenkragt, een' leeuwenmoed!

Uw godlijk albestuur deed onze heilzon dagen:

Gij, die den Oceaan ompant,

Gij overwont door uwe onöverwinbre hand,

En voerde ons in triumf op onzen zegewagen.

Wat was mijn ziel door angst bekneld,
Toen Neêrlands kleene vloot de stevens zeewaards wendde!
Dacht ik aan 's vijands magt en zijn verwoed geweld,
Ik beefde, en waande ons reeds geheel ter neêr geveld;
'k Beschouwde, in 't naarest tafreel, 's lands onheil en ellende:
Of peinsde ik op 't gevoelloos hart
Van Batoos kroost, dan drong de smart
De tranen uit mijn oog', langs mijn bestorven wangen!
Doch toen, in 't kommerlijkst gevaar,
Deed mij, o blijde stond! de heugchelijke maar
Van 't heldenzeegevecht een' nieuwen troost erlangen.

Triumpf! God streed voor 't Vaderland!
Triumpf, mijn Burger! dank het eeuwige Alvermogen:
Verhef de daden van zijn wonderdoende hand';
Blijf eindloos aan zijn' dienst, zijn' liefdedienst, verpand;
En help mij ijverig zijn' grooten naam verhoogen!
Zijn arm, zoo vreeslijk en geducht,
Sloeg onzen vijand op de vlugt,
Hoe zeer de winden zelfs voor dien vermeetlen streden.
Triumpf! de snoode roofzucht week!
De trotsche hoogmoed viel! de dwinglandij bezweek!
Wij wisflen vreugd voor smert, lofgalmen voor gebeden!

Her-

Herdenk, daar gij die blijdschap smaakt,
 Hoe meenigwerf de Heer uw hoop heeft doen herleven,
 Hoe ons zijn rijke gunst van klein heeft groot gemaakt,
 En hoe zijn liefde altoos ons Neêrland heeft bewaakt,
 Zelfs dan; wanneer het scheen den laatsten snik te geven:
 Hij schonk ons, in den bangsten nood',
 Dikwerf het leven uit den dood';
 Dit moet u ieder blad van ons geschichtboek melden:
 Sla de oogen op de heldendaên;
 Lees hunne onsterflijke eer in 's lands historieblaên,
 Maar dénk 'er tevens bij: God vormde ons deze Helden.

Volg, regtgéaarte Batavier!
 Met krijgstriumfgeschal, uw' ZO U T M A N S gloriëwagen;
 Dees Held herstelde de eer van uwe zeebanier',
 En wist, met kloek beleid, Brittanjes oorlogsdier,
 Door Hollands kruit en lood, weêr in zijn nest te jagen:
 Ik zelf druk, in mijn' vrijën Tuin',
 Laurieren op der Helden kruin!
 Doch éerst wil mijne ziel den Allerhoogsten eeren;
 'k Zie Hem als overwinnaar aan:
 Zou't schepfel voor zijn' Heer, 't gewrocht voor de Oorzaak gaan?
 o Neen! zij roepen zelfs: God deed ons triumféren.

Leer toch, verheugd Gemeenebest!

Met reine dankbaarheid voor zijne voetbank knielen:

Zwaai hem uw' wierook toe, in uw beschermd geweest.

De Heer zij uw begin, uw einde, uw eerst, uw lest,

Uw noordstar, uw kompas, de sterkte van uw kielen.

Ruk dan weêr uit, Bataafsche vloot;

Zoo zien we, ondanks geweld en dood,

Met blinkend eere loof der Dappren schedel fieren:

Zoo roept ge op nieuw: juich, Vaderland!

Triumf! de vijand zwicht! de Brit is overmand!

God doet ons andermaal, nog grootfcher, zegevieren!

Maar dat mijn hart dees zucht nog slaak':

Mijn Burger, doem den twist! hij zal u onheil baren:

Verdeeldheid fnuikt de magt: verblijf aan God uw zaak!

Zijn albestuur is in de waereldzee een baak,

Waarop de hulk van Staat met veiligheid kan varen.

Verachtlijk is een Stoëfijn;

Maar tweedragt brouwt een helsch venijn:

Zwijg Gode stil!... wacht u voor lasteren en muiten!

Zijn alziend oog dringt door, en let

Op ieders doel.... Hij zal 't geheimste kabinét,

Door eenen wenk, en regt op zijnen tijd, ontsluiten.

Schep moed!... straks rijst het lieflijk licht:
 Al wat slechts vijand is moet angstig vliên of sneven,
 Koom, Vaderlander! koom, volvoer uw' krijgsmans pligt:
 Grijp'twraakzwaardin devuist; dat nooit uw kloekheid zwicht,
 Eer ge in uw lustrijk oord den vrede ziet herleven.
 Dan bloeije op nieuw de koopvaardij:
 De vrije zee blijve eeuwig vrij!
 De gunstrijke Opperheer will' voor 's lands welvaart' zorgen,
 Zoo lang zijn volk hier schuilt en rust,
 En, in den Wonderzoon, des Vaders liefde kuscht!
 Wat zegge ik?.. bloei, mijn land! bloei tot den jongsten morgen.

SS GRAVENHAGE,

1781.

FRANS ADAM DE HARTOGH.

Z E G E Z A N G

O P D E N

R O E M R U C H T I G E N

Z E E S L A G

VAN DEN 5den DER OOGSTMAANDE 1781.

Triumph! de trotsche Brit is uit het veld geslagen;
Zijn moedwil is gefnuikt, zijne overmagt verplet:
De felle Luipaard kruipt voor Batoos zegewagen,
En 't dierbaar Neêrland is gered.

De Glorie kwam tot ons op gouden wieken zweeven;
De groene lauwertak was in haar regtehand:
Zij sprak: „ Bataaven, 'k zie uw' ouden moed herleeven:
„ Strijdt, Helden, strijdt voor 't Vaderland!

„ Trouwlooze Bondgenoot, nu is de tijd geboren,
„ Dat Hollands kroost op u geleden hoon verhaal',
„ En wat het onlangs had van naam en roem verlooren
„ Met staal en vuur aan u betaal'.

„ Hoe

- „ Hoe ligt, o Albion, uw trotschheid nu gezonken!
- „ Uw wrevel staat u duur: 't Bataaffche heldenhart
- „ Voelt, door herhaalden fmaad, zijn grimmigheid ontvonken;
- „ Gij hadt het lang genoeg gefard.
- „ Gij dacht: *de Bataviërs ontäarten van hun Vaders;*
- „ *Dat log en moedloos volk wordt ligtlijk overmand.*
- „ Maar neen; het Neêrlandsch bloed vliet nu nog in hunne adren;
- „ Dees kogels zijn hun onderpand.
- „ Schoon traage werkloosheid (daar 't loos verraad in groeide)
- „ Hun fchepen hield op ftrand, in weêrwil van hunne eer,
- „ En zelfs een doodsche flaap hunn' moed aan kluisters boeide;
- „ Hun ijver werpt die banden neêr.
- „ 't Gaat wel; de Vijand deinst; 'k zie de afgestreedene kielen
- „ Reeds drijvend zakken naar 't vernederde Engeland.
- „ Juicht, Krijgers, roept triumph! triumph! manhafte Zielen!
- „ Gij overwint voor 't Vaderland.
- „ Vlucht, PARKER; ga 't gevecht aan Londens Hof verhaalen;
- „ Vertoon het onzen roem, uw neêrlaag in 't verfchiet:
- „ Daar kunt ge zonder fchroom en veilig zegepraalen;
- „ De braave ZOUTMAN is 'er niet."

Keer, dappre Vlootvoogd, keer! de dankbre Batavieren,
 Door vreugd verrukt, treên u al juichend te gemoet,
 Om met hun lauwerkroon den achtbren Held te sieren,
 Die 't lieve Vaderland behoedt.

Gij, wakkre Kapiteins, gij, Bloem van Mavors Zoonen,
 Die 't roofziek Brittenrot manhaftig hebt bestreên,
 Roemt vrij, dat elk van u, door leeuwenmoed te toonen,
 Een RUITER, TROMP of ZOUTMAN schein.

Maar ach! schoon 'tRooversheir moest zwichten voor uw'degen,
 Al is de Tuinmaegd op haar zegekranfen prat,
 Die kranfen heeft ze, eilaas! tot hoogen prijs verkreegen;
 Zij zijn met BENTINCKS bloed bespat.

o BENTINCK! jonge Held! moest ge, in het bloedvergieten,
 Der Batavieren roem bezeeglen met uw bloed!
 Ach! iedre droppel, dien we uit uwe wond zien vlieten,
 Kost Nederland een' traanenvloed!

Maar de eer van 't Vaderland verbiedt ons 't jamrend klaagen:
 Dees luisterrijke dag zij door geen' rouw besmet!
 TRIUMPH! DE TROTSCHÉ BRIT IS UIT HET VELD GESLAGEN;
 EN 'T DIEREAAR NEËRLAND IS GERED.

A E N D E
B R I T T E N,
BIJ GELEGENHEID VAN HET ZEEGEVECHT
M E T D E
H O L L A N D E R E N,
BIJ HET DOGGERZAND, OP DEN 5den VAN AUGUSTUS,
1781.

V erwaande Brit, die bij uw trotschheid roofzucht voegt,
Dees' plondert, dien vermoordt, en om de onmenschlikheden,
Dus lang door u gepleegd, den naam van Wilden droegt,
En 't recht der volken zo baldaadig durft vertreeden,
Wat dolheid gaat u aan? waant gij dan al de magt
Van 't gansche waereldrond geheel te zijn ontwasfen?
De Heer te wezen van al 't menschelijk geslacht,
De dwingende Oppervoogd op de ongemeeten plasfen?
Dit hoed', dit keere God, dit keer' hij door den moed
Van Helden, als die korts bij 't Doggerzand u leerden,
Hoe zij zijn afgestamd van eerlijk Hollands bloed,
En hunner Vadren roem en deugden nooit onteerden.
Wat hebben daar uw waan en overmagt verricht?
Gij kwaamt, als naar gewoonte, op onze kielen storten;
De roof- en plonderzucht brandde u weêr in 't gezicht:
Maar schandlijk zaagt gij u de havixsklauwen korten:

Gij

Gij droopt, voor wind en stroom, naar uwe kusten door.
 Zo sluipt een schuwe wolf, ter schaapskooi ingedrongen,
 Druipstaertende te rug langs 't aangefloopen spoor,
 Wanneer de herder, met zijn' staf, hem heeft besprongen.
 Gaa, PARKER, gaa nu heen, vertel uw' landgenoot,
 Hoe gij 't geschaapen vindt bij Neêrlands Waterhelden,
 Wat hoogen toon men zong op hunne kleene vloot,
 En welke paalen zij aan uw verwaardheid stelden;
 Vertel hoe ze al uw magt trotseerden, onder 't slaan,
 Hoe zij beleid en moed met krijgsmans eere paarden,
 En, toen gij langer niet in 't vechterk kost bestaan,
 U met een leeuwenog, op uwe vlucht, nastaarden.
 De krijg is altijd barsch, onmenschlijk, wreed en hard;
 Ziju beste vrucht bestaat in dooden en vernielen:
 Maar op den trotschen kop van hem, die ieder tart,
 Rust vroeg of laat de wraak der omgebragte zielen.
 Dit edel denkbeeld was de grond van onzen moed,
 En deeze de oorzaak dat uw magt u niets kon baaten:
 De Vlooteling, om al uw wanbedrijf verwoed,
 Zwoer u te zullen slaan of strijdbaar 't lijf te laaten.
 Zie daar de vruchten van 't afgrijslijk Britsch bedrijf;
 Zie daar het schoon gevolg, om Roovers met laurierën,
 Gelijk men RODNEY deed (†k zwijg de eer aan's Roovers wijf †)
 Ter schending aller deugd, 't melaatsche hoofd te sieren.

Waan

† Men leeze in alle Couranten van dien tijd het Compliment van den Koning aan Mevrouw Rodney, wegens het heldensuk, door haar' Gemaal op St. Eustatius bedreeven.

Waan echter, PARKER, niet dat al dit woest bestaan
 Hier Helden teelde; neen; men is hier Held gebooren;
 Die snoodheid blies alleen 't bedolven vuur hier aan,
 Dat vuur, welks vlam of rook den Brit nog zal doen smooren;
 Of hem, voor 't allerminst, den opgestookten nek
 Doen nederbuigen, na ons taai en dapper vechten.
 Zo snoer' men, eens vooral, den winderigen bek,
 Die altijd snorkte van gedroomde waterrechten.

'k Beken, de krijgskans is nog ligter, dan de wind;
 En 't geen gebeuren zal is nooit vooruit te melden:

Maar waar de oprechtheid zich zo grof beledigd vindt,
 Waar 't Land doorzaaid is met door deugd beproefde Helden,
 Waar zo veel Vaders zijn gezeten in den Raad,
 Die met het grievendst wee hun burgers zien geplonderd,
 Zich zelv' veracht, gehoond, gescholden en gesmaad,
 Daar zijn de regels van de krijgskans uitgezonderd;

Want schoon ge, o Brit! in 't eerst, door al uw overmagt
 Mogt triumpheeren, 't zal, geloof me, u weinig baaten,
 De Leeuw van Holland werd welmeer in 't naauw gebragt,
 Maar heeft den prooi, dien hij vervolgde, nooit verlaaten.

Die Leeuw, te lang gefard, zal u, na iedre wond,
 Met des te feller woede, en, meer dan ooit verbolgen,
 In 't vreesfelijkt geluid, op uwen eigen grond,
 Gelijk hij meermaals deed, aanranden en vervolgen.

O P D E N
B A T A V I E R ;

TER GELEGENHEID VAN DEN ZEESLAG, TUSSCHEN
DE HOLLANDERS EN ENGELSCHEN, VOORGE-
VALLEN BIJ DOGGERSBANK, OP DEN
5den VAN AUGUSTUS, 1781.

Hoe zeer de wreedgeaarte Nijd,
Haar scherpgepitste tanden slijt,
Met aan den ouden roem des Bataviers te knaagen;
Dees wakkre Held bezwijkt toch niet,
Maar lijdt het nijpendste verdriet,
En tart de felste slagen.

Met zijnen aangeboren moed,
Waagt hij voor Vrijheid lijf en goed,
Waarvan wij blijken zien in 's Lands historiebladen:
Hoe prijken, waar wij de oogen slaan,
Aldaar alöm de heldendaên
Van Batoos braave Vadren.

Van ouds reeds gaf de Batavier
Aan Romes grootheid kragt en zwier,
En was altoos het puik van 's keizers legerbenden;
Hij was der vorsten lijftrauwant;
En nimmer zag men hem den band
Der zuivre vriendschapp' s'chen den.

Wanneer in later tijd die Held
 In slaafsche ketens wierd gekneld,
 Door 's Graaven knevelarij, ontzag hij geen gevaaren,
 Maar schudde 't juk kloekmoedig af,
 En streed, tot aan den rand van 't graf,
 Voor haardsteên en altaren.

De wreedheid van den Kastiljaan
 Kon Neêrlands moed nooit neder slaan,
 Maar deed nog meer en meer zijn waare grootheid groeien;
 Tot zelfs de Spaansche dwingeland
 De Vrijheid, tot zijn spijt en schand,
 In dit gewest deed bloeijen.

o Gulden Vrijheid! dierbaar goed!
 Gevestigd in Bataviesch bloed,
 Door u heeft Leeuwendaal in luister toegenomen;
 Uw invloed riep den handel in,
 En voerde de achtbre koopvorstin
 Ten troon', aan Neêrlands stroomen.

Toen poogde 't nijdige Albion
 Der Belgen rijke welvaartbron
 Te stoppen, door 't geweld van zijn dolzinnig woeden;
 Het viel hun Helden eerloos aan,
 En dacht hun krijgsmagt neêrteslaan,
 Eer zij dit zelfs vermoedden.

Maar neen, ontzinde en norsche Brit!
 Gij miste uw godvergeeten wit;
 Het moedig Leeuwendaal had dappere Baraven:
 DE RUITER, met zijn' wakkren stoet,
 Geteeld uit Neêrlandsch heldenbloed,
 Kon deeze waarheid staaven.

't Is waar, die Braaven zijn niet meer,
 Maar op het edel bed van eer',
 Uit waare liefde en zucht voor 't Vaderland, gestorven:
 Dan ZOUTMAN, in gelijken nood',
 Heeft, in het aanzien van den dood,
 Geen' minder roem verworven.

Hij streed, met zijne Heldenrij,
 Kloekmoedig voor de koopvaardij;
 Zijn donderend kanon deed trotschen PARKER zwichten.
 Hoe schets ik best dit grootsch tafreel?
 Maar zacht . . . 'k laat eedler dichtpenseel
 Voor mij die taak verrichten.

Vaar rustig voort, o Batavier!
 Pluk eerlaurier op eerlaurier;
 Uw Leeuw krull' maan en staart, en toon' zijn sterke tanden.
 Strijd wakker op het pekerveld,
 Opdat ge uw' ouden roem herstelt,
 Tot heil der Zeven Landen.

O P D E N
ROEMRUCHTIGEN ZEESLAG
V A N D E N
S C H O U T B I J N A C H T
Z O U T M A N,
T E G E N D E N V I C E - A D M I R A A L
P A R K E R,
O P D E N V I J F D E N D E R O O G S T M A A N D E , 1 7 8 1 .

Triömf! iö! triömf! wij hebben overwonnen!

Der Batavieren roem is heinde en veer verbreid!

Nu zing ik blij te moé: „de God der legerschaaren

„ Is Neêrlands God; hij ziet zijn volk goedgunstig aan!

De fiere Brit, te stout op sterker oorlogskielen,

Bezwoer den ondergang van Hollands kleene vloot,

Maar moest, na 't heetst gevecht, zijn heil in 't vlugten zoeken,

En week beschaamd te rug, ondanks zijne overmagt.

Mijn

Mijn Vaderland, welëer vermaard door dapper strijden,
 Hervat den ouden moed, en kweekt nog helden aan.
 Held ZOUTMAN, aan het hoofd van uitgeleezen knaapen,
 Vreest PARKER niet; geen vuur, geen staal, geen moordgeweer
 Van erger soort, geen drom van Britsche zeekasteelen
 Verwekken angst bij hem: de Belg, in God gesterkt,
 Staat pal, verwint, en wordt gekroond met eerlaurieren.
 Elk prijze deezen Held, en danke 's Heeren naam.
 God zelf is met zijn volk ten strijdperke ingetoogen;
 Hij was dier Braaven schild; hem komt de glorie toe!
 Wij smeeken zijne hulp; wij blijven op hem hoopen,
 Hoe trotsch, hoe boos, hoe sterk de Brit ook weezen moog'.

LEYDEN,
 1781.

SYBR. HERINGA.
 L. H. Stud.

WELKOMSTGROET

A A N

N E D E R L A N D S

Z E E H E L D E N ,

BIJ HUNNE TERUGKOMST UIT DEN ZEESLAG VAN
DEN 5den DER OOGSTMAANDE,

MDCCLXXXI.

Wees welkom, braave Heldendrom!

Wees welkom op de reê!

Gij keert dus glorierijk weêrom,

En brengt laurieren meê.

De Nijd, die steeds, met overmoed,

Uw welvaart heeft besnoeid,

Zag hier dat Neêrlands heldenbloed

Nog door uwe aders vloeit.

De wanhoop schoot, met moordgeweer,

Op uwe vrije vloot;

Doch gij gingt haar vol moeds te keer,

Met Hollandsch kruut en lood.

Verschrikt door 't donderend gebral

Van uw gevreesd kanon,

Vlood zij, schoon grooter in getal,

Te rug naar Albion.

Wat vreugd! gij hielt onwrikbaar stand!

Men vlechte, uw deugd' ten loon',

o Helden van ons Vaderland!

Eene onverwelkbre kroon.

Behoudt dit spoor, bewijst dat gij

Voor de eer' der Vrijheid strijdt;

En toomt der Britten dwinglandij,

Hoe fel 't die roovren spijt!

Zoo worde uw lof, door de eeuwen heen,

Bij 't Nageslacht vermeld,

En u een graf van marmersteen

Ter rustplaats' toegesteld.

Juicht Belgen! nu is 't juichenstijd;

't Is God, die u behoedt,

Die met u is, en voor u strijdt,

En u verwinnen doet.

DELFT,

1781.

C. WEBBERS.

O P

ZIJNE EXCELLENTIE

JOHAN ARNOLD

Z O U T M A N ,

VICE-ADMIRAAL VAN HOLLAND

EN WESTVRIESLAND.

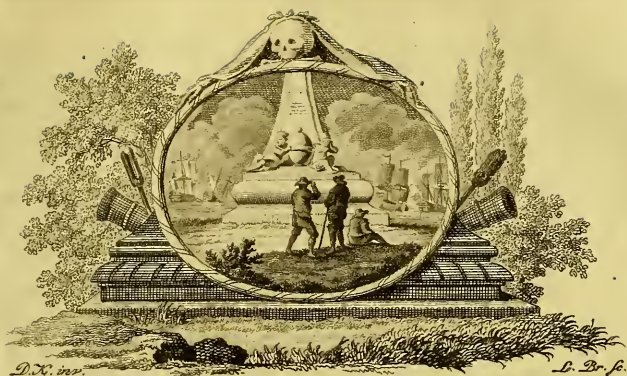
De Deugd, die van den mensch een' trouwen burger maakt,
De Trouw, die voor 't behoud der vrijheid zorgt en waakt,
De Vrijheid, die haar' vriend' de dwinglandij doet vloeken,
De Britsche Dwinglandij, die Batoos val durft zoeken,
Ontgloeiden ZOUTMANS borst in edlen toorne en moed,
Hij, door den Batavier als Schoutbijnacht begroet,
Streeft zeewaards. Doggersbank getuigt zijn roemrijk strijden;
Zij zag hem Hollands vlag van Englands hoon' bevrijden.
Hij keert, de Vrijheid juicht, siert hem met Eermetaal,
En schenkt haer' dappren Zoon' den rang van Admiraal!

ROTTERDAM,

1781.

DAVID VAN STOLK.

ROUW

R O U W K L A G T,

OVER DEN DOOD VAN

DEN SCHOUTBIJNACHT

WOLTER JAN GERRIT,

BARON BENTINCK.

Zo ligt ge, o BENTINCK! dan, in 't edelste uwer dagen,
 Tot smert van al wat deugd of braafheid kon behaagen,
 Te jammerlijk ontzield! elk weent, en zucht: „ De Held,
 „ De wakkre BENTINCK, och!.. och! BENTINCK ligt geveld.”
 Uw heldenkinders, roodbekreeten, zuchten allen:
 „ Och! Vader BENTINCK, och!.. och! BENTINCK is gevallen!”
 Ja, de achtbre Waterraad, terwijl hij 't rouwig oog,
 Met onderwerping, richt naar 's hemels breeden boog,

Klaagt,

Klaagt, met een droeve stem, en bij het traanenleeken :
 „Och! BENTINCK! gij zijt ons, helaas! te vroeg ontweeken!”
 O Onverbiddre dood! die geen verdiensten kent,
 En veeltijds 't eerst uw zeis naar 't dierbaarst leven wendt,
 Doorwondde ge ooit de ziel der beste Landgenooten,
 't Was toen gij deezen Held ter neder hebt gefchooten;
 't Was toen gij, met één' slag, volmaakte krijgsmansdeugd
 En kloekheid en beleid vermoord hebt, in 's Mans jeugd!
 Hoe straalde 't heldenvuur uit die doordringende oogen!
 Wat al voorzichtigheid, wat teder mededoogen!
 Wat trekken speelden 't meest in 't mannelijk gelaat,
 Die van een' Staatsman, of den dappersten Soldaat?
 Daar zo veel glans van deugd, in zulk een achtbaar wezen,
 Daar zoveel menschlijkheid, bij fierheid, was te leezen,
 Had ieder, in een' man van zo veel levenskracht,
 Een' tweeden RUITER voor het Vaderland verwacht.
 Dan, och! op welk een riet vertrouwen wufte menschen!
 Een enkel oogenblik verijdelde al hun wenschen!
 O BENTINCK! afgestamd van aadlijk heldenbloed,
 Doch hoogst veradeld door uw' eigen heldenmoed,
 Wie schetst thans uw geluk; daar gij, als uit de baareti,
 Op wicken uwer deugd, ten hemel zijt gevaaren!
 Wat mensch, die de ordening der Opperwijsheid ziet,
 Wier liefde wil dat elk haar milde gunst geniet,

Zal 't niet voor glorieijk in eenen Krijgsheld achten,
 Een volk te wederstaan, dat, onder 't woest verkrachten
 Dier heilzaame orde, waant dat alles hem behoort,
 En, op dien valschen grond, vast plundert, rooft en moordt,
 't Gebruik des Oceaans, zo vrij naar 's Hemels wetten,
 Der gansche waereld zo vermetel wil beletten!
 Gij hebt aan 's Hoogsten wil en wit, o Held! voldaan,
 Zijn wijze schikking, naar vermoogen, voorgestaan:
 Dit doet u, na uw' dood, in eeuwige eere leeven,
 En zal den Batavier een blinkend voorbeeld geeven.
 Maar 't geen gansch Nederland tot in den boezem smart,
 Uw Medehelden grieft tot in het diepst van 't hart,
 Is dat ge uw dapperheid, en haar gewenschte vruchten,
 Daar gij den schuwen Brit voor uw kanon deedt vluchten,
 Zo kort hebt overleefd, en dat we ons zien beroofd
 Van 't dierbaar heil, dat ons uw kloekheid had beloofd.
 Klaagde eens Antonides om zijn' De Haas, voor deezen;
 En schetste hij dien held als hemelwaards gereezen,
 Om wraak te vordren van het duldeloos bestaan
 Der Britten, die den klaauw aan 't zeerecht durfden slaan;
 Wie weet of ook mijn Held dus niet is opgevaaren,
 Ter vordering van wraak omtrent die Zeebarbaaren!
 Dan, zo 't besluit des Raads, die op verdiensten let,
 Den lauwerkrans op 't hoofd der waare braafheid zet,

Iets toebrenge, dat uw' lof, o BENTINCK! kan bewijzen,
 Tot welk een' hoogen trap moet dan uwe eer niet rijzen!
 Daar gij den Vlagmans rang, schoon stervende, ten loon
 Van uwe deugd, ontvingt. Maar met wat eedler kroon,
 Met hoeveel grooter eer werdt gij van God beschonken,
 Daar gij thans in den rei der Engelen moogt pronken,
 In éénen rang met TROMP en RUITER zijt gesteld,
 En, naast hun zij' geplaatst, nu schittert als een Held!
 Mij dunkt, ik hoor u reeds, door all' de hemelstreeken,
 Bijzonder tegens hen, van 's vijands moedwil spreken,
 En hoe hij, flinksch en snood, de koopvaardij besprong,
 En naar de heerschappij der zee, als eertijds, dong;
 Terwijl ge ook roem draagt op den krijgstriömf der Helden,
 Die 't leven, nevens u, stout in de waagschaal stelden,
 Om eens hun Vaderland van overlást te ontslaan,
 Waaraan het, zonder schuld, zo lang ten doel moest staan.
 Mij dunkt, ik hoor uw' wensch hun dus in de ooren dringen:
 „o Gij! die 's vijands vloot, met kleiner, kost bedwingen,
 „En, door uw dapperheid en wonderbaaren moed,
 „Op de omgeboogen Speer den afgezakten Hoed
 „Der Vrijheid hebt hersteld, gelijke magt in 't strijden
 „Wreeke eens al 't onrecht, dat ons de overmagt deed lijden!
 „Zo moog' de woeste Brit, hoe trotsch en wreed van aart,
 „Eens hulde leeren doen aan uw kanon en zwaard!

„ Zo

„Zo moog' hij, in het eind', door slag op slag bezweeken,
 „Den vrede, dien hij schond, nog van uw handen smeeken!
 „Zo groete ik u hier eens, na zoveel dienst en deugd,
 „Als deelgenooten van mijne onuitspreekbre vreugd!”

AMSTERDAM,
 1781.

FRANÇOIS LENTFRINCK.

G R A F S C H R I F T.

Staer, vrije Batavier! eerbiedig op dit graf,
 En ga 'er nooit dan met een kille ontroering' af;
 Hier sluimert BENTINCK, die uw regten heeft gewroken,
 En 't schimpen op uw roem, in ijzren tael', weêrspoken,
 Ja, in het strijden met den Brit, om 't zeegebied,
 Voor 't lieve Vaderland, het leven waagde en liet,
 Nogthans niet voor zijn hand den zegepalm mogt plukken.
 Nu voelt de Held zich in de RUITERS armen drukken;
 Nu zegepraelt hij in het hemelheldenrijk;
 Met Hollands Admirael, in 't sterven hem gelijk;
 Hij leeft in ijders hart'! Eer zij dees zerk versleten,
 O BENTINCK! eer we uw' naem en edlen dood vergeten.

ROTTERDAM,
 1781.

J. P. VAN HEEL.

D. M. *

GUALTHERI. JANI. GERARDI.
 BARONIS. DE. BENTINCK.
 CUI.
 POSTQUAM.
 SUPER. CANINA. SYRTE.
 PRIMI. CERTAMINIS. RUDIMENTO.
 EGREGIUM. BATAVI. HONORIS. VINDICEM.
 COMMERCII. ET. MARIS. LIBERI. ADVERTOREM.
 ANGLORUM. TERROREM.
 SESE. PROMISERAT.
 VICTORIAE. FRUCTUM.
 PATRIAE. SPES. TANTAS.
 ADVERSUM. VULNUS.
 PRÆCEPIT.
 TRANSISALANIAE. ORDINES. P.
 OBIIT. ANNO. EXORTAE. SALUTIS. CIDIICCLXXXI. DIE. XXIII AUG.

Hunc quoque, quem calcas, heroibus adde, viator,
 Qui bene pro patria non timere mori.

Hic generis praelustre decus BENTINCKIUS augens
 Occisus victo victor ab hoste jacet.

Qui, Zoutmannaeis Batavo plaudente triumphis,
 Funere turbavit gaudia iusta suo.

At bene, quod Proceres quidquid de corpore restat
 Non inhonorata fede latere finunt;

Ut, quae femidei cunabula jactat alumni,
 Et jactet cineres Ifalis ora suos.

J. H. HOEUFFT.

* Destinatae erant hae inscriptiones monumento, defuncti Manibus aere publico erigendo, quem honorem, dum rogatur lex, ante latam gens BENTINCKIA recusavit.

TER GEDACHTENISSE*
 VAN
 WOLTER JAN GERRIT, BARON BENTINCK,
 WIEN,
 NADAT HIJ,
 DOOR DE EERSTELINGEN ZIJNER KRIJGSHAFTIGHEID
 IN DEN ZEESLAG OP DOGGERSBANK,
 EENEN TREFFELIJKEN VERDEEDIGER DER BATAVISCH EERE,
 EENEN VERZEKERAER DES HANDELS EN DER VRIJE ZEE,
 EENEN SCHRIK DER BRITTEN,
 VAN ZICH HADDE DOEN VERWACHTEN,
 EENE WEDERSPOEDIGE WOND
 VAN DE VRUCHTEN DER ZEGE,
 'T VADERLAND VAN ZOO SCHOONE HOOP',
 VERSTOKEN HEEFT,
 HEBBEN DE STATEN VAN OVERIJSEL DIT EEREGRAF DOEN STELLEN.
 HIJ IS OVERLEDEN OP DEN 23sten DER OOGSTMAENDE,
 DES JAËRS ONZES HEEREN 1781.

Stel hem, wiens grafgewelf ge, o Wandelaer! betreedt,
 Bij 't heldental, bereid voor 't Vaderland te sterven;
 Hier sluimert BENTINCK, die zich trouw en roemrijk kweet,
 En zijn aloud geslacht' meer luisters deed verwerven.
 Deze Overwinnaer werd door 't vlugtend heir geveld,
 Toen Zoutman op den Brit den zeetriömf behaalde.
 Hoe vond zich 't juichend hart des Bataviers ontsteld,
 Wanneer het doodsgerucht den vreugdegalm bepaelde!
 's Lands Vaders deden hier, voor 't afgefolterd lijk
 Van dien vergoden Held, eene achtbre rustplaats sichten;
 Ten einde ook de Ysfel, trotsch op 's Mans geboortewijk,
 Bij de asch diens Voedsterlings zijne eerbied moog' verrichten.

Naer het Latijn van den Heer
 Mr. J. H. HOEUFFT.

P. LEUTER.

* Deze opschriften waren ontworpen voor een gedenkteecken, op 's Lands kosten,
 ter nagedachtenisfe van BENTINCK opgerichten, voor welke eer de Hoog Wel Geb.
 Vrouwen Weduwe en Moeder van den Overleden, eer het voorstel in een besluit bij
 de Staten van Overijsel was veranderd, bedankt hebben.

D. M.

STRENUISSIMI HEROIS

G. J. G. BENTINCKII,

PRO PATRIA EXTINGTI X KAL. VITIL

CIDIOCCCLXXXI.

Siste gradum, Patriæ quicunque accensus amore,
Exeris in viso libera colla jugo.

Stemmatis antiqui decus, hac BENTINCKIUS urna
Clauditur, heu! cunctis flebilis ille bonis.

Hic, nova virtutis monstrans documenta Batavæ,
Hostili victor tactus ab igne cadit.

Anglorum at turpi facinus gens clade piarunt,
Egregii nec mors fletur inulta Viri.

Sic tamen & fero exemplum memorabile sæclo,
Et sit vindictæ nobile calcar! Abi.

P. H. MARRON.

TER GEDACHTENISSE

VAN DEN DAPPEREN HELD

W. J. G. BENTINCK,

VOOR HET VADERLAND GESTORVEN

OP DEN 23sten DER OOGSTMAENDE 1781.

Sta, Wandelaer, die 't heil van 't Vaderland waerdeert,
En van uw' vrijen hals' het haetlijk dwangjuk weert;
De brave BENTINCK, uit een' achtbren stamm' gesproten,
Ligt hier, van elk betreurd, in 't grafgewelf besloten.
Hij toonde een nieuwe proef van Neêrlands krijgsbestuur,
En stierf, in zegeprael', door 's vijands eerloos vuur:
Nu staet zijn dapperheid in 't dankbre hart' geschreven.
Maer deedt ge, o Albion! dien Held ontijdig sneven,
Deze euveldaed wordt door uw nederlaeg geboet,
En Batoos weenend kroost straft reeds uw' wrevelmoed.
's Mansdood zal 't jongst geslacht' ter edle wraekspoor' strekken?
Befchouwer van dit graf, wil met die hoop' vertrekken.

Naer het Latijn van den Heer
P. H. MARRON.

P. LEUTER.

TER GEDACHTENISSE
VAN DEN GESNEUVELDEN
Z E E H E L D,
WOLTER JAN GERRIT,
BARON BENTINCK.

Wien trof uw speer, ontmenschte dood!
Vernielster van het sterflijk leven!
Wat slag deed mijnen Landgenoot,
Wat schouwspel Neêrlands Vaders beven!
Hebt gij, door uwe stalen vuist,
Held BENTINCKS edle borst vergruisd?
Moest hij, door 't moordtuig van dolzinnige barbaren,
Tot ons hartgrievend leed,
Daer hij, op Nereus vloed, voor regt en vrijheid streed,
Het bloedige offer zijn voor Hollands waterscharen!

o Ja!

o Ja! die Held, door Mavors opgevoed,
 Stond pal, in 't dondren der kartouwen:
 Zijn moed geleek een' leeuwenmoed:

Hij brandde om'theilrijk eind'des scherpenstrijdsteaenschouwen.

„ Mijn Zoons, (dus luidt zijn heldentael)

„ Strijdt, strijdt, om de eer der zegeprael';

„ Laet u geen'trotschen Brit in slaeffsche boeijen kluistren;

„ Bataven, valt, valt moedig aen;

„ Tracht nooit uw' fieren roem te ontluistren:

„ Dit zij uw vast besluit — Verwinnen of vergaen! —

Ja, Belgen, gij zult zegevieren! —

Dan ach! daer snort een gonzend lood!

'k Zie moord en dood de dolken zwieren:

Wie bergt mijn helden in dien nood! —

Daer stort de dappre BENTINCK neder!

Hij leeft, maer doodelijk gewond:

De vloot keert overwinnend weder:

De Brave aenschouwt het nog, — maer sterft op de eerespond-

Menschlievendheid stort zilte tranen:

Het vaderlandsche hart schreit bloed:

Wiens teedre ziel kan zich van bittere droefheid spanen!

Is dit de loon voor mannenmoed'? —

Wie moet nu, op dit treffend sterven,
Geen vreugd, geen regt genoegen derven? —

Dan, edle BENTINCK, schoon uw lijk
In 't sombre grafhol neêr moog' dalen,

Uw geest zal, in der englenwijk',
Met des te rijker glorie pralen:

Reeds heet een serafijnendrom,

In 't juichend hof, u wellekom:

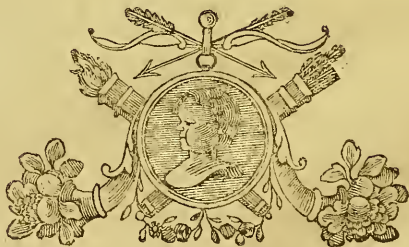
Daer loont men heldendeugd! — daer zult gij eeuwig leven!

Hier blijft uw groote naem in 't dankbre hart' geschreven.

SCHIEDAM,

1781.

GOZEWIJN JAN LONCO.

OP DEN DOOD

VAN DEN DAPPEREN ZEEHELD

WOLTER JAN GERRIT,
BARON BENTINCK.

De Glorie van zijne eeuw en adelijken Stam,
De braave BENTINCK sprak, en streed in vuur en vlam,
Met dreunende oorlogstaal, voor 's Lands geschonden rechten,
En liep te zeer in 't oog voor 's Vijands gonzend lood,
Maar week of ruste niet, in 't aanzien van den dood,
Tot hij, hoe diep gewond, de zege ook mogt bevechten.
Pas welkomt de Ystad hem, als haar' geliefden Held,
Of ziet hem, t' einde kragt, voor eeuwig neêrgeveld;
En, schreiend, roept zij wraak, om 't pand, door haar verlooren.
Beef, woedend Albion! voor Neêrlands Heldenstoet,
Die deze wraakkreet zal doen dondren in uwe ooren,
Om recht te vorderen voor 's Mans vergooten bloed,
Wiens Deugd, veel meer dan al de glorie, hem beschooren,
Zijn' Naam vereeuwigt in elk vaderlandsch gemoed.

AMSTERDAM,
1781.

JAN JORDENS.

TER GEDACHTENISSE

VAN DEN DOORLUCHTIGEN ZEEHELD

WOLTER JAN GERRIT,
BARON BENTINCK.

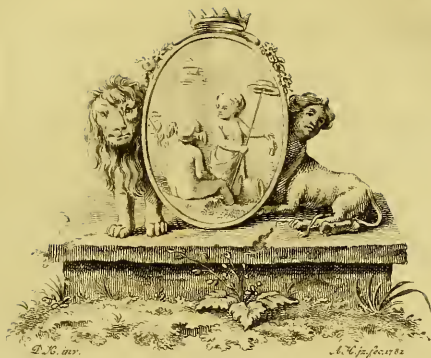
Zo sterft dan BENTINCK aan zijn wonde op 't ledekant!
Hoe treurt om zijn verlies 't verloste Vaderland!
Hoe zucht de Koopvaardij bij 't lijk van haar' beschermmer!
Komt, Kunstenaaren, houwt 's Mans naam in duurzaam marmer,
Vertoont 's Lands kleene vloot, en zet in 't flauw verschiet
Den Britschen Waterwolf, daar hij voor BENTINCK vliedt,
Die, tredende in het spoor der *Trompen* en *de Ruiters*,
Zijn' naam ontzaglijk maakte in 't oog des zeevrijbuiters;
Verbeeldt hem levensgrootte in 't marmer, met zijn' staf,
En zet dees lettren op 's Mans dierbaar heldengraf:
„ Hier rust de Vader van zijn dappre Scheepsgenooten,
„ De Roem van zijnen Stam, de Schrik der Britsche vlooten,
„ De Liefde van zijn volk, meêwaarig en vol moed:
„ Wij zien zijn trouw voor 't Land verzegeld met zijn bloed.”

AMSTERDAM,

1782.

W. KAMP.

VREUG.

VREUGDEGALM,

V O O R

DEN WELEDELEN GROOTACHTBAREN HEERE

M. E. DE VRIJ TEMMINCK,

OP DESZELFS 81sten VERJAERDAG,

DEN 22sten VAN OCTOBER, 1731.

Roem van Amstels Burgervadren!

TEMMINCK, eer der Maetschappij!

Gun dat we u eerbiedig nadren,

En welmeenend, vrij en blij,

Juichen met uwe Amstellaren,

Op dees' heugchelyken stond:

TEMMINCK zal dees' dag verjaren!

Hoe spreidt zich dees maer in 't rond!

Beek-

Beek- en Vliet- en Stroomnajaden
 Steken 't hoofd ter golven uit!
 Zie hoe zij zich dartlend baden,
 Onder 't vrolijk feestgeluid.
 Hoor hoe zij heur stemmen paren,
 Langs de kristallijnen baen.
 TEMMINCK *zal dees' dag verjaren*;
 Dus heft ijder beutlings aen,

All' de statige Ygodinnen
 Luistren hoe de Stroomnimf juicht:
 „Wie moet TEMMINCK niet beminnen,
 „Van wiens lof elks mond getuigt?“
 Daer zij dobbren op de baren,
 Galmen zij den Amstel toe:
 TEMMINCK *zal dees' dag verjaren!*
 Hoe is de Ygod blij te moê!

Dit geluid vliegt, langs de velden,
 In het volkrijke Amsterdam,
 Waer de Stedelingen melden
 Wat hun luistrend oor vernam.
 In dit heil der Burgerscharen,
 Roepen Ouderdom en Jeugd:
Vader TEMMINCK zal verjaren!
 Al de stad is enkel vreugd!

Welk een kroon voor de achtbre Grijsheid!

Hij, bij 't waerdig volk geächt,
Vindt zijn' loon voor deugd en wijsheid.

Welk een eer bij 't nageflacht!
Ja! dus rijst de roem diens Braven!
Maer wat lieflijk aengezigt?
Wijkt te rug, verachte slaven!
Vrijheidmin treedt hier in 't licht.

Ja, zij nadert onbedwongen,
Met een' lauwer in heur hand:
'k Hoor haer' lof op duizend tongen:
Hier, hier is haer Vaderland!
Voorspoed volgt op hare schreden,
Naer 't hoogachtbre raedsgebouw?
Vrijheidzoon! verzelt haer treden!
Amstelaerds zij loont uw trouw!

Elk moet van dit heil getuigen.
Daer treedt zij ter raedzale in,
Waer zich de achtbre Vaders buigen
Voor hun dierbre hartvriendin.
Zij bemint de trouw dier Vaden!
Maer de Vrijheidsliefde wenkt!
Welk een filte! . . . Zie haer nadren;
Zie wien zij den lauwer schenkt.

- „ TEMMINCK, oudste mijner Zonen,
 (Dus spreekt zij den Grijsaert aen)
- „ Laet ons uwen schedel kroonen
 „ Met dees frische lauwerblaên.
- „ Ijder moet uw deugd vergelden;
 „ Zij stond in den noodstorm pal;
 „ En verwekt, o roem der Helden!
 „ Thans een blij triumfgeschal!
- „ Hoor de stem der burgren reijen;
 „ Langs den boord van 't slooprijck Y,
 „ Uwen lof alöm verbreiën,
 „ Op 't geklos van 't stroomgetij.
- „ Zie hoe ze allen op u staren:
 „ Gij, gij zijt hun oogelij.
- „ *Vader TEMMINCK zal verjaren!*
 „ Kan 'er grooter blijdschap zijn?
- „ Vader TEMMINCK, die hun zorgen
 „ Op onwrikbre schouders droegt,
 „ In den avond en den morgen
 „ Voor hun aller welvaert zwoegt,
 „ Hoedt de Staetshulk voor het stranden,
 „ Daer gij Gijsbrechts stad bestuurt,
 „ En op 't heil der Nederlanden
 „ Met vooruitziende oogen tuurt.

- „ Jonger Telgen! achtbre Raden!
 „ Amstels Oudsten, hier vergaerd,
 „ Gij betoonde ons, door uw daden,
 „ Dat ge ook Zoons der Vrijheid waert.
 „ 'k Zal dan uwen roem verhoogen;
 „ 't Volk eert, in mijn' oudsten Zoon,
 „ Ook uw deugd en ijvrig poogen;
 „ 't Vlecht u mede eene cerekroon.

- „ Vrijheidminnaers! dierbre Spruiten!
 (Dus spreekt ze Amstels burgers aen)
 „ 't Zal uw vrolijkheid niet stuiten,
 „ Dat uw Vaders zich beraên
 „ Wat tot heil des Lands kan strekken,
 „ 'k Blijf, op hunnen wenk, u bij.
 „ Laet het u tot blijdschap wekken,
 „ Dat ik hun mijn' invloed wij'.

Hoor nu 't praelgewelf weêrgalmen

Van der Braven feestgeschal,
 Eereklanken, vreugdepfalmen,
 Vrijheidzangen, hemelval!

't Volk heft aen op hooger toonen,

Daer 't het stadspaleis verlaet:

- „ Vrijheid, die bij ons blijft wonen,
 „ Vest heur' zetel in den Raed!

Al de schaer, verrukt dóór blijheid,
 Roept elkandren juichend toe:
„ 't Raedhuis is 't paleis der Vrijheid;
 „ Dat het haer altoos behoê!
„ Grijze Vader TEMMINCK leve,
 „ Door den voorspoed steeds gekuscht,
„ Dat hij niet dan spade sneve,
 „ Hij ons aller heul en lust.

Dus viert elk dit blij verjaren;
 'Dus roemt elk des Grijsäerts deugd.
Laten we onze wenschen paren
 Met de schelle stemm' der vreugd':
Leef, Grootachtbre Burgervader!
 Leef, o Amstels dierbaer pand!
Zijt der burgren troost en rader!
 Leef tot heil van 't Vaderland!

ROTTERDAM,
1781.

D. ERKELENS.

B I J S C H R I F T

ONDER DE BEELDTENIS VAN DEN
WELEDELEN GROOTAUGHTBAAREN HEERE
H E N R I K H O O F D , D A N I E L S Z .

REGEEREND BURGEMEESTER DER STAD AMSTERDAM, ENZ. ENZ.

De Griek mogt Phocion, de zuil van zijnen Raad,
Met averechtſchen dank voor trouwe dienſten loonen;
Dees Hoofd zal, om zijn trouw, betoond aan onzen Staat,
Nog lang in 't dankbaar hart der Batavieren wonen.
Geen vrees voor 't Britsch geweld verbluſte zijnen moed;
Zijn Hollandsch hart zwoer bij VRIJ SCHIP, VRIJ VOLK, VRIJ GOED.

AMSTERDAM,
1782.

FRANÇOIS LENTFRINCK.

O P D E

B E E L D T E N I S

VAN DEN RIDDER VAN

K I N S B E R G E N .

Zie hier de Beeldtenis van een' regtſchappen Held,
Door Ruslands Rijksvorſtin ten adelſtand' verheven;
Daar Hollands vrije Maagd hem 't zwaard in handen ſtelt,
't Manhaftige gelaat doet laffe trotschheid beven!
Getuigt dit Turk en Brit! 't Euxijnsche pekelveld
Kan van 's Mans dapperheid het tréflijkſt voorbeeld geven;
Terwijl de Doggersbank des Ridders glorie meldt.
KINSBERGENS heldendeugd doet hem onſterflijk leven!

ROTTERDAM,
1781.

DAVID VAN STOLK.

L

DE WARE HELDENDEÜGD,
GEBLEKEN IN HET GEDRAG
VAN DEN SCHOUTBIJNACHT
WILLEM CRUL,
DE KAPITEINEN
VOLBERGEN, MELVILL,
EN
OORTHUIS,
EN DEN KOMMANDEUR
JANSEN.

Zijn 't helden, die, door moed noch reden,
Maar door geluk en overmagt
Voor vrije volken ketens smeden,
Tot hoon van 't menschelijk geslacht?

Neen, heldendeugd doet edler daden;
Moed, menschenliefde en kloek beleid
Besturen hem, die, welberaden,
Als held zich lofsijk onderscheidt.

U, Dappren, voegt de naam van helden,
U, wie geen ramp vernedren kon,
Daar zich uwe oorlogsdeugd deed gelden,
Zelfs waar de Brit u overwon.

VOLBERGEN! die de vrije stranden
 Van 't Vaderland in vreê verliet,
 Gij moest uw trouwloos aan zien randen,
 Daar 't Britsch kanon uw kiel beschiet.

Kalais kan van uw daên getuigen:
 Uw moed neemt toe, bij 't krijgsggerucht;
 Gij keert hem, die u wil doen buigen,
 En slaat hem dapper op de vlugt.

Een ander waant meer uitterechten;
 Doch gij verdrijft hem andermaal.
 Zich dus kloekmoedig vrijtevechten
 Is meer dan eene zegepraal.

Alöm, op de ongemeten baren,
 Aan 't vuur der Britten blootgesteld,
 Trotseert gij vijand en gevaren,
 En zijt en blijft altoos een held.

Moet ge eens voor de overmagt bezwijken,
 Nog blijft gij groot in tegenspoed;
 De Warwik draagt de klaarste blijken
 Van uw' beproefden heldenmoed.

Wat wonderen mag Neêrland wachten
 Van u, in hooger ouderdom,
 Nu reeds, door 't ijvrigst plig:betrachten,
 Uw roem tot zulk een toppunt klom!

Gij, JANSSEN! dien 's lands glorie streelde,
 Gij toonde ook, toen ge, in slag op slag,
 't Gevaar met uwen Zeevoogd deelde,
 Wat deugd, met moed verëend, vermag.

Geen woede kon den Britten baten;
 't Verlies van uwe regtehand
 Deed u geenszins uw' post verlaten;
 Gij leefde en streedt voor 't Vaderland.

Dan ach! wat schepsmagt, welke vloten,
 Belaën met manschap en geweer!
 't Bederf van Neêrland wordt besloten,
 Gaan wij haar met geen kragt te keer.

Hoe wenden zij zich reeds naar 't westen!
 Eustatius (o heerlijk lot!)
 Uw val geeft all' uw' schat ten besten
 Aan RODNEY, 't hoofd van 't rooversrot.

De koopvloot, pas uw reede ontweken,
 Vervolgt hij, vlammeend op dien buit;
 Haar rijkdom kan zijn drift ontsteken:
 Zijn woën wordt slechts door CRUL gestuit:

Door CRUL, op plonderzucht verbolgen,
 Daar hij, in 't dreigende ongeval,
 De stoutste heldenspreuk wil volgen,
 En sterfen of verwinnen zal.

o Voorbeeld van wanhopend vechten! . . .

Hoe ongelijk is hier de kragt!

Roemt vrij, Bataven! op uw regten;

Bij u, o Brit! is de overmagt.

Reeds zien wij 't vruchtloos wederstreven.

Ach! CRUL! u trefte een heilloos lood!

Gij eindigt, dappre Held! uw leven

In eenen glorierijken dood.

Manmoedig hebt ge uw lot volstreden;

Uw deugd hield tot op 't uiterst' stand:

Wij eeren ze in uw laatste reden:

Strijdt, Braven! voor uw Vaderland.

Roem, Brit! uw schandlijk zegepralen;

Juich nu, bij 't lijk des grooten Mans;

Te lager zal uw hoogmoed dalen,

Verkeert in 't einde de oorlogskans.

De straf volgt boozen op de hielen,

o Vijand, onder vriendschapschijn!

Kweekt Nederland nog heldenzielen,

't Zal dan welhaast gewroken zijn.

Staaft, MELVILL! de eer der Batavieren:

Mag u, na ongelijken strijd,

Geen lauwer, als verwinnaar, sieren,

Genoeg dat gij hem waardig zijt.

'k Hoor, OORTHUIS! elk van u getuigen:
 Gij dwongt den vijand tot ontzag;
 Gij deedt het eerst dien trotsen buigen,
 En strijken voor der Statenvlag,

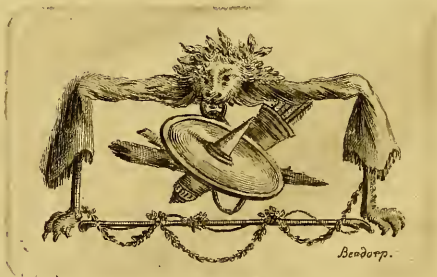
Dus hebt ge u, tot 's lands eer, gekwetent;
 Dit geeft verdrukte Vrijheid moed;
 Daar de Iber thans zijn' wrok vergetent,
 U juichend als verwinnaar groect.

Zoo doet ge u, brave Mannen! gelden.
 De Deugd heeft uw gedrag bestierd.
 U, Dappren! voegt de naam van helden,
 Het zij gij zwicht of zegeviert.

Wij roemen uw doorluchtig poogen.
 Heeft onze zang uwe eer verbreed,
 En perste uw lot een traan uit de oogen,
 Ken daarin Neêrlands dankbaarheid.

ROTTERDAM,
 1781.

AGNITA VAN DYCKE.

S P O O R
A E N D E H E L D E N
D E R

DOGGERSBANK,
BIJ DE UITDEELING DER
EERPENNINGEN,
OP DEN 3den VAN WINTERMAEND, 1781.

Wanneer een strijdbaer held, in 't oorlog opgewiegd,
Op 't schuimend zeenat, in gevarelijke togten,
Door oorlogsbliksemvuur en donderklooten vliegt,
En op des vijands magt de zege heeft bevochten;
Wanneer hij dan, met gul onthael,
Op 't statigst, wordt geleid in de achtbre gloriezael,
Moet dit zijn heldendeugd tot dubblen ijver sporen;
Dan wordt zijn krijgsmans hart bekend,
Zoo ver de blonde Apol de zonnepaerden ment;
Dan moet zijn rijke lof tot bei de polen gloren.

Wat schittrend eerbewijs wordt u, o Heldenstoet!
Ten loon' der dapperheid, door 's Vorsten hand geschonken!
Hoe mild vergeldt men thans uw' onverzaegden moed
Met zegerijk Sieraed, uit louter goud geklonken!
Laet Alexanders krijgsbeleid,
Zijn onverschrokken hart, zijn groote dapperheid,
Op gouden penningen en eerezuilen pralen;
Gij blinkt in heerlijker stand':
Hij streed uit oorlogszucht'; — gij streedt voor 't Vaderland:
Zijn roem verzinkt in 't stof; — uw deugd schiet eeuwig stralen.

Triumpf! zorg dat gij steeds uw' ouden moed bewaert;
Wil u, voor 't Vaderland, aen zeeschoffeerders wreken:

Zoo weet de trotsche Brit dat Neêrland helden baert,
Die fiere dapperheid in hunne telgen kweeken:

Zoo tane eerlang de gloriezon

Van 't reeds te lang verschoonde en roofzieke Albion.
Welâen; gord u ten strijde, en schuim de woeste baren

Van 't Schuim, dat op haer' rug krioelt;

Verjaeg het naer zijn hol, daer haetlijke ontrouw woelt;
Zoo mag de vrije kiel op 't vrije pekel varen.

Kom, snuik der Britten magt aen 't geurig Oosterstrand,
En doe den Indiaen van uwe daên gewagen;

Zoo juicht hij nog, tot eer van 't vrije Nederland,
Bij 't zalig misfen van gevloekte Waterplagen.

Vergeet ook nimmer 't bange West,

Waerin de ontmenschte Brit zijn' zetel had gevest,
En onmeêdoogenloos... hier moet ge uw weêrwraek toonen;

Schoon nimmer 't Nederlandsch gebied,

Hoe zeer tot wraek geport, het schuldloos bloed vergiet,
Maer wreedheid en geweld met menschenminn' wil loonen.

Zoo worde uwe edle kruin met duurzame eer' bekroond;
Zoo zal men uwe daên in 's lands geschichten melden;

Zoo wordt gij met de gunst' van 't Statenhof beloond;
Zoo praelt gij in den kring' van Neêrlands Waterhelden.

Strekt u dit glansrijke Eermetael,

Uw krijgsdeugd' toegedeeld van Hollands Admiraal,
Geen teeken dat de moed en trouw van uwe Vadren

Nog leven in uw brandend hart';

Terwijl 't, voor ons behoud, alle oorlogsrampen tart?
o Ja, reeds pronkt uw naem in onvergangbre bladren.

Nooit

Nooit was lafhartigheid eene oorzaak van ons leed.
 Zwijg, Laster! uit den poel' des afgronds opgeklommen,
 Gij spuwde uw smettend gif op elk, die u bestreed,
 Maer meest op de Oppermagt van hooge Statendommen;
 Vertrek, verlaet deze achtbre wijk;
 Spoei naer het helsch verblijf, uw eeuwig koningrijk.
 Maer gij, volmaekte Deugd! dael van uw hemeltinnen;
 Bewaer, bescherm uw Voedsterling,
 Die van uw onderwijs dees heldenles ontving:
 „ Een ware Batavier moet sterven of verwinnen! — ”

L. VAN OYEN, A. Z.

OP DEN
 WELEDELEN GESTRENGEN HEER
 GERARD OORTHUIS,
 TER GELEGENHEID VAN HET GEVECHT TEGENS
 HET ENGELSCHE FREGAT
THE CRESCENT (*).

Men vindt, in 't groot heelal, geen tegenstrijdigheden;
 Dus spreekt men, en met regt: — aen alles is de wet,
 Door de almagt van Gods hand, bij 't scheppen, voorgezet;
 Doch 'k zal het tegendeel, voor aller oor, ontleden.
 Sla uw begerig oog op GERARDS dappre daên:
 Hij vormde een maenëklips, bij 't wasfen van de maen'.
 ROTTERDAM, L. VAN OYEN, A. Z.
 1781.

(*) *The Crescent* beteekent de wasfende maen; en het is bekend dat men nimmer maenëklips heeft, dan wanneer het volle maen is.

T E R
G E L E G E N H E I D
D E R
G E L D Z A M E L I N G
V O O R D E G E K W E T S T E N , E N D E
W E D U W E N E N W E E Z E N D E R
G E S N E U V E L D E N ,

I N D E N Z E E S L A G , O P D E N 5 d e n V A N O O G S T M A A N D , 1 7 8 1 .
G E O P E N D T E G R O N I N G E N D E N 1 4 d e n D I E R M A A N D .

Triomf! 'sLands taanende Eer ziet weêr heur'glans hersteld;
't Zieltoogend Heil herleeft; de Hoop durft adem haalen;
Nu Moed, door Vrijheidmin ontboeid, op 't Britsch geweld,
Op PARKERS overmagt, mogt met de zege praalen.
't Was ZOUTMAN, 't zij genoeg; 't was de eêlste Heldenschaar,
Wier Trouw, getroost den dood, voor 't Vaderland, te tarten,
'sLands Vloot en Roem (naast God) bewaarde in 't heetst'gevaar.
Juich, Batavier, hun toe, met dankbre en blijde harten.
Dan, ach! daar, bij 't gejuich, ook Wees of Weduw schreit;
Daar't gif van 't moordtuig woedt; zoudt ge u gevoelloos toonen,
Gij, voor wier heil men streed? zoudt gij de Dapperheid,
Op 't spoor van Hooger Magt, niet meê door mildheid loonen?
Sluit, wie 's Lands Welzijn haat, sluit, Vrek, uw' buidel vrij,
Maar gij, toont eedler ziel, rechtaarte Landgenooten;
Dat hier uw Neêrlandsch hart, lofwaarde Burgerij,
Uw Deugd, o Christnen, blijke, uw groot gemoed, o Grooten.

G. J. G. BACOT.

B I J D E

S L U I T I N G

D E R Z E L V E,

OP DEN 18den VAN HERFSTMAAND, 1781.

Zucht voor 't Vaderland, waar nooit verraad op vat,
Die, heet op Eer en Plicht, door Neêrlands Vlootelingen,
Zo moedig wist de zege aan PARKERS Trots te ontwringen,
Hoe siert uw naam den Held in 's Lands Geschiednisblad!

Uw krachtige aandrift spoorde ook elk, in Land en Stad,
Zwoer ooit zijn ziel u hulde, om thans naar de Eer te dingen,
Dat hij ze daadlijk toonde, in dankbre zegeningen,

Waar Nood, uit Trouw ontstaan, der Mildheid noodig had.
Dit is, in 't volk, elk Hoofd een'krans te meer geschonken,
Dit heet het Heldenvuur met nieuwen gloed te ontvonken.

Nooit sloop de erkende Dienst; rasch volgt de zege weêr.
De Hel, die Boosheid stijft, helpe Englands Roofzucht woeden;
Die God, die 't onrecht wreêkt, zal vast ons Recht behoeden.

Zo smeek' de Brit een' Vreê, den Staat tot Heil en Eer.

D E
O N R E C H T V A A R D I G E
B R I T,
G E E N
G E L O O F S G E N O O T.
A A N * * *

Houd op met mijn gehoor te kwetzen!
Geen ongetrouwe Brit is mijn Geloofsgenoot.
'k Zal mijn' Geloofsgenoot eens fchetzen,
En let dan op 't verfchil! 't is fchier onëindig groot,
't Verbond, met eenen eed bezwooren,
Moet heilig zijn betracht: wie zulks moedwillig fchendt,
Tot welk een kerk hij moog' behooren,
Hij kan geen Christen zijn, fchoon met dien naam bekend:
Wat dees belooft zal hij ook houën,
Schoon die belofte hem verftrekken mogt tot fchaê:
Men kan hem op zijn woord vertrouwen:
Maar uw Geloofsgenoot volgt hij dit voorfchrift na?
Hij kan geen waare godvrucht minnen,
Die de edelmoedigheid uit zijne ziel verbant;
Die, bij een fchandlijk overwinnen,
Den weereloozen moordt, hun have en goed verbrandt.

Mijn

Mijn Christenheld zal 't zwaard niet trekken,
 Gelijk een Moordenaar, daar 't minste wordt verwacht:
 Hij zal, in tijds, zijn doel ontdekken,
 En trotst het staal van elk, dien hij zijn' vijand acht.
 't Geluk van zijne Medemenschen,
 Wekt nooit den nijd van hem, die zich naar Christus noemt:
 Hij zal hunn' heilstaat niet verwenschen:
 't Is de Afgunst, die, door hem, ten sterkste wordt gedoemd.
 Hij wraakt het redenloos begeeren:
 Zijn ziel gruuwt van den roof, behaald door woest geweld:
 Hij zou eer 's Vijands recht verweeren,
 Wanneer die door den klauw der Roofzucht wierd beknelde.
 Hij kent geen snoô verfaaderstreeken,
 Bedient zich nooit van 't goud, tot 's Vijands ondergang:
 Kan hij zich voor de vuist niet wreeken,
 't Verraad bekoort hem niet; de Deugd richt zijn belang.
 Hij zegt u niet, met schoone woorden,
 Waarin de pligt bestaat, dien hij met voeten treedt.
 Zijn hart was nooit gesteld op moorden;
 Terwijl zijn valsche tong de Liefde hulde deed.
 Hij regelt naar zijn leer zijn leeven:
 Hij 's needrig en oprecht: de Godsdienst maakt hem groot,
 Die Jezus ons heeft voorgeschreeven. —
 Ai! zeg mij, is de Brit wel mijn Geloofsgenoot?

H E T

SCHRIKGEDROCHT.

Welk is het booste der gedrochten op deze aerd?
Welk is het monster, dat, van dolle drift' bezeten,
En op de zoete rust van 't scepflendom gebeten,
De gansche weerd door eene eeuwige onrust baert?

Welk is 't onstuimig dier, dat ijder tegenvaert,
En, innerlijk door woede en spijt vanéén gereten,
Zijn wreed en flinksch gebied alöm poogt uittemeten,
Hoe zeer 't zijn' eigen hals met ketenen bezwaert?

Welk is het beest, dat tuk, op rooven en vernielen,
Niets met meer blijdschaps doet dan plondren en ontzielen,
En zwakken dreigen met een bliksemend gebit?

Welk is het Schrikgedrocht, dat, van't geslacht der menschen,
Met zoo veel billijkheids naar zijnen val ziet wenschen?
Geen ander dan de snoode en godvergeten Brit.

ROTTERDAM

ARY VIS.

1784.

VA.

V A D E R L A N D S C H E

G E D A C H T E N.

Mijn Vaderland; helaes! uw luister, uw vermogen
Is dan, gelijk een damp, vóór 't schreiende oog vervlogen!
De naam van Batavier, wat droef en schandelijk lot!
Wordt thans, door 't weerdronk, veracht, gesmaed, bespot;
Terwijl zijn roem en glans op 't heerlijkst konden prijken.
'kZie, op dit denkbeeld, hem van schaemte en schrikk' bezwijken,
En roepen: dierbare asch van RUITER, HEIN en TROMP,
Al waegde ik onverfaegd den vaderlandschen romp,
Als gij manmoedig deedt, wat zou 't aen 't nakroost baten?
Uw Leeuwendael schijnt thans van 's Hemels hulp verlaten;
Of liever daer het laf als in een sluimring' ligt,
Is 't vruchtloos dat de Held zijn grootsche taek verricht.
Wat helpt het goed en bloed voor 't Vaderland te wagen,
Zien we onze pooging niet kragtdadig onderschragen?
Vergeefsich dat gij, vol moeds, of sterft of overwint,
Zoo ge in vermogenden geene ondersteuners vindt.

Gelukkig Vaderland, als midden in de rampen,
 Waer mede de onderzaet gestadig heeft te kampen,
 De heilrijke eendragt in uw vrije wallen woont,
 En ieder Lid van Staet u trouwe hulp betoont,
 Geen zelfbelang het hart der grooten kan verblinden,
 Geen vriend des vijands in een' schijnvriend is te vinden,
 Of nooit een vuige ziel, bekoord door eerloos goud,
 U, daer 't verderf reeds dreigt, het bitterste onheil brouwt!
 Dan kunnen Helden in het strijden triumfêren;
 En Vaders van het land zich, op den duur, zien eeren;
 Dan wordt der Burgerschaer', door de achtbare Overheid,
 In voor- en tegenspoed, een gunstig lot bereid.

Schraegt dan, o Pijlers van dees vrijgevochten Staten!
 Uw' Helden, die zich trouw op uw bestuur verlaten:
 Stort wraek op 't onregt, ons zoo schandlijk aengedaen;
 Zoo zal de zegepalm uw' zonen nooit ontfaen,
 Wanneer zij Albion, om helsche dieverijen
 En snoode onmenschelijkheên, met Batoos moed bestrijên,
 En zelfs de laetste kiel, dié Britsche vlaggen toont,
 Doen voelen hoe men beuls en moordenaers beloont:
 Dit denkbeeld doet mij 't bloed in hart' en adren koken!
 'k Zie u, o Neêrland! van die Wilden rasch gewroken!
 Wordt in 't historieblad niet loffelijk gemeld,
 Hoe gij, door uwen arm, die wreedäerts hebt gevêld?

't Was

't Was door geen vreemde hulp , maer door uw' heldendegen ,
Dat ge ooit verwinning op uw' vijand hebt verkregen.

Strijdt , Batavieren ! strijdt dan glorierijk alleen :

Nooit hebt gij , met triumf , door vreemde hulp gestreên.

Hij strijdt het beste , die , met ingespannen kragten

En moed en kloek beleid , de zege durft verwachten ,

En zich op eigen zwaerd en dapperheid vertrouwt.

Nooit heeft , o Helden ! u die goede keus berouwd :

In tegendeel , gij hebt der weerd' vaek doen blijken ,

Hoe Brit , met Gall' verëend , voor uwe magt moest wijken.

Strijdt , Batavieren ! strijdt dan glorierijk alleen :

Nooit hebt gij , met triumf , door vreemde hulp gestreên.

Of tracht ge in eenig rijk thans onderstand te vinden ,

Wilt u dan ongeveinsd met eenen Vorst verbinden ,

Die , door geen' nijd beziel'd omtrent uw Vaderland ,

Ons toont wat zucht voor u zijn hart' is ingeplant.

Ach ! kon mijn zwakke hand , schoon in geen' krijg bedreven ,

Nu aen den Batavier zijn' luister wedergeven ,

'k Vloog , met het blinkend stael , de helse Britten aen ,

Om wat ons weêrstand bood manmoedig neêrtelaeu.

Mogt dan hun laetst gedrocht geregte straf verwerven ,

Of ik , op 't bed van eer' , voor Neêrlands Vrijheid sterven !

ROTTERDAM ,

JAN VAN LIL.

1781.

M

A A N

N E D E R L A N D.

O *Neêrland! roep tot God, in dees benaauwde dagen,
Dat hij uw Helper zij, u van den nood bevrijd;
Steun, steun ook op zijn hulp, zoo zult gij niet versagen,
In 't woedend krijgsumoer, in 't heetste van den strijd.*

Hoe zeer uw vijand raast van wrevelzucht en spijt,
Gij moet vol fierte voor uw Vrijheid alles wagen;
Grijp dan naar 't schitterend staal; 't is nu de regte tijd,
o Neêrland! roep tot God, in dees benaauwde dagen.

Misfchien wordt, door zijn kracht, uws vijands vloot verslagen;
Zij vlucht van 't pekelveld, als ge overwinnaars zijt;
Dan ondervindt ge op nieuw, naar 's Hemels welbehagen,
Dat hij uw Helper zij, u van den nood bevrijd.

Denk, Neêrland! hoe de roem der Helden niet verslijt,
Maar TROMPEN RUITER nog hun eigen namen dragen;
Hun lijf was aan het land, hun ziel aan God gewijd.
Steun, steun ook op zijn hulp, zoo zult gij niet versagen.

Hoe wist een VAN DER WERF zijn burgers te onderschragen,
 Hij biedt zich zelf' tot spijs, als Leyden honger lijdt:
 Hij tartte nood en dood, en deed hun zwijgend klagen,
In 't woedend krijgsumoer, in 't heetste van den strijd.

Vernederd Leeuwendaal! dat thans, door Britsche Nijd,
 Zoo deerlijk zijt misvormd, heur roofzucht moet verdragen,
 Te Wapen! eer men u het ligchaam openrijt;
 Te Wapen! dit 's de weg om vrede te bejagen.

o Neerland! roep tot God

BREDA,
 1783.

W. VAN LOO

VERBETERDE

D R U K F E I L E N.

<i>pag.</i>	<i>reg.</i>	<i>staet.</i>	<i>lees.</i>
82.	18.	KINGSBERGENS, KINSBERGENS,	
85.	24.	En	Om
115.	20.	maan,	maan.
122.	10.	Den	De
145.	13.	rijk;	rijk,
147.	10.	rustplaats	rustplaets
151.	4.	t e	te
158.	21.	Hoedt	Hoed
162.	9.	Dappren,	Dappren!
174.	9.	tuk;	, tuk

De ontslipten gelieve men te verſchoonen.

